

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ - ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ»**

Σπουδαστές:

Ασπασία Γ. Τσέλιου

Ελένη Γ. Αθανασοπούλου

Επιβλέπων καθηγητής:

Καζάνη Αγγελική

Καθηγήτρια Εφαρμογών Τ.Ε.Ι.

ΠΑΤΡΑ 1996

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2390
----------------------	------

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή
2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο.Τ.Ε.
5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.Ε.Η.
7. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - Ολυμπιακή Αεροπορία
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο.Α.
9. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος
10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο.Σ.Ε.
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - Ερωτηματολόγιο προς Ο.Τ.Ε.-Δ.Ε.Η.-Ο.Σ.Ε.
12. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αναγνώριση

Ευχαριστούμε για την πολύτιμη βοήθεια που μας προσέφερε η επιβλέπων καθηγήτρια κυρία Καζάνη Αγγελική, καθηγήτρια εφαρμογών του Τ.Ε.Ι. Πατρών. Επίσης ευχαριστούμε τον κύριο Γαρούφο Άγγελο, Σταθμάρχη στο σταθμό του ΟΣΕ στο Ξυλόκαστρο, τον κύριο Πουλακίδα, προϊστάμενο στο υποκατάστημα της ΔΕΗ στην Κόρινθο, τον κύριο Λιάκουρα, προϊστάμενο στο υποκατάστημα της ΔΕΗ στο Ξυλόκαστρο, τον κύριο Κανακάρη, προϊστάμενο στο υποκατάστημα του ΟΤΕ στο Ξυλόκαστρο και τον κύριο Γαλανόπουλο, διοικητικό στέλεχος στο ίδιο υποκατάστημα του ΟΤΕ, για την πολύτιμη βοήθειά τους στην έρευνα που κάναμε στους παραπάνω οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

Εισαγωγή

Στην παρούσα εργασία θα ερευνήσουμε και θα αναλύσουμε για τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας (ΔΕΚΟ). Η εργασία θα περιλαμβάνει γενικές γνώσεις για τις δημόσιες επιχειρήσεις, όπως για την δομή τους και την οργάνωσή τους καθώς επίσης και για ποιο ειδικές πληροφορίες, όπως για προβλήματα που αντιμετωπίζουν και πιθανές λύσεις αυτών.

Στην συνέχεια θα παρουσιάσουμε τέσσερις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφελείας. Αυτές οι ΔΕΚΟ τις οποίες θα αναλύσουμε διεξοδικά κάθε μία ξεχωριστά είναι: Ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.), η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.), η Ολυμπιακή Αεροπορία (Ο.Α.) και ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.).

Η έρευνα αυτή περιλαμβάνει την ιστορική εξέλιξή τους στην Ελλάδα, τις υπηρεσίες που παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο, θα εξετάσουμε επίσης την σημερινή τους κατάσταση, τα προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζουν καθώς και τις πιθανές λύσεις αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων.

Τέλος θα παρουσιάσουμε ερωτηματολόγια τα οποία θα έχουν απαντηθεί από τους αρμόδιους τριών οργανισμών και επιχειρήσεων κοινής ωφελείας. Συγκεκριμένα θα υπάρχει ερωτηματολόγιο προς τον ΟΤΕ, την ΔΕΗ και τον ΟΣΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Αρχικά θα πρέπει να πούμε τι είναι δημόσια επιχείρηση. Δημόσια επιχείρηση ονομάζεται κάθε επιχείρηση που κατευθύνεται έμμεσα ή άμεσα από το δημόσιο ή από κάποιο αυτοδιοικούμενο οργανισμό δημοσίου (ΣΕΚ) ή ιδιωτικού δικαίου (ΕΤΒΑ), με αντικειμενικό σκοπό την εκμετάλλευση (βιομηχανική, εμπορική ή τραπεζική) ενός συγκεκριμένου τομέα ή την παροχή ειδικών υπηρεσιών που κατά τεκμήριο εξυπηρετούν το κοινωνικό σύνολο.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα μικτής φύσεως, δηλαδή διέπονται από διατάξεις τόσο του Δημοσίου όσο και του Ιδιωτικού δικαίου και κυρίως από τις διατάξεις περί Ανωνύμων Εταιριών.

Πιο αναλυτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι το δημόσιο, εκτός από την κάλυψη των αναγκών της κοινωνίας με τα λεγόμενα δημόσια αγαθά (π.χ. άμυνα, διοίκηση, δικαιοσύνη, πρόνοια, υγεία κλπ.), αναλαμβάνει συχνά παραγωγική δραστηριότητα σε ορισμένους τομείς με τη σύσταση και λειτουργία δημόσιων επιχειρήσεων.

Η κρατική επιχειρηματικότητα άρχισε ουσιαστικά να αναπτύσσεται, τόσο διεθνώς όσο και στη χώρα μας, από τα τέλη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Πράγματι η μεταπολεμική περίοδος χαρακτηρίζεται από εκτεταμένες εθνικοποιήσεις σε πολλές χώρες. Οι εξελίξεις εκείνες προκάλεσαν, όπως ήταν επόμενο, μια μετατόπιση του κέντρου βάρους της οικονομίας προς το δημόσιο τομέα.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις αποβλέπουν, όπως ακριβώς και οι ιδιωτικές, στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι δεν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων. Οι δημόσιες επιχειρήσεις είναι κατά μέσο όρο μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες ιδιωτικές και λειτουργούν συνήθως ως μονοπώλια. Επίσης, λόγω της κρατικής ιδιοκτησίας του κεφαλαίου τους, οι δημόσιες επιχειρήσεις λογοδοτούν στα αρμόδια υπουργεία και στη Βουλή, ενώ παράλληλα υπόκεινται σε πολιτικές επιρροές και ελέγχους.

Η ακριβής οριοθέτηση του χώρου των δημόσιων επιχειρήσεων δεν είναι πάντοτε εύκολη. Θα μπορούσαν όμως να επισημανθούν τα κύρια χαρακτηριστικά μιας δημόσιας επιχείρησης τα οποία συνίστανται στα εξής:

α) Αποτελεί μονάδα που χρησιμοποιεί, συνδυάζει και συντονίζει παραγωγικούς συντελεστές, με σκοπό την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών.

β) Προσφέρει το προϊόν που παράγει έναντι αντιτίμου και συνεπώς ασκεί εμπορική δραστηριότητα.

γ) Αποβλέπει σε συγκεκριμένους σκοπούς, που καθορίζονται από την κεντρική διοίκηση και προσδιορίζονται στον ιδρυτικό της νόμο.

δ) Είναι τυπικά ανεξάρτητη από τη δημόσια διοίκηση, παρά το γεγονός ότι υπόκειται σε έλεγχο από την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία σχετικά με τη συμμόρφωσή της προς τις καταστατικές υποχρεώσεις της.

ε) Η ιδιοκτησία του κεφαλαίου ανήκει ολοκληρωτικά ή κατά πλειοψηφία στο κράτος ή άλλους δημόσιους φορείς.

Η έκταση της ανάληψης κρατικής επιχειρηματικής δραστηριότητας διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα. Η σημαντική ανομοιογένεια που παρατηρείται ανάμεσα στις επιμέρους χώρες, αναφορικά με την επιλογή των κλάδων όπου εκδηλώνεται κρατική πρωτοβουλία, υποδηλώνει την ύπαρξη πληθώρας παραγόντων, προσδιοριστικών του βαθμού της κρατικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Στην διεθνή βιβλιογραφία απαριθμούνται δεκάδες διαφορετικοί λόγοι στους οποίους οφείλεται η ύπαρξη δημοσίων επιχειρήσεων. Οι λόγοι αυτοί δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενοι. Αν όμως εξαιρέσει κανείς τα καθαρά πολιτικά αίτια, οι λόγοι των εθνικοποιήσεων θα μπορούσαν γενικά να ταξινομηθούν σε τέσσερις κατηγορίες:

α) Κλάδοι φθίνοντος κόστους (φυσικά μονοπώλια). Υπάρχουν αγαθά, στα οποία οι συνθήκες της αγοράς από πλευράς τεχνολογίας και μεγέθους ζήτησης είναι τέτοιες, που παράγονται με συνθήκες φθίνοντος κόστους. Στους κλάδους παραγωγής τέτοιων αγαθών ο άριστος συντελεστής των παραγωγικών συντελεστών, άρα και η ελαχιστοποίηση του μέσου κόστους, πετυχαίνει σε μέγεθος παραγωγής που υπερβαίνει σημαντικά το μέγεθος της

ζήτησης. Οι κλάδοι που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες αποτελούν τα γνωστά ως φυσικά μονοπώλια. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων κλάδων είναι ο ηλεκτρισμός, η ύδρευση, η αποχέτευση, οι τηλεπικοινωνίες κ.α.

β)Εξωτερικές κοινωνικές επιδράσεις. Εξωτερικές κοινωνικές επιδράσεις έχουμε όταν το κόστος μιας δραστηριότητας είναι για την κοινωνία διαφορετικό από εκείνο του ιδιώτη παραγωγού ή όταν το όφελος για την κοινωνία διαφέρει του οφέλους των ιδιωτών. Παραδείγματα εξωτερικών επιδράσεων, που είναι δυνατό να οδηγήσουν σε ανάληψη κρατικής πρωτοβουλίας, υπάρχουν κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης, των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και της προώθησης βιομηχανικών και εμπορικών δραστηριοτήτων.

γ)Οικονομική και πολιτική ισχύς. Ορισμένες βιομηχανίες είναι σε θέση να συγκεντρώσουν, λόγω της θέσης τους ή του είδους των δραστηριοτήτων τους, σημαντική οικονομική και πολιτική ισχύ και να την εκμεταλλευθούν προς όφελός τους. Κλασικό ίσως παράδειγμα αποτελεί η βιομηχανία όπλων και πολεμικού υλικού, ενώ σε μικρότερο βαθμό συμβαίνει το ίδιο και με τις αεροπορικές γραμμές και τη διύλιση πετρελαίου.

δ)Είσοπραξη εισόδων. Η σύσταση δημόσιας επιχείρησης μπορεί να αποβλέπει σε ταμειυτικούς σκοπούς, στη συμπλήρωση δηλαδή των εσόδων του κράτους (π.χ. μονοπώλιο σπύριτων, άλατος, φωτιστικού οινοπνεύματος κ.α.).

Σ' αυτό εδώ το σημείο θεωρούμε απαραίτητο να αναφέρουμε ορισμένα ιστορικά στοιχεία που αφορούν την πρώτο-εμφάνιση των δημοσίων επιχειρήσεων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο.

Τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα χωρών με σοβαρή παράδοση στον χώρο της δημόσιας επιχείρησης αποτελούν ίσως η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία. Και οι δύο χώρες εθνικοποιήθηκαν αμέσως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με πολλές μονάδες, όπως άλλωστε συνέβη και σε πολλές άλλες οικονομίες. Όμως οι δύο αυτές χώρες διέθεταν σχετικά πλούσια εμπειρία και από την προπολεμική περίοδο.

Στη Βρετανία π.χ. είχαν ήδη από την περίοδο του μεσοπολέμου εθνικοποιηθεί η ραδιοφωνία, ο ηλεκτρισμός, η πολιτική αεροπορία και οι αστικές συγκοινωνίες του Λονδίνου. Οι επιχειρήσεις αυτές ήλθαν έτσι να προστεθούν στις άλλες που ήδη λειτουργούσαν από πριν ως δημόσιες επιχειρήσεις, όπως π.χ. τα ταχυδρομεία, το λιμάνι του Λονδίνου και ένας μεγάλος αριθμός δημοτικών επιχειρήσεων ηλεκτρισμού, αερίου, συγκοινωνιών κτλ.

Αντίστοιχες ήταν και οι εξελίξεις που σημειώθηκαν γενικά και στην Γαλλία. Η Γαλλία προχώρησε όμως σε εκτεταμένες εθνικοποιήσεις και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Έτσι, ενώ στην Αγγλία στον έλεγχο του κράτους πέρασε μόνο η τράπεζα της Αγγλίας, στη Γαλλία εθνικοποιήθηκαν, εκτός από την τράπεζα της Γαλλίας, τέσσερις μεγάλες τράπεζες, 34 ασφαλιστικές εταιρίες, καθώς και μια σειρά από ειδικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Σε αντίθεση με την Αγγλία, τη Γαλλία και ορισμένες άλλες οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες, στις ΗΠΑ ο ρόλος των δημόσιων επιχειρήσεων παρέμεινε σχετικά περιορισμένος. Αυτό ερμηνεύεται ίσως και από την πολιτική φιλοσοφία των κυβερνήσεων που ανέλαβαν την εξουσία την πρώτη περίοδο μετά τον πόλεμο.

Οι λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομίες αντέγραψαν, σε κάποιο βαθμό, την εμπειρία των περισσότερο ανεπτυγμένων χωρών (π.χ. Αγγλίας, Γαλλίας, Καναδά, Ιταλίας κτλ.), οι περισσότερες από τις οποίες, όπως σημειώθηκε, προχώρησαν σε εκτεταμένες εθνικοποιήσεις αμέσως μετά τη λήψη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Και εδώ πολιτικοί και ιδεολογικοί παράγοντες διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι, ενώ στις ανεπτυγμένες χώρες το κράτος ανέλαβε τον έλεγχο ορισμένων μονάδων οι οποίες προηγουμένως λειτουργούσαν ως ιδιωτικές, στις αναπτυσσόμενες οικονομίες το κράτος ίδρυσε κατά κανόνα νέες επιχειρήσεις υπό τον έλεγχό του σε τομείς (π.χ. συγκοινωνίες, επικοινωνίες, βιομηχανία) που θεωρήθηκε ότι έπρεπε οπωσδήποτε να αναπτυχθούν, προκειμένου να επιταχυνθεί η γενικότερη οικονομική τους πρόοδος.

Βλέπουμε λοιπόν ότι σε όλες τις περιπτώσεις των χωρών που προαναφέρθηκαν, οι δημόσιες επιχειρήσεις ανέλαβαν ένα σημαντικό τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας, κυρίως στον χώρο της κοινής ωφελείας, αφήνοντας έτσι ένα μεγάλο μέρος δράσης στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

Η αρχή της συμμετοχής του ελληνικού κράτους στην επιχειρηματική δραστηριότητα της χώρας έγινε ουσιαστικά το 1914, με την απόκτηση και εκμετάλλευση του σιδηροδρομικού δικτύου Πειραιώς - Θεσσαλονίκης. Στη δεκαετία του 1920 ιδρύθηκαν ο οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ), το ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (ΑΤΕ). Η κρατική επιχειρηματικότητα δραστηριοποιήθηκε πιο έντονα μεταπολεμικά με την ίδρυση μιας σειράς μεγάλων επιχειρήσεων (π.χ. ΟΤΕ το 1949, ΔΕΗ το 1950, ΕΤΒΑ το 1964 κλπ.).

Εντονότερη γίνεται η κρατική επιχειρηματική παρουσία από τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Κατά την περίοδο αυτή ιδρύονται αρκετές νέες δημόσιες επιχειρήσεις (π.χ. ΟΠΕ: Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών, ΚΤΕ: Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου, ΔΕΠ: Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου, ΕΒΟ: Ελληνική Βιομηχανία Όπλων, ΕΑΒ: Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία κλπ.), ενώ το κράτος αποκτά έμμεσα τον έλεγχο σε μια σειρά πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως στην Εμπορική Τράπεζα, την Ιονική την Λαϊκή Τράπεζα κ.α. Τέλος, το ίδιο το κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη λειτουργίας ιδιωτικών μονάδων, όπως Ο.Α. (Ολυμπιακή Αεροπορία), ΗΛΠΑΠ (Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών - Πειραιώς), ΗΣΑΠ (Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών - Πειραιώς), κ.α.

Ας δούμε τώρα ποια είναι τα βασικά πλεονεκτήματα μιας δημόσιας επιχείρησης στην οποία το κράτος συμμετέχει κατά σοβαρό ποσοστό ή αποτελεί το μόνο επιχειρηματία :

- 1) Η ευχέρεια συγκέντρωσης των αρχικών και δανειακών κεφαλαίων.
- 2) Τα φορολογικά της προνόμια.
- 3) Η κρατική εγγύηση που τη διευκολύνει στις σχέσεις της με την εσωτερική και ξένη κεφαλαιαγορά.

- 4) Η μονοπωλιακή εκμετάλλευση κάποιου τομέα ή, έστω, οι αυξανόμενες δυνατότητες προνομιακής προώθησης των προϊόντων της στην αγορά.
- 5) Το ανεπηρέαστό της, λόγω του κρατικού προγραμματισμού, από τις οικονομικές ή άλλες συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.
- 6) Ο αποκλεισμός του κινδύνου πτώχευσης κτλ.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις διακρίνονται στις: α) πρωτογενούς παραγωγής (όπως τα κρατικά αγροκτήματα, τα μεταλλεία κτλ.), β) μεταποιητικές (όπως οι κρατικές καπνοβιομηχανίες, τα κρατικά διυλιστήρια κ.α.), γ) τραπεζικές, συγκοινωνιακές, τηλεπικοινωνιακές (όπως ταχυδρομικά ταμιευτήρια, κρατικοί σιδηρόδρομοι, ταχυδρομεία), δ) εμπορικές (π.χ. το κρατικό μονοπώλιο πετρελαίου) και ε) άλλες κυρίως δημοτικές ή κοινοτικές (όπως επιχειρήσεις λεωφορείων και φωταερίου).

Από αυτές οι επιχειρήσεις με το δημόσιο ως μόνο ή ηγετικό επιχειρηματία, ενώ ιδρύονται από το κράτος, δεν διευθύνονται απ' ευθείας απ' αυτό και εμφανίζονται σαν ανεξάρτητες και αυτοτελείς οικονομικές μονάδες, που λειτουργούν αυτόνομα. Η διαχείριση τους ανατίθεται σε ειδικά συμβούλια, που είναι, όμως υπόλογα έναντι του κράτους, το οποίο αποτελεί στην ουσία και τον ιδιοκτήτη, (π.χ. της ΔΕΗ). Πάντως, οι επιχειρήσεις αυτές, που ιδρύονται με νόμο, βασικό σκοπό έχουν την προαγωγή του δημόσιου συμφέροντος.

Η άσκηση δημόσιων επιχειρήσεων γίνεται με διάφορους νομικούς τύπους, όπως π.χ. ο ΟΤΕ λειτουργεί με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Η δημόσια επιχείρηση ασκείται επίσης είτε μόνο από το δημόσιο οργανισμό είτε από το κράτος, είτε μαζί με ιδιώτες. Στην τελευταία περίπτωση δεν έχουμε καθαρή άσκηση δημόσιας επιχείρησης. Η δημόσια επιχείρηση με την καθαρή μορφή της διακρίνεται από τα ιδρύματα κοινής ωφελείας, τα οποία αποβλέπουν μόνο στην παροχή ωφελειών προς τους πολίτες, ενώ η δημόσια επιχείρηση αποβλέπει μεταξύ των άλλων και στην επίτευξη ενός ποσοστού κέρδους. Η δημόσια επιχείρηση διακρίνεται επίσης από τις «κατά παραχώρηση» του δημοσίου επιχειρήσεις, γιατί σ' αυτές αυτός που ασκεί την επιχείρηση είναι ιδιώτης και όχι το κράτος ή ο δημόσιος οργανισμός.

Παραπάνω αναφέραμε ότι οι δημόσιες επιχειρήσεις έχουν βασικό σκοπό την προαγωγή του δημόσιου συμφέροντος. Ας δούμε ποιο μπορεί να είναι το συμφέρον αυτό. Το δημόσιο συμφέρον, που αξιοποιείται από τις δημόσιες επιχειρήσεις, μπορεί να είναι εθνικοοικονομικό (εξηλεκτρισμός, οδοποιία, λιμάνια κτλ.), κοινωνικοοικονομικό (εκπαίδευση, περίθαλψη-υγεία, επικοινωνίες και ότι μπορεί να θεωρηθεί «κοινής ωφελείας») και δημοσιονομικό ή ταμειυτικό (με «κρατικά ή φορολογικά μονοπώλια», που εξοικονομούν κεφάλαια για επενδύσεις σε έργα που εξυπηρετούν συλλογικές ανάγκες).

Ο προϋπολογισμός των δημοσίων επιχειρήσεων συντάσσεται με βάση τα κεφάλαια και τα κέρδη τους και τα μέλη του προσωπικού τους δε θεωρούνται δημόσιοι υπάλληλοι.

Ιδιαίτερα προνομιούχες θεωρούνται οι δημόσιες επιχειρήσεις «μεικτής οικονομίας» (ημιδημόσιες) που λειτουργούν σαν ανώνυμες εταιρίες, με συμμετοχή του κράτους, που είναι βασικός εταίρος, λόγω των κεφαλαίων που καταθέτει ή των δικαιωμάτων που εκχωρεί. Πάντως, η πρόοδος μιας δημόσιας επιχείρησης στην εποχή μας, όπου ο θεσμός κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος, εξαρτάται κυρίως από την επιλογή του τομέα που τάσσεται να εξυπηρετήσει και από την όλη οργάνωση και λειτουργικότητά της.

Κυριότερες δημόσιες επιχειρήσεις στην Ελλάδα σήμερα είναι οι εμπορικές-βιομηχανικές (ΣΕΚ, ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΤΒΑ, Ολυμπιακή), οι κοινής ωφελείας (οργανισμός καπνού, ΟΛΠ, ΕΟΤ, ΙΚΑ, ΕΡΤ) οι κατεξοχήν κρατικές με περιορισμένο αντικείμενο δράσης (Εθνικό Τυπογραφείο, Νομισματοκοπείο) και οι επιχειρήσεις που εξυπηρετούν δημόσιους σκοπούς και λειτουργούν με χρήματα του δημοσίου (ταχυδρομικά ταμειυτήρια, ενεχυροδανειστήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων). Στην εργασία αυτή θα ασχοληθούμε κυρίως με τις εμποροβιομηχανικές δημόσιες επιχειρήσεις. Πιο ειδικά με τον ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΟΑ, ΟΣΕ.

Μετά την παραπάνω ανάλυση που έγινε σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφελείας (ΔΕΚΟ) θα πρέπει να δούμε

και την σημερινή κατάσταση αυτών των επιχειρήσεων και τις απόψεις που έχουν διατυπωθεί επάνω σ' αυτό το θέμα.

Ορισμένες έννοιες και ορισμοί σχετικά με τις «υπηρεσίες κοινής ωφελείας» ενώ είναι πλήρως τεκμηριωμένες και ξεκαθαρισμένες από την επιστήμη και τη νομολογία, και ενώ οι έννοιες αυτές έχουν καίρια σημασία για το θέμα, δεν φαίνεται να χρησιμοποιούνται μέσα στην δίνη της αντιπαράθεσης που έχει πρόσφατα απασχολήσει την κοινή γνώμη σχετικά με την «ιδιωτικοποίηση» των Δημόσιων Επιχειρήσεων και οργανισμών. Και πώς θα γίνει διάλογος χωρίς κοινούς ορισμούς;

Πρώτα απ' όλα ας διευκρινισθεί μία αρχή με την οποία όλοι ανεξαιρέτως συμφωνούν (είναι εξάλλου αποτυπωμένη στο Σύνταγμα): Οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας (ενέργεια, τηλεφωνία, ταχυδρομεία, μεταφορές, ύδρευση, κλπ.) αποτελούν «κοινωνικά αγαθά», δηλαδή αγαθά απαραίτητα για την ζωή των πολιτών, και επομένως, το κράτος έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει ότι είναι διαθέσιμα στους πολίτες με ασφάλεια (δηλαδή χωρίς ελλείψεις), συνέχεια (δηλαδή χωρίς διακοπές), αξιοπιστία (δηλαδή χωρίς αμφιβολίες), ποιότητα (ανάλογη με την ανάγκη των χρήσεων) και σε λογική τιμή. Η αρχή αυτή έχει αποτυπωθεί εύγλωττα από το Συμβούλιο της Επικρατείας στο πρακτικό 158/92 (αφορούσε την έξοδο της Δημόσιας Επιχειρήσεως Πετρελαίου από το δημόσιο τομέα που επισημαίνεται ότι, άσχετα από το δημόσιο ή ιδιωτικό καθεστώς τους, «οι επιχειρήσεις αυτές επιδιώκουν το δημόσιο σκοπό τους διασφαλίζοντας στο κοινωνικό σύνολο εκείνων των ζωτικών στοιχείων χωρίς τα οποία δεν υφίστανται οι ομαλοί θεσμοί που κατά τα σύγχρονα κριτήρια εξασφαλίζουν αξιοπρεπή επιβίωση του ανθρώπου, και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και δραστηριότητάς του, που εγγυώνται τα άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος»).

Προσθέτουμε σ' αυτά ότι οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας είναι και οικονομικά αγαθά, δηλαδή παράγοντες που διαμορφώνουν το κόστος λειτουργίας των οικονομικών δραστηριοτήτων από άτομα και επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, το κράτος έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει την

διαθεσιμότητα των αγαθών αυτών κατά τρόπο ασφαλή, συνεχή, αξιόπιστο και σε ανταγωνιστικά επίπεδα ποιότητας και τιμής, χάριν του «γενικού συμφέροντος» και «επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας» κατά το άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος.

Με ποιο τρόπο θα ανταποκριθεί το κράτος σ' αυτήν του την υποχρέωση έναντι των πολιτών του; Εδώ αρχίζουν οι διαφωνίες. Για διάφορους λόγους πολλοί, ακόμα και καθηγητές του Πανεπιστημίου, έχουν επιμείνει σε μία εξαιρετικά στενή και δεσμευτική απάντηση στο ερώτημα αυτό: Το κράτος οφείλει να αναλάβει «κάθετα ολοκληρωμένο» ρόλο, που επεκτείνεται από την διαμόρφωση της πολιτικής, και την απαραίτητη ρυθμιστική λειτουργία, μέχρι και την πλήρη εκτελεστική λειτουργία της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής των εν λόγω κοινωνικών αγαθών στους πολίτες του. Ειδικά για την εκτελεστική λειτουργία, το κράτος δημιουργεί δημόσιες επιχειρήσεις (ΔΕΚΟ), τις οποίες χρηματοδοτεί και επιδοτεί όσο χρειάζεται, για να επιτελέσουν ολοκληρωμένα την παραγωγή, μεταφορά και διανομή των αγαθών αυτών, δρώντας ως «φυσικά μονοπώλια» που συναλλάσσονται απευθείας με τους καταναλωτές.

Η απάντηση αυτή χαρακτηρίστηκε στενή και δεσμευτική κυρίως επειδή ταυτίζει χωρίς λόγο τη ρυθμιστική λειτουργία με την εκτελεστική λειτουργία. Η ταύτιση αυτή είναι βέβαια αναγκαστική σε καθεστώτα όπου όλα τα μέσα παραγωγής οφείλουν να ανήκουν στο κράτος. Αλλά δεν είναι αναγκαστική σε περιβάλλοντα ελεύθερης ή μικτής οικονομίας, με αποτέλεσμα να έχουν επινοηθεί και δοκιμασθεί διεθνώς άλλοι εναλλακτικοί τρόποι και σχήματα που ανταποκρίνονται προσφορότερα στο δημόσιο συμφέρον. Ενώ η παραπάνω στενή απάντηση υπαγορεύει έναν τρόπο λειτουργίας που έχει αποδειχθεί στην πράξη αναποτελεσματικός, αντιαναπτυξιακός και αντιοικονομικός.

Έχει αποδειχθεί αναποτελεσματικός στην κυριολεξία της λέξης, αφού δεν έχει επιτύχει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Στην Ελλάδα π.χ. η διαθεσιμότητα των εν λόγω αγαθών με τον τρόπο αυτό, μέχρι σήμερα, δεν

υπήρξε ούτε ασφαλής (αφού υπήρξαν ελλείψεις, π.χ. στην ύδρευση της πρωτεύουσας ή στις τηλεπικοινωνίες) ούτε συνεχής (αφού υπήρχαν διακοπές, π.χ. στην ηλεκτρική ενέργεια, στο νερό, στις μεταφορές, στις τηλεπικοινωνίες), ούτε αξιόπιστη (αφού υπήρχαν αμφιβολίες αν θα συνδεθούμε με τον αριθμό τηλεφώνου που καλέσαμε ή αν θα φθάσει στον τελικό παραλήπτη μία επιστολή), ούτε επαρκής ποιότητας (π.χ. στην τηλεφωνία, στο ταχυδρομείο ή στις μεταφορές), ούτε χαμηλού κόστους σε σύγκριση με ανταγωνιστικές καταστάσεις στην Ευρώπη (π.χ. στην ηλεκτρική ενέργεια, στις διεθνείς τηλεπικοινωνίες, στην ύδρευση).

Έχει αποδειχθεί αντιαναπτυξιακός επειδή η ύπαρξη μονοπωλίων δεν επιτρέπει την είσοδο στην εκτελεστική λειτουργία νέων επιχειρήσεων, με νέες ιδέες, που θα ανταγωνισθούν για την εξυπηρέτηση των καταναλωτών, προσφέροντας νέα προϊόντα και νέες υπηρεσίες. Με άλλα λόγια, το πρόβλημα με τα κρατικά μονοπώλια στο ζήτημα αυτό δεν είναι ότι είναι κρατικά, αλλά ότι είναι μονοπώλια.

Έχει, τέλος, αποδειχθεί αντιοικονομικός με την έννοια ότι το λειτουργικό κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών (το οποίο υφίσταται όχι μόνο ο καταναλωτής αλλά και το κράτος όταν οι ΔΕΚΟ χρειάζονται επιδότηση) είναι αποδεδειγμένα υπερβολικά σε σχέση με την ασφάλεια, αξιοπιστία, ποιότητα και τιμή τους. Μερικοί λόγοι για τους οποίους το λειτουργικό κόστος των Ελληνικών ΔΕΚΟ είναι υπερβολικό είναι οι εξής: το υπεράριθμο προσωπικό λόγω πολιτικών διορισμών, η γραφειοκρατική δομή , πολιτικές παρεμβάσεις στις αποφάσεις των διοικήσεων και άλλοι. Θα περιορισθούμε να αναφέρουμε μια αρχή που ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, ιδιωτικές ή δημόσιες, στο σύγχρονο διεθνή ανταγωνισμό: Οι τεράστιες επιχειρήσεις με τις βαριές δομές δείχνουν να μην μπορούν σήμερα να επιζήσουν. Βαριά δομή θα πει ότι ο οργανισμός διαθέτει με εξηρητημένη εργασία όλες τις υπηρεσίες που χρειάζεται, από φωτογραφείο μέχρι καθαρίστρες. Με άλλα λόγια, η βαριά δομή σημαίνει κάθετη ολοκλήρωση στη στελέχωση, και είναι συνήθης στα μονοπώλια, τα οποία βέβαια έχουν κάθετη ολοκλήρωση και στις παρεχόμενες υπηρεσίες. Αντίθετα, ελαφριά

δομή θα πει ότι ο οργανισμός χρησιμοποιεί εξωτερικές υπηρεσίες και προς τούτο έχει μάθει να προγραμματίζει-προδιαγράφει-διαπραγματεύεται-συμβάλλεται-παρακολουθεί την καλή εκτέλεση - παραλαμβάνει - ελέγχει - πληρώνει - αξιοποιεί.

Μια άλλη εννοιολογική διαφωνία κρύβεται πίσω από το ερώτημα αν επιτρέπεται οι ΔΕΚΟ, οι οποίες αποτελούν «εθνικό πλούτο», να παύσουν να ανήκουν αποκλειστικά στο κράτος. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να προσέξουμε, ότι δεν είναι η ιδιοκτησία τους που συνιστά εθνικό πλούτο. Είναι η λειτουργία τους και το προϊόν τους. Το κριτήριο κατά πόσον οι ΔΕΚΟ συμβάλλουν στον εθνικό πλούτο είναι αν η λειτουργία τους ανταποκρίνεται στην υποχρέωση του κράτους προς την κοινωνία και την οικονομία να εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα των αντίστοιχων αγαθών με ασφάλεια, συνέχεια, αξιοπιστία, ποιότητα και ανταγωνιστική τιμή. Ενώ, όταν η λειτουργία είναι αναποτελεσματική και αντιοικονομική, η ιδιοκτησία υπόκειται σε απαξίωση, παλαιώση και ενδεχόμενη χρεοκοπία μέσα στο σημερινό διεθνή ανταγωνισμό.

Ας επανέλθουμε τώρα στο πρακτικό 158/92 του Συμβουλίου της Επικρατείας στο οποίο αναφερθήκαμε πιο πάνω. Μετά την επισήμανση του κοινωνικού χαρακτήρα των υπηρεσιών κοινής ωφελείας που προαναφέρθηκε, επισημαίνεται εκεί ότι οι εκτελεστικές επιχειρήσεις «επιτρέπεται να λειτουργούν είτε κατά τους κανόνες του δημοσίου δικαίου, είτε κατά τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, ανήκουσες στην τελευταία αυτή περίπτωση, είτε αποκλειστικώς στο κράτος, είτε εν μέρει σ' αυτό, είτε τέλος σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου εξυπηρετούντα το δημόσιο σκοπό με τη μέθοδο της παραχωρήσεως». Τέλος το ίδιο πρακτικό τονίζει ότι για τις επιχειρήσεις αυτές «ισχύει η αρχή της συνεχούς λειτουργίας που διέπει τη Δημόσια Διοίκηση. Τη θεμελιώδη αυτή αρχή ουδείς, εντός ή εκτός των δημοσίων επιχειρήσεων, επιτρέπεται να διαταράξει, διότι αυτή τελεί υπό την εγγύηση του κράτους, που οφείλει, να την πραγματώνει αυτοδυνάμως όταν απειλείται. Ως εκ τούτου επιχειρήσεις που παρέχουν αγαθά ζωτικής σημασίας, ασχέτως του νομικού των ενδύματος, τελούν πάντοτε υπό την

εξάρτηση και εποπτεία του κράτους, από την οποία δεν δύνανται να εξέλθουν».

Η ιδέα ότι το κράτος «πραγματώνει» αυτή την εγγύηση και εξασφαλίζει αυτή την εποπτεία με το να αναλάβει το ίδιο την πλήρη ιδιοκτησία της εκτελεστικής λειτουργίας, μέσω κρατικών μονοπωλιακών ΔΕΚΟ, έχει αποδειχθεί στην πράξη ιδέα στενή, δεσμευτική, αναποτελεσματική, αντιαναπτυξιακή, και αντικοινωνική. Αντίθετα, το κράτος «πραγματώνει» αποτελεσματικά αυτή την εγγύηση αν απελευθερώσει την αγορά της εκτελεστικής λειτουργίας και συγκεντρώνει την προσοχή του στην αυστηρή, οργανωμένη, ανεξάρτητη, αξιοκρατική και μακροπρόθεσμη οργάνωση της ρυθμιστικής λειτουργίας, την οποία είναι απαραίτητο να επιτελεί.

Σε αυτό το σημείο πριν κλείσουμε την αναφορά στις ΔΕΚΟ γενικά θα ήταν χρήσιμο να αναφερθούμε σε ένα αρκετά επίκαιρο θέμα: *την μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ*.

Η αποκρατικοποίηση, δηλαδή η μείωση της συμμετοχής του κράτους στο εθνικό εισόδημα, είναι γενική τάση σήμερα στον κόσμο, επειδή θεωρείται απαραίτητη για την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών στην διεθνοποιημένη πια αγορά. Αμφισβητείται όμως η σκοπιμότητα της σε ορισμένες περιπτώσεις και κυρίως στην περίπτωση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφελείας. Η αμφισβήτηση αυτή επικαλείται ειδικούς λόγους, πέρα από την γενική αντίσταση στην αποκρατικοποίηση από συμφέροντα πολιτικά, συντεχνιακά ή εμπορικά.

Το θέμα έχει πολλές πλευρές, τις οποίες χρησιμοποιούν με διαφορετικό τρόπο στα επιχειρήματα τους πότε η υποστηρίζουσα και πότε η αντιμαχόμενη πλευρά.

Την διεθνώς επικρατούσα άποψη για τις διάφορες πλευρές του θέματος μπορούμε να την συνοψίσουμε στα ακόλουθα:

1. Είναι υποχρέωση του κράτους να εξασφαλίζει τα αγαθά κοινής ωφελείας (ένεργεια, τηλεπικοινωνίες, νερό, συγκοινωνίες-μεταφορές) να παρέχονται στους πολίτες με συνέχεια και ασφάλεια. Στην υποχρέωση αυτή

του κράτους αναφέρονται και τα Συντάγματα πολλών χωρών, μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας.

2. Το κράτος μπορεί κάλλιστα να εξασφαλίζει ότι ένα αγαθό παρέχεται στους πολίτες χωρίς να το παράγει το ίδιο. Το εξασφαλίζει συγκεκριμένα με το λεγόμενο ρυθμιστικό ρόλο του, τον οποίο είναι υποχρεωμένο να ασκεί, είτε παράγει το ίδιο αυτά τα αγαθά μέσω ΔΕΚΟ, είτε επιτρέπει να παράγονται στον ιδιωτικό τομέα.

3. Ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους περιλαμβάνει τη χορήγηση αδειών για τη λειτουργία εγκαταστάσεων, τον έλεγχο της τηρήσεως των κανονισμών ασφαλούς λειτουργίας και προστασίας του περιβάλλοντος, τη διαφάνεια των οικονομικών στοιχείων και του κόστους των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, και την έγκριση της τιμολόγησης των αγαθών αυτών ώστε να επιτρέπεται λογική απόδοση του επενδεδυμένου κεφαλαίου.

4. Έχει αναγνωρισθεί ότι, στην περίπτωση που το κράτος παράγει και διαθέτει το ίδιο ένα αγαθό κοινής ωφελείας μέσω μιας δημόσιας επιχείρησης - μονοπωλίου, το κόστος είναι μεγαλύτερο απ' ό,τι θα ήταν αν η παραγωγή και η διάθεση γινόταν ανταγωνιστικά με συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα. Οι τυχόν εξαιρέσεις σ' αυτόν τον κανόνα υπάρχουν όταν επιδρούν εξωγενείς παράγοντες ή σοβαρές οικονομίες κλίμακας. Στη γενική περίπτωση, το κράτος επιδρά επιβαρυντικά πάνω στο κόστος και την αποτελεσματικότητα των ΔΕΚΟ, με την συγκέντρωση της λήψης των αποφάσεων, την απουσία στόχων ως προς τα οικονομικά αποτελέσματα και τον πλημμελή ρόλο των διοριζόμενων διοικήσεων, οι οποίες ελέγχονται ίσως ως προς τα λάθη τους, ιδιαίτερα εκείνα που έχουν πολιτικό κόστος, αλλά σπανίως ως προς τις παραλήψεις τους και τις χαμένες ευκαιρίες. Επί πλέον, ο ιδιοκτήτης - κράτος εξαναγκάζει τις ΔΕΚΟ να υπηρετούν σκοπιμότητες άσχετες με το κυρίως έργο τους, όπως πελατειακές σχέσεις πολιτικών με τους ψηφοφόρους τους.

5. Η παραπάνω διαπίστωση, μαζί με τους άλλους λόγους που στηρίζουν την γενική τάση για αποκρατικοποίηση που αναφέρθηκε πιο πάνω, έχουν οδηγήσει τα κράτη όπου ίσχυε μέχρι σήμερα η ίδια παραγωγή αγαθών κοινής ωφελείας μέσω ΔΕΚΟ - μονοπωλίων να προσπαθήσουν να «ανοίξουν την

αγορά» στον ανταγωνισμό, τουλάχιστον ως προς την παραγωγή των αγαθών αυτών, διατηρώντας βέβαια πάντοτε την απαραίτητη ρυθμιστική εξουσία πάνω στις επιχειρήσεις που τα παράγουν και τα διαθέτουν, δημόσιες και ιδιωτικές. Στην προσπάθεια αυτή μετέχει η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στο πλαίσιο της φροντίδας και του καθήκοντος της για την λειτουργία Ευρωπαϊκής Αγοράς στους τομείς των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας. Οι σχετικές ρυθμίσεις στο ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν ήδη γίνει για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ενώ στον τομέα της ενέργειας (ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο) εκκρεμούν, αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σε λίγους μήνες θα θεσπισθούν και εκεί. Ήδη έχει προκαταρκτικά συμφωνηθεί: 1) να μην επιτρέπεται μονοπώλιο στην παραγωγή και 2) να τηρούνται χωριστά στοιχεία κόστους για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διανομή.

6. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το άνοιγμα των αγορών στον ανταγωνισμό αποβαίνει γενικά σε όφελος του καταναλωτού. Συγχρόνως όμως θέτει σε δύσκολη θέση τις υπάρχουσες κρατικές ΔΕΚΟ, οι οποίες μέχρι σήμερα έδιναν λίγη προσοχή στο κόστος λειτουργίας τους και έχουν πραγματικά πρόβλημα επιβίωσης τους μέσα στον ανταγωνισμό. Διαθέτουν βέβαια ένα φυσικό προσοδοφόρο πλεονέκτημα: είναι ιδιοκτήτες των δικτύων μεταφοράς, τα οποία φυσικά δεν είναι λογικό να ξαναχτίσουν οι ανταγωνιστές (ηλεκτρικά δίκτυα, αγωγοί αερίου, γραμμές τηλεφωνικές, αγωγοί υδρεύσεως, σιδηροδρομικές γραμμές κοκ.)

7. Κατά συνέπεια, το άνοιγμα των αγορών κοινής ωφέλειας στον ανταγωνισμό έχει ως προϋπόθεση ότι τα κράτη που την επιδιώκουν θα μπορέσουν να λύσουν δύο σοβαρά προβλήματα: 1) την πρόσβαση των ανταγωνιστών παραγωγών στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής έναντι λογικού αντιτίμου και 2) την εξυγίανση και τον εκσυγχρονισμό των κρατικών ΔΕΚΟ ώστε να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό.

8. Το πρόβλημα της πρόσβασης στα δίκτυα είναι εξαιρετικά ακανθώδες και δεν έχει λυθεί ακόμη στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρά μόνον στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Κάθε φορά όμως που λύνεται το πρόβλημα αυτό σε έναν τομέα, αμέσως

γίνεται πειστικό το δεύτερο πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας της αντίστοιχης ΔΕΚΟ.

9. Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας των ΔΕΚΟ, έχει όπως ήδη αναφέρθηκε, δύο πλευρές. Η πρώτη είναι ο προσανατολισμός τους προς την εξυπηρέτηση του πελάτη, πράγμα που απαιτεί εκπαίδευση του προσωπικού και εκσυγχρονισμό του τεχνικού εξοπλισμού μέσω των απαραίτητων γι αυτό επενδύσεων και η δεύτερη είναι η εξυγίανση, δηλαδή η απαλλαγή από την άσκηση καταχρηστικής εξουσίας του κράτους και της πολιτικής ηγεσίας πάνω στις ΔΕΚΟ, ο ορισμός ικανής και ανεξάρτητης διοίκησης που λογοδοτεί στη γενική συνέλευση βάσει των αποτελεσμάτων που πέτυχε ή δεν πέτυχε και η επικράτηση αξιοκρατίας σε όλη την πυραμίδα των στελεχών.

10. Δεν υπάρχει θεωρητικά λόγος που να αποκλείει αυτή την εξυγίανση και τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ έστω και όταν μόνος μέτοχός τους είναι το κράτος. Αλλά, δυστυχώς, προϋποθέτουν μια αλλαγή νοοτροπίας στη διοίκηση και την πολιτική ηγεσία, η οποία δεν φαίνεται βραχυπρόθεσμα εφικτή. Τουλάχιστον, δεν υπήρξε εφικτή μέχρι σήμερα.

11. Αντίθετα, η μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ ή πιο απλά η συμμετοχή και άλλων επενδυτών στο μετοχικό τους κεφάλαιο, είναι δυνατόν υπό ορισμένες προϋποθέσεις να αποβεί παράγοντας εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού για τους εξής λόγους: α) εισάγει την ανάγκη εξυπηρέτησεως του κεφαλαίου, δηλαδή αποδοτικής και παραγωγικής λειτουργίας, β) δημιουργεί απαιτήσεις για ικανή και ανεξάρτητη διοίκηση, και γ) παρέχει πρόσθετα κεφάλαια για επενδύσεις εκσυγχρονισμού. Η προϋπόθεση είναι βέβαια να έχουν οι πρόσθετοι μέτοχοι την καταστατική εξουσία να επιβάλλουν τις απαιτήσεις τους αυτές πάνω στο μέτοχο - κράτος, στην περίπτωση που εκείνος διατηρεί την καταχρηστική του συμπεριφορά.

12. Τέλος, αν δεχθούμε την παραπάνω λογική της μετοχοποίησης, παραμένει ένα σοβαρό πρόβλημα: σε ποια τιμή θα διατεθούν οι μετοχές ή με άλλα λόγια, σε ποια τιμή θα εισαχθούν οι μετοχές στο Χρηματιστήριο Αξιών; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι δύσκολη και δικαίως δημιουργεί πολλές αντιγνώμεις. Ιδιαίτερα επειδή στην ελληνική αγορά συχνά παραγνωρίζεται

κατά τη μεταβίβαση εταιριών ο εξής σημαντικός παράγοντας: ότι η αξία μιας αναπτυσσόμενης επιχείρησης, μικρής ή μεγάλης, κρατικής ή ιδιωτικής, δεν ορίζεται από τη λογιστική καθαρή της θέση, αλλά από την προσδοκία κερδών και μερισμάτων κατά ένα προσεχές μεσοπρόθεσμο διάστημα (πενταετία έως δεκαετία). Αυτός ο παράγοντας δεν είναι εξ' ίσου σημαντικός για όλους τους τομείς, γιατί διαφέρουν ως προς τις αναπτυξιακές τους προοπτικές.

Τα σημεία που προαναφέρθηκαν συνοψίζουν με λίγα λόγια τις διάφορες πλευρές του θέματος της αποκρατικοποίησης και ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του. Ο ελληνικός επιχειρηματικός κόσμος έχει διαμορφώσει την θέση την οποία έχει επανειλημμένως εκφράσει δημόσια με τα όργανα που τον εκπροσωπούν, ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ΔΕΚΟ δεν είναι το πρώτιστο θέμα, ακόμη και για τα αγαθά κοινής ωφέλειας, αρκεί το κράτος να επιτελεί το ρυθμιστικό του ρόλο. Ούτε λοιπόν δικαιολογείται να γίνεται το θέμα αυτό αντικείμενο ιδεολογικής ακαμψίας («ούτε μία μετοχή σε ιδιώτες»). Το πρώτιστο θέμα είναι η οικονομική και αποτελεσματική λειτουργία των ΔΕΚΟ, μέσα σε μια ανοικτή αγορά, που θα εξασφαλίζει την συνεχή και ασφαλή εξυπηρέτηση του καταναλωτή. Η μετοχοποίηση μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αποδώσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Πριν δούμε ποιες μπορεί να είναι οι προϋποθέσεις επιτυχίας μετοχοποίησης μιας ΔΕΚΟ ας δούμε τι στόχο έχουν αυτές οι μετοχοποιήσεις. Πρέπει λοιπόν να πούμε ότι με την είσοδο της μετοχοποιήσεως, εκτός του άμεσου στόχου συλλογής χρημάτων για την κάλυψη αναγκών του προϋπολογισμού προσδοκείται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ο εκσυγχρονισμός των μετοχοποιούμενων επιχειρήσεων με τον περιορισμό των δαπανών τους και την αύξηση των εσόδων και της αποτελεσματικότητάς τους. Αυτός ο προσδοκώμενος εκσυγχρονισμός των ΔΕΚΟ, εάν επιτευχθεί, θα είναι μακροπρόθεσμα πολύ σημαντικότερος από την εφάπαξ είσπραξη κάποιων δισεκατομμυρίων με τα οποία θα καλυφθούν πρόσκαιρες ταμειακές ανάγκες του προϋπολογισμού χωρίς να αρθούν τα γενεσιουργά αίτια δημιουργίας των αντίστοιχων ελλειμμάτων. Για τον λόγο αυτό η επιτυχία του

επιχειρήματος πρέπει να εξασφαλιστεί με προσεκτικά βήματα και ενέργειες. Είναι αναγκαίο να γίνει σε βάθος μελέτη των προβλημάτων που μπορεί να δημιουργηθούν ούτως ώστε να αποφευχθούν αντιρρήσεις και να ξεπεραστούν οι σχετικές δυσκολίες.

Ας δούμε λοιπόν ποιες είναι οι προϋποθέσεις εκείνες, ποια βήματα πρέπει να γίνουν ώστε να έχει επιτυχία η μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ.

Τα αναγκαία βήματα για την μετοχοποίηση μιας ΔΕΚΟ είναι τα εξής:

α) Διερεύνηση του ιδιαίτερου νομικού πλαισίου. Υπάρχουν ΔΕΚΟ που ήδη έχουν την μορφή Ανώνυμης Εταιρίας, με τουλάχιστον μία μετοχή που ανήκει εξ' ολοκλήρου στο κράτος, ενώ άλλες, όπως η ΔΕΗ για παράδειγμα, δεν είναι ανώνυμες εταιρίες και θα πρέπει νομοθετικά, να μετατραπούν σε Α.Ε. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο πριν από κάθε προσπάθεια μετοχοποίησης να διερευνηθεί-μελετηθεί το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς της προς μετοχοποίησης ΔΕΚΟ και να γίνουν οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

β) Προσδιορισμός του Μετοχικού Κεφαλαίου. Ο προσδιορισμός των περιουσιακών και λοιπών οικονομικών στοιχείων μιας ΔΕΚΟ είναι απαραίτητο να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να προσδιοριστεί το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου και η ακριβής θέση αυτής. Ο προσδιορισμός αυτός μπορεί να γίνει από ειδικευμένες εταιρίες. Η σχετική μελέτη θα καθορίσει την αρχική αξία και το πλήθος των μετοχών και θα περιλαμβάνει μια εκτενή έκθεση σχετικά με την οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως και τις μελλοντικές προοπτικές της, τόσο όσον αφορά το δεκαετές επενδυτικό της πρόγραμμα όσο και στα αναμενόμενα οικονομικά της αποτελέσματα.

Μια περίληψη της εκθέσεως αυτής είναι επίσης αναγκαία προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως ενημέρωση - διαφήμιση προς το ευρύ επενδυτικό κοινό όταν τελικώς η όλη προσπάθεια θα καταλήξει στο Χρηματιστήριο.

Η μελέτη καθορισμού του μετοχικού κεφαλαίου των ΔΕΚΟ θα συναντήσει πολλές αντιδράσεις εκ μέρους των συνδικαλιστικών οργανώσεων της, κυρίως σε περιπτώσεις, όπως η ΔΕΗ, στις οποίες το προσωπικό θεωρεί ότι

οι κρατήσεις (εισφορές εργοδότη) για την ασφάλισή του έχουν ήδη επενδυθεί στην επιχείρηση.

Αμφισβητήσεις θα υπάρξουν επίσης και ως προς τον τρόπο υπολογισμού του Μετοχικού Κεφαλαίου. Αν χρησιμοποιηθούν οι ιστορικές τιμές κτήσεως των παγίων είναι φανερό ότι η αναπόσβεστη αξία τους θα προκύψει εξωπραγματικά μικρή. Αντίστοιχα εξωπραγματική, αλλά στο άλλο άκρο, θα είναι η αξία τους, εάν προσδιοριστεί με βάση το σημερινό κόστος αντικαταστάσεως του υπάρχοντος εξοπλισμού. Για την επίλυση τέτοιων προβλημάτων θα χρειασθούν οι υπηρεσίες ξένου έμπειρου συμβούλου.

Πλαίσιο λειτουργίας μετά τη μετοχοποίηση: Για όσες επιχειρήσεις αποφασίζεται η πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών σε ιδιώτες επενδυτές, είναι φανερό ότι αυτές θα λειτουργήσουν εφ' εξής ως ανώνυμες εταιρίες σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Επειδή όμως για τις ΔΕΚΟ κυριαρχεί η άποψη ότι η πλειοψηφία των μετοχών θα πρέπει να κρατηθεί από το Δημόσιο, είναι φανερό ότι - για να επιτύχει το όλο εγχείρημα και να υπάρξει ενδιαφέρον επενδυτών για το μειοψηφικό τμήμα των μετοχών που θα εισαχθεί στο Χρηματιστήριο - θα πρέπει να προκαθοριστεί νομοθετικά το πλαίσιο λειτουργίας της ΔΕΚΟ μετά την μετοχοποίησή της και ιδιαίτερα ότι αφορά στις σχέσεις της με το Κράτος. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής θέματα:

α)Επιλογή και διορισμός του Δ.Σ. και του μάνατζμεντ.

β)Τιμολογιακή πολιτική.

γ)Διαχείριση προσωπικού-προσλήψεις, προαγωγές, μεταθέσεις, πειθαρχικός έλεγχος κλπ.

δ)Αποζημιώσεις προς τις ΔΕΚΟ σε περίπτωση αναθέσεως σ' αυτή από το Κράτος «κοινωνικού έργου» που δεν δικαιολογείται οικονομικά.

ε)Νομικό πλαίσιο δράσεως των συνδικαλιστών της ΔΕΚΟ.

στ)Καθορισμός δεικτών αποτελεσμάτων της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, τους οποίους θα απαιτείται από το Κράτος να επιτυγχάνει η μετοχοποιημένη ΔΕΚΟ και οι οποίοι θα αποτελούν και το μόνο τρόπο ελέγχου και επεμβάσεως του Κράτους ως προς τη διαχείριση της ΔΕΚΟ.

Χωρίς ένα αυστηρά καθορισμένο πλαίσιο σχέσεων με το Κράτος, η μετοχοποιημένη ΔΕΚΟ δεν θα έχει την επαρκή αυτονομία ώστε να επιτυγχάνει θετικά αποτελέσματα, για τους μετόχους της και το πλειοψηφικά μετέχον Κράτος, κρατώντας την τιμή της μετοχής σε υψηλά επίπεδα και μοιράζοντας κάθε χρόνο ένα ικανοποιητικό μέρισμα, δεν θα διαφέρει, δηλαδή, ουσιαστικά από την απολύτως Δημόσια Επιχείρηση Κοινής Ωφελείας που υπήρχε πριν τη μετοχοποίηση.

Ένα ακόμη αναγκαίο βήμα, για να γίνει επιτυχής η μετοχοποίηση των ΔΕΚΟ, είναι η ιδεολογική προετοιμασία του κοινού: Παράλληλα με τα προηγούμενα βήματα είναι αναγκαία η προετοιμασία του Ελληνικού κοινού ώστε να αποδεχθεί το όλο εγχείρημα χωρίς ιδιαίτερες αντιδράσεις. Είναι φανερό ότι αντιδράσεις πρέπει να αναμένονται δεδομένων των ποικίλων και μεγάλων πολιτικών, οικονομικών και συντεχνιακών-συνδικαλιστικών συμφερόντων, που έχουν δημιουργηθεί γύρω από τις επιχειρήσεις αυτές.

Για την προετοιμασία αυτή του κοινού πρέπει να εξηγηθούν και να συζητηθούν τα ακόλουθα:

- α. Το μειωθητικό ποσοστό των μετοχών που θα διατεθούν στους επενδυτές.
- β. Ο διαχωρισμός του ποσοστού αυτού σε ποσοστά που θα διατεθούν σε μεγάλους ξένους επενδυτές, σε μεγάλους Έλληνες επενδυτές, στο ευρύ επενδυτικό κοινό των μικρομετόχων και, τέλος, το ποσοστό των μετοχών που θα διατεθούν στο ίδιο το προσωπικό της μετοχοποιούμενης ΔΕΚΟ.

Πρέπει να εξηγηθεί στην ελληνική κοινή γνώμη ότι η μετοχοποίηση μιας ΔΕΚΟ, εκτός από την εφάπαξ συγκέντρωση κεφαλαίων για την περαιτέρω ανάπτυξή της με νέες επενδύσεις, θα έχει, εάν συνοδευτεί από ορθά εξυγιαντικά μέτρα, που θα της εξασφαλίζουν κερδοφορία, τις ακόλουθες ενεργητικές επιπτώσεις:

- α. Απαλλαγή του Κράτους από τα οικονομικά βάρη μη κερδοφόρων ΔΕΚΟ.
- β. Δημιουργία εσόδων προς το Κράτος τόσο από την φορολόγηση των κερδών όσο και από τη διανομή του μερίσματος των μετοχών εκείνων που θα εξακολουθήσουν να ανήκουν στο Κράτος.

γ. Εξασφάλιση ανοδικής πορείας της τιμής της μετοχής του ικανού μερίσματος προς τους μετόχους - επενδυτές.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε ποια είναι εκείνα τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν ταυτόχρονα με την ανακοίνωση του πακέτου των λοιπών μέτρων για την μετοχοποίηση μιας ΔΕΚΟ, πριν δηλαδή την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αξιών, ούτως ώστε, μέχρι την τελική αυτή πράξη ολοκλήρωσης του εγχειρήματος, να έχουν ήδη φανεί τα πρώτα θετικά αποτελέσματα.

Εκτός από τα νομοθετικά μέτρα που είναι σχετικά με το πλαίσιο λειτουργίας της ΔΕΚΟ μετά την μετοχοποίησή της, (αναφέρθηκαν πιο πάνω), είναι αναγκαία και τα ακόλουθα, χρηματοοικονομικής κυρίως φύσεως, εξυγιαντικά μέτρα:

1. Βελτίωση της κεφαλαιακής δομής με τον περιορισμό του συνολικού χρέους και κυρίως του συναλλαγματικού μέρους αυτού.

2. Εφαρμογή δίκαιης και ανταγωνιστικής τιμολογιακής πολιτικής που θα αντανakλά τη δομή του πραγματικού κόστους του παραγόμενου προϊόντος και θα εξασφαλίζει συνθήκες διανομής ικανοποιητικού μερίσματος και σχηματισμού εσωτερικών πόρων για τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων.

3. Δημιουργία κέντρων κόστους και αποτελεσμάτων και - προκειμένου για τις καθετοποιημένες ΔΕΚΟ - χρηματοοικονομικός διαχωρισμός των καθετοποιημένων τμημάτων της επιχείρησης έτσι ώστε να είναι διαφανής και εφικτός ο οικονομικός έλεγχος.

4. Δημοσίευση ετήσιων ισολογισμών εναρμονισμένων προς τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια ανάπτυξης του ανταγωνισμού, όπου αυτό είναι δυνατό.

5. Έλεγχος της δεσπόζουσας θέσης και ενίσχυση του ανταγωνισμού στον οικείο τομέα με κατάργηση των αποκλειστικών προνομίων και δικαιωμάτων.

Ανεξάρτητα όμως από τα παραπάνω, που αφορούν την ίδια την μετοχοποιούμενη ΔΕΚΟ, είναι αναγκαίο η πολιτεία να λάβει εγκαίρως και

μέτρα που αφορούν την τόνωση και ορθολογικοποίηση της λειτουργίας της εσωτερικής ελληνικής κεφαλαιαγοράς. Από τα πλέον δύσκολα εμπόδια προς την κατεύθυνση αυτή είναι τα υψηλά επιτόκια των πολύ συχνά εκδιδόμενων ομολόγων του Δημοσίου τα οποία δεν αφήνουν περιθώρια σοβαρών και σταθερών (όχι κερδοσκοπικών) επενδύσεων σε χρηματιστηριακές μετοχές. Ας μην ξεχνάμε ότι πολύ δύσκολα μπορεί να ανατραπεί η άποψη ότι το ελληνικό Δημόσιο είναι μεν αξιόπιστος εγγυητής των ανά δεκαπενθήμερο εκδιδόμενων υψηλότοκων ομολόγων του αλλά, ταυτόχρονα, είναι αναποτελεσματικός διαχειριστής των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του.

Η μετοχοποίηση μιας ΔΕΚΟ θα έχει επιτυχία μόνο αν οδηγήσει ταυτόχρονα σε εξυγίανση της επιχειρήσεως και σε μετατροπή της σε οικονομικά αποδοτική μονάδα, που όχι μόνο δεν θα επιβαρύνει τον Δημόσιο προϋπολογισμό, αλλά θα αποφέρει σ' αυτόν και έσοδα. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να συνοδεύεται από όλα εκείνα τα εξυγιαντικά μέτρα που θα μειώνουν στο ελάχιστο τις παρεμβάσεις του Κράτους, οι οποίες καθιστούν αναποτελεσματική την οποιαδήποτε διοίκηση μιας ΔΕΚΟ, θα παρέχουν την απαιτούμενη ελευθερία δημιουργίας κινήτρων και ανάληψης ευθυνών και πρωτοβουλιών προκειμένου να επιτευχθούν τα καλύτερα δυνατά οικονομικά αποτελέσματα μέσα σε ένα πλαίσιο ισορροπημένων κανόνων ανταγωνισμού, κοινωνικής πολιτικής, αλλά και σεβασμού προς το περιβάλλον.

Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που χρειάζονται προκειμένου να γίνει η μετοχοποίηση μιας ΔΕΚΟ είναι πολλές και θα απαιτηθεί ικανός χρόνος για την διατύπωσή τους και την ψήφισή τους από την Βουλή, αλλά και η προσφυγή σε έμπειρους ξένους συμβούλους, προκειμένου να αποφευχθεί η απώλεια χρόνου σε προσπάθειες ανακαλύψεως, εκ νέου, του τροχού.

Πριν κλείσουμε την παρουσίαση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφελείας θα πρέπει να αναφέρουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο θα επιφέρει ριζικές αλλαγές στο χώρο των ΔΕΚΟ και στόχο έχει τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ. Αναλυτικότερα: Το νομοσχέδιο αυτό αποβλέπει στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας των διοικήσεων των ΔΕΚΟ, στον λειτουργικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό τους για την επίτευξη

υψηλότερων βαθμών οικονομικής αποτελεσματικότητας. Κυρίως, όμως, εισάγει στοιχεία ιδιωτικού «μάνατζμεντ» στον δημόσιο τομέα με την ελπίδα ότι θα τον καταστήσει περισσότερο ανταγωνιστικό.

Σημαντικότερη καινοτομία του νομοσχεδίου είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για να ανατεθεί η διοίκηση των ΔΕΚΟ σε πραγματικούς μάνατζερ και όχι σε κομματικά στελέχη. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο διευθύνων σύμβουλος θα ορίζεται με πενταετή θητεία μετά από δημόσια προκήρυξη της θέσης ενώ το νομοσχέδιο περιγράφει και τα ελάχιστα τυπικά προσόντα τα οποία θα πρέπει να διαθέτει για να ανταποκριθεί στην προκήρυξη.

Ελπίζεται έτσι ότι (σε συνδυασμό και με μια πολιτική υψηλότερων αμοιβών) οι ΔΕΚΟ θα μπορέσουν να προσελκύσουν ικανούς μάνατζερ, ανταγωνιζόμενες ακόμα και των ιδιωτικό τομέα. Γι' αυτό, πέρα από τα άλλα κίνητρα, το νομοσχέδιο προβλέπει μια μεσοπρόθεσμη εξασφάλιση των διοικητικών στελεχών που θα επιλέξουν τις ΔΕΚΟ αφού σαφώς σημειώνεται ότι τα διοικητικά στελέχη «δεν θα είναι δυνατόν να ανακληθούν χωρίς τη θέλησή τους παρά μόνο για πολύ σοβαρούς λόγους ανεπαρκούς κάλυψης των καθηκόντων τους».

Στο νομοσχέδιο σημειώνεται επίσης ότι: «οι διοικήσεις πρέπει να απολαμβάνουν ευρείας αποδοχής και αυξημένου κύρους και να διαθέτουν τον απαιτούμενο χρόνο να εφαρμόσουν τα προγράμματά τους». Το νομοσχέδιο καθιερώνει Συμβούλιο Διεύθυνσης για κάθε δημόσια επιχείρηση και οργανισμό ενώ προβλέπονται και Γενικές Διευθύνσεις των διαφόρων ΔΕΚΟ.

Εκτός των μάνατζερ, με το νέο νομοσχέδιο εισάγονται στις ΔΕΚΟ σύγχρονοι μέθοδοι «μάνατζμεντ» και θεσμοθετείται κατά τα διεθνή πρότυπα ένας νέος προγραμματικός θεσμός: Το επιχειρησιακό σχέδιο. Πρόκειται για το ουσιαστικό εργαλείο της διοίκησης και αναφέρεται ως σύνδεση τριών επιπέδων προγραμματισμού. Του στρατηγικού σχεδίου (περιλαμβάνει τους βασικούς στόχους και τις πολιτικές των ΔΕΚΟ), του μεσοπρόθεσμου Επιχειρησιακού σχεδίου (αποτελεί εξειδίκευση των στρατηγικών στόχων,

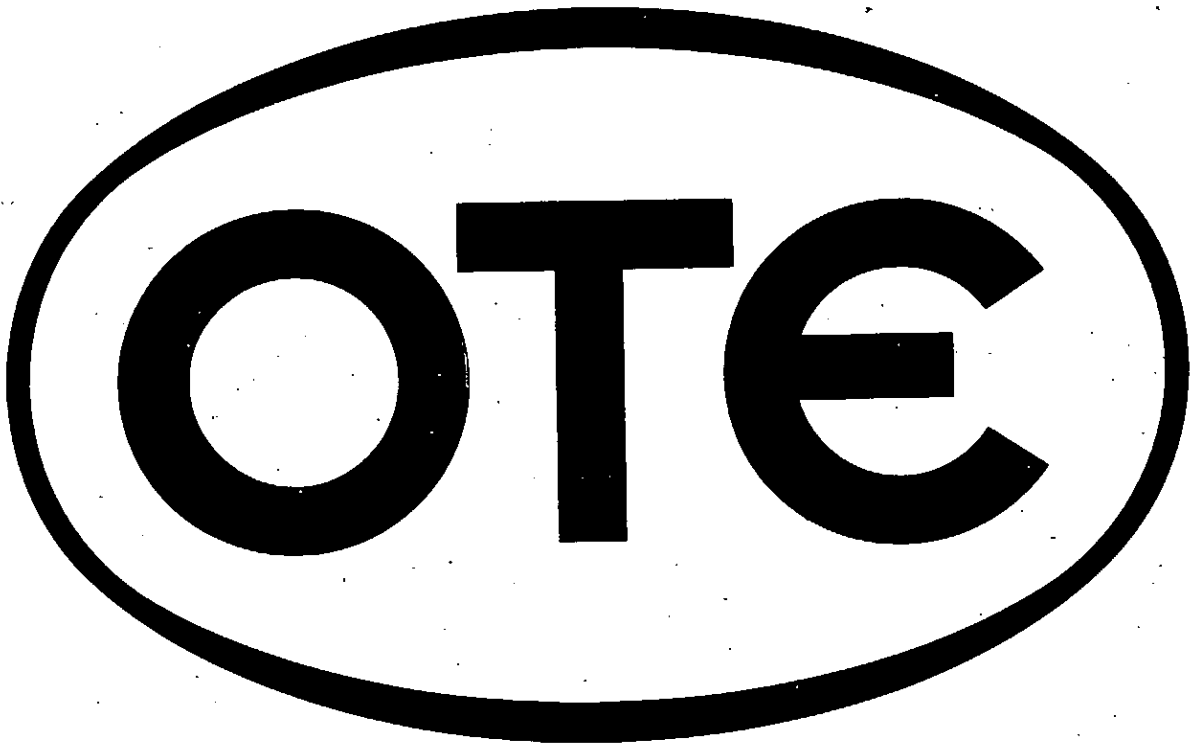
είναι κυλιόμενο και έχει ορίζοντα 3-5 χρόνια) και του συμβολαίου διαχείρισης (στο οποίο καθορίζονται επακριβώς τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι στόχοι διαχείρισης που αναλαμβάνει να υλοποιήσει η ΔΕΚΟ σε μεσοπρόθεσμο διάστημα 3-5 χρόνια). Το επιχειρησιακό σχέδιο και το συμβόλαιο διαχείρισης υποβάλλονται για έγκριση στα αρμόδια υπουργεία και κατατίθενται στη Βουλή.

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, οι συμφωνημένοι στόχοι ανάμεσα στα δύο μέρη αποτελούν δέσμευση τόσο για τις ΔΕΚΟ όσο και για την πολιτεία και καθιερώνονται δείκτες παρακολούθησης διαφόρων χαρακτηριστικών μεγεθών ώστε ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός να παρακολουθούν την υλοποίηση του εγκεκριμένου σχεδίου και την επίτευξη των εγκεκριμένων στόχων.

Καθιερώνεται ακόμη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης της ποιότητας των προϊόντων και των παρεχομένων υπηρεσιών των ΔΕΚΟ, καθώς και εξέταση των παραπόνων των καταναλωτών -χρηστών, από την Επιτροπή προστασίας καταναλωτών των ΔΕΚΟ. Έτσι, όχι απλώς θα αξιολογούνται οι υπηρεσίες που παρέχουν οι ΔΕΚΟ αλλά θα έχει τη δυνατότητα και ο καταναλωτής να προσφεύγει σε κάποιο όργανο προστασίας, σε περίπτωση που οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν έχουν ικανοποιήσει τα παράπονά του.

Το νομοσχέδιο, τέλος, δίνει τις δυνατότητες στις ΔΕΚΟ να ασκήσουν μία πολιτική στελεχών καθιερώνοντας τα μόνους για την επιβράβευση των επιτυχιών καθώς και τη σύνδεση αμοιβής και παραγωγικότητας όπου αυτή μπορεί αντικειμενικά να μετρηθεί. Σημειώνεται, πάντως, ότι η χορήγηση μόνους επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει γίνει σχετική πρόβλεψη στην ετήσια συνολική δαπάνη μισθοδοσίας.

Μέχρι σ' αυτό το σημείο έγινε μία παρουσίαση - ανάλυση των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφελείας που λειτουργούν στην χώρα μας. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει μία εκτενής αναφορά για κάθε οργανισμό ξεχωριστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΟΤΕ)

Ο ΟΤΕ ιδρύθηκε το 1949 (ν.δ. 1049/1949-ΦΕΚ 195 Α' περί «Οργάνωσης των τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος») ως Κρατική Επιχείρηση και Επιχείρηση Κοινής Ωφελείας υπό μορφή ανώνυμης εταιρείας υποκείμενης στην εποπτεία του Κράτους, με σκοπό την ενιαία οργάνωση των τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας, την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και την εγκατάσταση και εκμετάλλευση του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου. Με το Π.Δ. 361/1991, το Ν2167/93 και το Ν2257/94 ο ΟΤΕ και οι θυγατρικές του έπαψαν να υπάγονται στις διατάξεις που ισχύουν για το Δημόσιο Τομέα. Έτσι ο ΟΤΕ λειτουργεί ως Ανώνυμη Εταιρεία που ασκεί επιχείρηση Δημόσιας Ωφέλειας. Το καταστατικό του αναμορφώθηκε με τους Ν. 165/1973 (ΦΕΚ 195 Α') και Ν.2167/93 (ΦΕΚ 141 Α) και το σημερινό καταστατικό του προβλέπεται στο Ν. 2257/94 (ΦΕΚ 197 Α')όπως ισχύει. Η εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 347/01/Β/86/348 και είναι μέλος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών. Έδρα της Εταιρείας είναι ο Δήμος Αθηναίων. Η διεύθυνση των κεντρικών γραφείων είναι Λεωφόρος Κηφισίας 99,15181 Μαρούσι. Η διάρκεια της Εταιρείας έχει ορισθεί μέχρι το 2094, με δυνατότητα παράτασης.

Σκοπός της εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού της είναι:

1. Η εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση και ανάπτυξη κάθε είδους τηλεπικοινωνιακής υποδομής, καθώς και της δημόσιας τηλεπικοινωνιακής υποδομής σε τοπικό, εθνικό, διακρατικό και διεθνές επίπεδο.

2. Η παροχή, ανάπτυξη και εκμετάλλευση και διαχείριση τοπικών, εθνικών και διεθνών τηλεπικοινωνιακών και συναφών προς αυτές υπηρεσιών, ήτοι υπηρεσιών φωνής, δεδομένων και εικόνας, σε πραγματικό ή μη χρόνο, παραγωγή, συλλογή, αποθήκευση, ανάκτηση, επεξεργασία, διαχείριση, μετάδοση και παροχή πληροφοριών σε πραγματικό ή μη χρόνο, υπό συμπίεση ή υπό άλλη μορφή με χρησιμοποίηση κάθε τύπου

Τεχνολογίας μέσω μεταγωγής και μετάδοσης που ήδη χρησιμοποιούνται ή που πρόκειται να αναπτυχθούν στο μέλλον, καθώς και η μελέτη και κατασκευή παντός συναφούς έργου.

3. Η ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία, διαχείριση και εκμετάλλευση των πάσης φύσεως υπηρεσιών σταθερής και κινητής επικοινωνίας.

4. Η ανάπτυξη, εγκατάσταση, εκμετάλλευση των πάσης φύσεως δορυφορικών επικοινωνιών και η διάθεση δορυφορικών επικοινωνιών σε τρίτους ή η επιβολή βάρους επ' αυτών.

5. Η ανάληψη δραστηριοτήτων συναφών προς τις τηλεπικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού συστημάτων, καθώς και της αναπτύξεως, παραγωγής, χρήσεως, πωλήσεως, εκμισθώσεως, μισθώσεως και συντηρήσεως τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

6. η απόκτηση κυριότητας επί τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και μέσω παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και η απόκτηση δικαιωμάτων κυριότητας, χρήσεως ή εκμεταλλεύσεως με αγορά, μίσθωση ή με άλλον τρόπο κινητών ή ακινήτων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων οπουδήποτε και αν αυτά βρίσκονται και το δικαίωμα διαθέσεως αυτών ή επιβολής βάρους επ' αυτών.

7. Η ανάπτυξη, η εγκατάσταση, λειτουργία, διαχείριση, και εκμετάλλευση νέων υπηρεσιών, βάσει των Τεχνολογικών εξελίξεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και τηλεπληροφορικής, καθώς και οποιασδήποτε άλλης υπηρεσίας μπορεί να παρασχεθεί μέσω του δικτύου της Εταιρείας ή μέσω άλλων δικτύων στα οποία η Εταιρεία έχει ή μπορεί να έχει πρόσβαση που παρέχεται κατόπιν αδειας.

Το μετοχικό κεφάλαιο σήμερα αποτελείται από 397.984.480 μετοχές ονομαστικής αξίας 750 δραχ. εκάστη.

Ο Ο.Τ.Ε είναι ο αποκλειστικός παροχέας αστικής, υπεραστικής και διεθνούς τηλεφωνίας μέσω σταθερού δημοσίου δικτύου στην Ελλάδα εξυπηρετώντας περίπου 52 εκατ. κύριες συνδέσεις σε όλη τη χώρα. Η εταιρεία έχει το αποκλειστικό προνόμιο παροχής σταθερής τηλεφωνίας

μέσω δημοσίου δικτύου στην Ελλάδα από την ίδρυση της το 1949. Σύμφωνα με την Αδεια Λειτουργίας που εξέδωσε το Ελληνικό δημόσιο το Δεκέμβριο του 1995, ο Ο.Τ.Ε. έχει, εκτός των άλλων, το αποκλειστικό δικαίωμα παροχής σταθερής τηλεφωνίας σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας. Σύμφωνα με νέα οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο Ο.Τ.Ε. μπορεί, κατόπιν αιτήσεως της Ελλάδας ως κράτους μέλους, να διατηρήσει τα αποκλειστικά δικαιώματα όσον αφορά την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας και την εγκατάσταση και παροχή δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου το αργότερο μέχρι την 1/1/2003.

Ο κύκλος εργασιών της Εταιρείας κατά το 1994 ανήλθε σε 483 δισ. Δρχ. και το καθαρό αποτέλεσμα μετά από φόρους σε 95 δισ. Δρχ. Τα οργανικά έσοδα για το 1995 εκτιμώνται στα 593 Δισ. Δρχ. περίπου. Πάνω από 90% του κύκλου εργασιών προήλθε από την τηλεφωνία και το σύνολο σχεδόν των λειτουργικών εσόδων προήλθε από την δραστηριότητα της Εταιρίας στην Ελλάδα.

Το 1992 η Εταιρία ξεκίνησε ένα μεγάλο πρόγραμμα επέκτασης και αναβάθμισης του δικτύου της, με σκοπό τη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και της διαθεσιμότητας του δικτύου. Τα κύρια στοιχεία αυτού του προγράμματος είναι η ταχεία ψηφιακοποίηση του συνολικού δικτύου και η επέκταση του αστικού δικτύου. Αυτό το πρόγραμμα είναι εν μέρει αποτέλεσμα μιας μελέτης που έγινε το 1991 κατόπιν εντολής του Υπουργείου Επικοινωνιών και Μεταφορών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να καταγραφούν όλες οι απαραίτητες βελτιώσεις που έπρεπε να γίνουν στο δίκτυο και τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Ε, έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι σχετικές προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στρατηγική του Ο.Τ.Ε είναι να διατηρήσει την ηγετική του θέση στην τηλεφωνία μέσω του δημοσίου δικτύου που αποτελεί την κύρια πηγή εσόδων της εταιρίας. Ο Ο.Τ.Ε. πιστεύει ότι η περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα της τηλεφωνίας και οι αυξήσεις στα έσοδα θα επιτευχθούν με την σωστή αναδιάρθρωση της τιμολογιακής πολιτικής, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, την ανάπτυξη της υποδομής, την αύξηση των

τηλεφωνικών συνδέσεων, και την αύξηση της ζήτησης για προηγμένες τηλεφωνικές και λοιπές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, καθώς και υπηρεσίες νοήμονος δικτύου. Πέραν τούτων, η εισαγωγή οπτικών ινών και στο συνδρομητικό δίκτυο θα δημιουργήσει την κατάλληλη υποδομή για την εισαγωγή ανταγωνιστικών νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ευρείας ζώνης (πολυμέσων, καλωδιακής τηλεόρασης), που προτίθεται να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο.

Ο Ο.Τ.Ε. καταβάλλει τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια για την κάλυψη των τηλεπικοινωνιακών αναγκών των πελατών του. Αυτό επιδιώκεται με την αναδιάρθρωση του προσωπικού υποστηριζόμενη από εξειδικευμένη εκπαίδευση, την εισαγωγή σύγχρονων στρατηγικών marketing, την ταχύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των πελατών και την εισαγωγή της πληροφορικής σε όλες τις δραστηριότητες της Εταιρίας. Η βελτίωση της Τεχνολογικής υποδομής σε επίπεδο εφάμιλλο αυτού των μεγάλων κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του εκτεταμένου προγράμματος εκσυγχρονισμού του δικτύου αποτελεί μέρος αυτής της προσπάθειας ικανοποίησης του πελάτη. Η εταιρία εισάγει νέες τεχνολογίες, όπως σύστημα διαχείρισης δικτύου (TMN), ασυρματικές ζεύξεις και οπτικές ίνες στο συνδρομητικό δίκτυο (RITL και FITL) και σύγχρονο τρόπο μεταφοράς (ATM) στην προσπάθειά της να αυξήσει την ικανοποίηση του πελάτη στους τομείς δραστηριότητας που ορίζονται στο καταστατικό του Ο.Τ.Ε. και την Άδεια.

Με την επέκταση του ανταγωνισμού σε διεθνή κλίμακα, η Εταιρία δραστηριοποιήθηκε ακόμα περισσότερο, ώστε, μέσω συνεργασιών με αλλοδαπές εταιρίες τηλεπικοινωνιών και συμμετοχής σε διεθνείς εμπορικούς τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς και διεθνείς κοινοπραξίες, να πρωτοστατήσει στην κατασκευή, λειτουργία και κερδοφόρο αξιοποίηση διεθνών καλωδίων οπτικών ινών (κυρίως υποβρυχίων). Πέρα από τη διατήρηση της κυρίαρχης θέσης του στον Ελληνικό χώρο, στρατηγική του Ο.Τ.Ε. είναι να διεισδύσει κατά τρόπο αποτελεσματικό και επιτυχή σε επιλεγμένες αγορές. Σε υλοποίηση της απόφασης αυτής, βρίσκονται σήμερα

σε εξέλιξη πρωτοβουλίες στις εξής χώρες: Γεωργία, Αρμενία, Ουκρανία, Νέα Γιουγκοσλαβία, Βοσνία, Λιθουανία και Κουβέιτ.

Ας δούμε, πριν συνεχίσουμε την παρουσίαση του οργανισμού, κάποια ιστορικά στοιχεία για το πως ξεκίνησε και εξελίχθηκε ο οργανισμός.

Ο Ο.Τ.Ε. προήλθε από την ένωση της ΑΕΤΕ, της Κρατικής Τηλεγραφικής Εταιρίας και της Διεθνούς Τηλεγραφικής Εταιρίας Cable and Wireless το 1949. Οι πρώτες σημαντικές συνδέσεις ξεκίνησαν λίγα χρόνια αργότερα, όπου στα μέσα της δεκαετίας του 1950 οι τηλεφωνικές συνδέσεις έφθασαν τις 85.000. Στην ίδια δεκαετία τοποθετήθηκε σημαντικός τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Το πρώτο δίκτυο ασύρματης επικοινωνίας, η Συνδρομητική Τηλεγραφική Υπηρεσία (telex), τέθηκε σε εφαρμογή το 1959, ενώ την περίοδο 1962-65 η υπηρεσία αυτή, για το εσωτερικό της χώρας, εισήλθε σε φάση αυτοματισμού. Το 1962 επίσης άρχισε η αυτοματοποίηση του ζευκτικού δικτύου. Το 1968 ο Ο.Τ.Ε. δημιούργησε ένα δίκτυο αναμεταδοτών σε όλη τη χώρα, ώστε να διευκολυνθεί η είσοδος της τηλεόρασης. Το ίδιο έτος υλοποιήθηκε το πρώτο μεγάλο έργο για την διευκόλυνση της διεθνούς τηλεπικοινωνίας, το υποβρύχιο καλώδιο Med. 3, μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας. Το 1969 εγκαταστάθηκε το πρώτο διεθνές ηλεκτρομηχανικό τηλεφωνικό κέντρο, προς διευκόλυνση της διεθνούς τηλεφωνικής κίνησης.

Το 1970 λειτούργησε το Κέντρο Δορυφορικών Επικοινωνιών «Θερμοπύλαι», όπου εγκαταστάθηκαν προοδευτικά έως σήμερα και λειτουργούν, μεταξύ άλλων, τρεις δορυφορικοί σταθμοί εδάφους του συστήματος INTELSAT, επιτρέποντας επικοινωνίες, μέσω δορυφόρων, σε πληθώρα χωρών ανά το κόσμο. Από το 1974 έως σήμερα ο Ο.Τ.Ε., σε συνεργασία με χώρες της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής, πραγματοποίησε μια σειρά από μεγάλα έργα διεθνών χερσαίων και υποβρύχιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Τα τελευταία χρόνια η δραστηριότητα αυτή έχει ενταθεί και έχει επεκταθεί και πέραν της περιοχής της Μεσογείου και είναι προσανατολισμένη στην καθαρά ψηφιακή Τεχνολογία και μάλιστα

εκείνη των οπτικών ινών, ανανεώνοντας όλα τα διεθνή δίκτυα αναλογικής τεχνικής.

Σήμερα υφίστανται δίκτυα που συνδέουν την Ελλάδα με όλες τις όμορφες χώρες και σχεδόν με καθεμία από τις χώρες της Μεσογείου. Ο Ο.Τ.Ε. διαθέτει τρία διεθνή ψηφιακά τηλεφωνικά κέντρα, τα δύο στην Αθήνα και το τρίτο στη Θεσσαλονίκη. Διαθέτει δορυφορικό σταθμό εδάφους του συστήματος EUTELSAT για μετάδοση τηλεόρασης στην Κύπρο, στην Ευρώπη και μεγάλο μέρος της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και αντίστοιχο για εξυπηρέτηση διεθνών μισθωμένων κυκλωμάτων υψηλών ταχυτήτων. Διαθέτει από το 1983 δορυφορικό σταθμό εδάφους του συστήματος INMARSAT για ναυτιλιακές επικοινωνίες με ποντοπόρα πλοία. Το δεύτερο Κέντρο Δορυφορικών Επικοινωνιών «Νεμέα» διαθέτει δύο δορυφορικούς σταθμούς του συστήματος INTELSAT για επικοινωνίες με πολλές χώρες του κόσμου. Το δίκτυο UHF τέθηκε σε λειτουργία το 1973. Η υπηρεσία τηλεειδοποίησης (paging) ξεκίνησε το 1987.

Το 1988 άρχισε να λειτουργεί το Δημόσιο Δίκτυο Μετάδοσης και Μεταγωγής Πακέτων Δεδομένων (DATA) με την επωνυμία «Hellaspac», το οποίο έχει τη δυνατότητα να συνδέεται με ανάλογα δίκτυα του εξωτερικού. Τα τελευταία χρόνια ο Ο.Τ.Ε. εισήγαγε μια σειρά νέων προηγμένων υπηρεσιών, όπως την Υπηρεσία Τηλεδιάσκεψης (Video Conference), Τηλεεικονογραφίας (Videotex), και Τηλεηχοπληροφόρησης (Audiotex). Πρόσφατα επίσης ο Ο.Τ.Ε. δημιούργησε πιλοτικό δίκτυο ISDN (Ψηφιακό Δίκτυο Ενοποιημένων Υπηρεσιών), με το οποίο παρέχεται η δυνατότητα στο χρήστη μέσω μιας ψηφιακής γραμμής να έχει μεταφορά φωνής, δεδομένων, εικόνας κλπ. Επί πλέον ο Ο.Τ.Ε., εδώ και τρεις δεκαετίες, παρέχει μισθωμένα κυκλώματα, για την ικανοποίηση κατά κανόνα μεγάλων πελατών τόσο στο αστικό, όσο και στο υπεραστικό και διεθνές δίκτυο.

Από την ίδρυση του Ο.Τ.Ε. και ουσιαστικώς μέχρι το 1993, το Δημόσιο ασκούσε σημαντική επιρροή στην Εταιρία. Συνεπώς, ο Ο.Τ.Ε. δεν λειτουργούσε πάντα ως ανεξάρτητη εταιρική οντότητα. Η τιμολογιακή πολιτική αποφασιζόταν κυρίως με βάση τις κοινωνικές και άλλες

προτεραιότητες του Δημοσίου, με συνέπεια οι τιμές, και ιδίως η χρέωση αστικής κλήσης, να είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη. Έσοδα από τη λειτουργία του Ο.Τ.Ε. χρησιμοποιούνταν για την χρηματοδότηση των λειτουργικών ελλειμμάτων των ΕΛΤΑ μέχρι το 1992, παρόλο που ο Ο.Τ.Ε. και τα ΕΛΤΑ αποτελούσαν δύο ξεχωριστές οντότητες. Το πρόγραμμα επενδύσεων και ο δανεισμός του Ο.Τ.Ε. επηρεάζονταν συχνά και από τις δημοσιονομικές ανάγκες του Δημοσίου.

Το Νοέμβριο του 1994 το κοινοβούλιο ψήφισε το νόμο 2257/94 (ΦΕΚ 197/23-11-94) για να διευκολύνει την εισαγωγή μετοχών του Ο.Τ.Ε. ποσοστού έως 25% στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Το άρθρο πρώτο του Ν. 2257/94 αποτελεί το Νέο Καταστατικό του και προβλέπει τη συμμετοχή μετόχων μειοψηφίας, καθώς και την προσπάθεια των δικαιωμάτων τους. Ο ίδιος νόμος ορίζει επίσης την τιμολογιακή πολιτική για τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Ε. για τα έτη 1995-97.

Ας δούμε τώρα τα χαρακτηριστικά του Ο.Τ.Ε. :

1. Ο Ο.Τ.Ε. λειτουργεί με την μορφή Ανώνυμης Εταιρίας γιατί με αυτή τη μορφή συνεστήθηκε. Έτσι:

- Διέπεται κατ' αρχήν από τις διατάξεις του νόμου περί Ανώνυμων Εταιριών.
- Έχει όλα τα όργανα της ανωνύμου εταιρίας.
- Εφαρμόζει τις αρχές των ιδιωτικών επιχειρήσεων και ειδικότερα διέπεται από την οικονομική αρχή « του καλύτερου αποτελέσματος διά της μικρότερης θυσίας».
- Παρέχει τις υπηρεσίες του στο κοινό, έναντι πληρωμής και δεν στερείται καθόλου του κινήτρου του κέρδους.
- Εφαρμόζει τις μεθόδους και τα συστήματα των εμπορικών επιχειρήσεων και ειδικότερα στην σύνταξη των συμβάσεων και των προγραμμάτων ανάπτυξης, προμήθειας υλικού, εξεύρεσης κεφαλαίου, χρηματοδότησεως κτλ.

2. Ο Ο.Τ.Ε. είναι Δημόσια Επιχείρηση παροχής υπηρεσιών (τηλεπικοινωνιών) διότι:

- Εποπτεύεται από το Κράτος και επηρεάζεται η λειτουργία του από τις κρατικές επιδιώξεις και την εκάστοτε ασκούμενη από την Κυβέρνηση κοινωνικοοικονομική πολιτική.

3. Ο Ο.Τ.Ε. είναι επιχείρηση κοινής ωφελείας διότι:

- Προσφέρει τις υπηρεσίες του σε όσον το δυνατόν ευρύτερο κοινό, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις η προσφορά των υπηρεσιών του δεν είναι οικονομικώς συμφέρουσα και αποδοτική.
- Εφαρμόζει τέλη δίκαια, ομοιόμορφα και προσιτά σε όλους.
- Επηρεάζει αποφασιστικά μεγάλα κοινωνικά και κρατικά συμφέροντα, τα οποία έχουν σχέση με την ασφάλεια του κράτους και την δημόσια τάξη.
- Το επιδιωκόμενο από τον Ο.Τ.Ε. κέρδος δεν προορίζεται προς διανομή στους μετόχους, όπως συμβαίνει στις εμπορικές ιδιωτικές επιχειρήσεις αλλά αποσκοπείται η βελτίωση των προς το κοινό παρεχόμενων υπηρεσιών, για την επέκταση, ανακαινίσεως και εκσυγχρονισμού των παντός είδους εγκαταστάσεών του.

Συμπερασματικά προκύπτει ότι ο Ο.Τ.Ε., παρόλο που λειτουργεί με τη μορφή της Ανώνυμης Εταιρίας και εφαρμόζει τα συστήματα και τις μεθόδους των εμπορικών επιχειρήσεων, δεν είναι κερδοσκοπική επιχείρηση, διότι η ασκούμενη απ' τον οργανισμό τιμολογιακή πολιτική αποφέρει έσοδα που υπερκαλύπτουν μεν τα ετήσια έξοδά του, αλλά το πραγματοποιούμενο πλεόνασμα δεσμεύεται εντός του οργανισμού προς επαύξηση και βελτίωση των μέσων της δράσεώς του και δεν περιέρχεται σε ιδιωτική (έξω επαγγελματική) οικονομία του φορέως.

Τα όργανα διοίκησης της εταιρίας, όπως ορίζει το καταστατικό της, είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Διευθύνων Σύμβουλος και το Συμβούλιο των Γενικών Διευθυντών.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση της εταιρίας, τη διαχείριση της περιουσίας της, την εκπροσώπηση της εταιρίας και γενικά την επιδίωξη του σκοπού της εκτός των θεμάτων που υπάγονται στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Γενικής

Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από έντεκα μέλη (άρθρο 10). Έξι ή επτά, ανάλογα με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου του Ο.Τ.Ε. που εκπροσωπούν οι μέτοχοι της μειοψηφίας, ορίζονται από τον κύριο μέτοχο (το Δημόσιο), τρεις εκλέγονται από τους εργαζόμενους και δύο, σε περίπτωση που οι μέτοχοι της μειοψηφίας εκπροσωπούν πάνω από δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του μετοχικού κεφαλαίου του Ο.Τ.Ε. ή ένας εάν εκπροσωπούν κάτω του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του μετοχικού κεφαλαίου του Ο.Τ.Ε., εκλέγονται από τους μετόχους της μειοψηφίας στην Ειδική Συνέλευσή τους (άρθρο 11). Εάν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι των εργαζομένων ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας ως μέλη του Δ.Σ. σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του καταστατικού, όπως ισχύει, τότε το Δημόσιο ορίζει πέντε μέλη.

Το Δ.Σ. συγκαλείται μετά από πρόσκληση του προέδρου του, σύμφωνα με τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας. Ο πρόεδρος εκλέγεται μεταξύ των μελών του Δ.Σ. που προέρχονται από το Δημόσιο για πενταετή θητεία και ανακαλείται μόνο για σπουδαίο λόγο και με την ίδια διαδικασία. Το Δ.Σ. είναι σε απαρτία και συνεδριάζει νόμιμα όταν παρίστανται ή εκπροσωπούνται τουλάχιστον έξι από τα μέλη του και οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων (άρθρο 12).

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Διευθύνων Σύμβουλος εκλέγεται από το Δ.Σ. μεταξύ των μελών που προέρχονται από το Δημόσιο και είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της επιχείρησης. Προϊστανται όλων των υπηρεσιών της εταιρίας, διευθύνει το έργο τους και λαμβάνει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις μέσα στα πλαίσια των διατάξεων που διέπουν την λειτουργία της εταιρίας (άρθρο 14).

Συμβούλιο Γενικών Διευθυντών

Το συμβούλιο των Γενικών Διευθυντών αποτελείται από το σύνολο των Γενικών Διευθυντών που ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. και ύστερα από πρόταση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Οι Γενικοί Διευθυντές είναι ανώτατα στελέχη της Εταιρείας εκτός οργανικών θέσεων, υπάγονται στο Διευθύνοντα

Σύμβουλο και προέρχονται τουλάχιστον κατά το ήμισυ του αριθμού τους από το προσωπικό του Ο.Τ.Ε. (άρθρο 15).

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του καταστατικού, η θητεία του Δ.Σ. είναι πενταετής. Ειδικά για τους τρεις εκπροσώπους των εργαζομένων, προβλέπεται η παραμονή τους στο Δ.Σ. για διάστημα δύο χρόνων από τη δημοσίευση του Ν.2257/1994(23/11/94), οπότε οι εργαζόμενοι θα εκλέξουν νέους αντιπροσώπους για το υπόλοιπο της θητείας ολόκληρου του Δ.Σ. της Εταιρίας. Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. για την συμμετοχή τους σε αυτό κατά τη χρήση 1994 ανήλθαν σε 69 εκατ. δρχ. Επιπρόσθετα, οι συνολικές αμοιβές των εργαζομένων στην Εταιρεία μελών του Δ.Σ. ανήλθαν σε 31,5 εκατ. δρχ.

Μετά την εισαγωγή των μετόχων της εταιρείας στην κύρια αγορά του Χ.Α.Α και την απόκτηση των μετοχών από το ευρύ επενδυτικό κοινό, δηλαδή τους μετόχους της μειοψηφίας, η σύνθεση του Δ.Σ. θα αλλάξει ως προς το μέλος του Δ.Σ. που εκλέγεται ως εκπρόσωπος των μετόχων αυτών, ο οποίος εκλέγεται από την ειδική συνέλευση των μετόχων της μειοψηφίας σύμφωνα με το άρθρο 14 το Ν. 2257/1994, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του Νόμου.

(Στο τέλος της παρουσίασης του Ο.Τ.Ε. παραθέτουμε το οργανόγραμμα του Ο.Τ.Ε. καθώς και έναν πίνακα αριθμητικής εξέλιξης του απασχολούμενου προσωπικού με το οποίο θα ασχοληθούμε αμέσως τώρα).

Απασχολούμενο Προσωπικό

Στο τέλος του 1994 το απασχολούμενο προσωπικό του Ο.Τ.Ε ανήλθε σε 26.140 άτομα, μειωμένο κατά 0,79% έναντι του 1993. Το ύψος του προσωπικού μειώνεται σταθερά τα τελευταία έξι έτη με μέσο ρυθμό 2,6% ετησίως, κυρίως λόγω φυσικής αποχωρήσεως των εργαζομένων. Τον Οκτώβριο του 1995 ο Ο.Τ.Ε. προσέφερε ειδικά κίνητρα για εθελούσια αποχώρηση 1.500 ατόμων. Συνολικά 857 άτομα δέχθηκαν την πρόωρη συνταξιοδότηση τους, ενώ το σύνολο των εργαζομένων που αποχώρησαν από την εταιρεία το 1995 ήταν 1.995 άτομα. Την 31/12/95 ο αριθμός των εργαζομένων είχε μειωθεί σε 24.581 άτομα, μείωση 6% έναντι του 1994. Η

Εταιρεία προτίθεται να συνεχίσει ανάλογα προγράμματα εθελούσιας αποχώρησης μέχρι το 2.000, με στόχο την σταδιακή μείωση του προσωπικού στα 20.000 άτομα. Ο μέσος όρος ηλικίας του προσωπικού υπερβαίνει τα 42 χρόνια, ενώ ο μέσος όρος των ετών υπηρεσίας είναι 17 χρόνια.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.2257/1994, το προσωπικό του Ο.Τ.Ε. διέπεται από τη μονιμότητα και αυτό δεν μπορεί να αλλάξει χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της Ο.Μ.Ε.-Ο.Τ.Ε. του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζομένων. Το προσωπικό του Ο.Τ.Ε διέπεται επίσης από τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού Ο.Τ.Ε. ο οποίος αναμορφώνεται με τη σύμφωνη γνώμη της ΟΜΕ-Ο.Τ.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του καταστατικού, στην έδρα της Εταιρείας έχει συσταθεί Κεντρικό Εργασιακό Συμβούλιο (Κ.Ε.Σ). Το Κ.Ε.Σ. είναι εννεαμελές, αποτελείται από αντιπροσώπους των εργαζομένων και έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

1. Προτείνει μεθόδους αύξησης της παραγωγικότητας και βελτίωση των υπηρεσιών της εταιρίας.
2. Προτείνει για θέματα πολιτιστικά, αθλητικά, λεσχών προσωπικού και εστιατορίων στα πλαίσια του προϋπολογισμού της Εταιρίας.
3. Αποφασίζει τη σύσταση Περιφερειών Εργασιακών Συμβουλίων στις έδρες των περιφερειών, με σύνθεση και αρμοδιότητες ανάλογες με αυτές του Κ.Ε.Σ.

Ασφαλιστικά Ταμεία του προσωπικού και άλλες παροχές

Το Τ.Α.Π.-Ο.Τ.Ε αποτελεί το κύριο ταμείο ασφάλισης του προσωπικού και χωρίζεται στον κλάδο σύνταξης και στον κλάδο ασθένειας. Μέλη του ταμείου αυτού είναι επίσης οι υπάλληλοι του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Ο κλάδος συντάξεων καταβάλλει σε όσους ήταν μέλη του πριν το 1993 σύνταξη ίση με το 80% περίπου του μισθού που έπαιρναν την στιγμή της συνταξιοδότησης τους. Για τους υπαλλήλους που προσλήφθηκαν μετά το 1993 χορηγείται σύνταξη ίση με το 60% του τελικού μισθού μετά από 35 χρόνια υπηρεσίας. Οι εργοδοτικές εισφορές είναι 24,3%, ενώ αυτές των εργαζομένων 11%. Ο κλάδος ασθένειας

παρέχει σε καθημερινή βάση νοσοκομειακή και φαρμακευτική φροντίδα. Οι τρέχουσες εισφορές του Ο.Τ.Ε είναι 5,1% και δεν μπορούν να ξεπεράσουν το 6,25%, ενώ οι εισφορές των εργαζομένων είναι 2,55%. Το ταμείο είναι σήμερα ελλειμματικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 21 του Ν.2257/1994, η Εταιρεία δεν θα χορηγεί δάνεια, δεν θα παρέχει πιστώσεις, εγγυήσεις ή άλλως πως θα αναλαμβάνει οποιαδήποτε οικονομική υποχρέωση υπέρ του ΤΑΠ-ΟΤΕ, το συνολικό ύψος των οποίων θα υπερβαίνει το ποσό των έντεκα (11) δισ. δρχ. για κάθε οικονομικό έτος, που μπορεί να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με το Δ.Τ.Κ. μετά από κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Εάν το έλλειμμα του ΤΑΠ-Ο.Τ.Ε είναι μικρότερο των 11 δισ. δρχ. (αναπροσαρμοσμένων με το Δ.Τ.Κ.), ο ΟΤΕ δεν καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ των 11 δισ. Δρχ. (αναπροσαρμοσμένων με το Δ.Τ.Κ.) και του ελλείμματος. Για την κάλυψη του ελλείμματος, ο Ο.Τ.Ε. διέθεσε 8,8 δισ. δρχ. το 1994. Σημειώνεται ότι παρόλο που η υποχρέωση του Ο.Τ.Ε προς το Τ.Α.Π-Ο.Τ.Ε περιορίζεται στα 11 δισ. δρχ. ετησίως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να απαιτηθεί από τον Ο.Τ.Ε. στο μέλλον η καταβολή αυξημένων εισφορών ή η αύξηση του ορίου των 11 δισ. δρχ. (αναπροσαρμοσμένου με το Δ.Τ.Κ.) προς κάλυψη λειτουργικών ελλειμμάτων του ΤΑΠ-Ο.Τ.Ε. Ωστόσο, η αύξηση του ορίου μπορεί να γίνει μόνο με νόμο.

Για να αντιμετωπισθούν οι οικονομικές δυσχέρειες του ΤΑΠ-ΟΤΕ, ο Ο.Τ.Ε., μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 1995, κατέβαλε διάφορα ποσά επί πλέον του υποχρεωτικού μέγιστου ποσού κάλυψης των ελλειμμάτων του ταμείου. Κατά το Μάρτιο του 1995, πραγματοποιήθηκε ρύθμιση μέρους της οφειλής του ΤΑΠ-Ο.Τ.Ε ύψους 6.680 εκατ. δρχ. σε μηνιαίες δόσεις των 100 εκατ. δρχ. Από το ποσό αυτό, 500 εκατ. Δρχ. εισπράχθηκαν κατά το Α ' εξάμηνο του 1995, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους 6.180 εκατ. δρχ. θα εισπραχθεί τα επόμενα έτη βάσει του προαναφερθέντος διακανονισμού.

Το ταμείο επικουρικής ασφάλισης χορηγεί σύνταξη ίση με το 20% του μισθού μετά από 30 χρόνια υπηρεσίας σε όσους ήταν μέλη του πριν το 1993 ΟΝ. 2084/92 καθόρισε ελάχιστα επίπεδα εισφορών και μέγιστα επίπεδα

χορηγούμενων συντάξεων μετά από 35 χρόνια υπηρεσίας για τα νέα μέλη από το 1993 και μετά.

Το Τ.Ε.Α.Π.-Ο.Τ.Ε προσφέρει ένα εφάπαξ ποσό στους υπαλλήλους του Ο.Τ.Ε. κατά την συνταξιοδότηση τους ή σε περίπτωση θανάτου. Σύμφωνα με το Ν. 2084/92, το μέγιστο χορηγούμενο ποσό καθορίζεται σε 10 εκατ. δρχ. για 35ετή υπηρεσία και αναπροσαρμόζεται ετησίως. Οι τρέχουσες εισφορές εταιρείας και εργαζομένου ανέρχονται σε 0,8% και 3% αντίστοιχα. Σύμφωνα με το Ν. 2084/92, οι εργοδοτικές εισφορές μειώνονται ετησίως κατά 0,1%, ποσοστό με το οποίο αυξάνονται οι εργοδοτικές εισφορές στο Τ.Α.Π.-Ο.Τ.Ε συντάξεων.

Και τα δύο ταμεία (Τ.Ε.Α.Π.-Ο.Τ.Ε και Επικουρικό) σήμερα είναι πλεονασματικά, αλλά αναλογιστικές μελέτες που έγιναν το 1992 έδειξαν ότι στο προσεχές μέλλον τα ταμεία αυτά θα εμφανίζουν αυξημένα ελλείμματα. Ο Ο.Τ.Ε. δεν έχει νομική υποχρέωση κάλυψης πιθανών μελλοντικών ελλειμμάτων. Παρά ταύτα, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να απαιτηθεί από τον Ο.Τ.Ε στο μέλλον η καταβολή αυξημένων εισφορών προς κάλυψη λειτουργικών ελλειμμάτων των ταμείων αυτών.

Αποζημίωση Προσωπικού για αποχώρηση από την εργασία

Όλοι οι εργαζόμενοι που συνταξιοδοτούνται ή απολύονται λαμβάνουν ένα εφάπαξ ποσό. Ο Ο.Τ.Ε. διενεργεί κάθε έτος πρόβλεψη για αυτήν την υποχρέωση βάσει αναλογιστικής μελέτης που πραγματοποίησε το 1994 η εταιρεία Bacon and Woodrow. Η εταιρεία έχει διενεργήσει όλες τις προβλέψεις που χρειάζονται για να καλύψουν την υποχρέωση της για το σύνολο του προσωπικού.

Η εταιρεία πέραν των αποδοχών και εισφορών προσφέρει και άλλες παροχές, όπως π.χ. το Λογαριασμό Νεότητας, ο οποίος πληρώνει ένα εφάπαξ ποσό στα παιδιά των εργαζομένων όταν αυτά παντρευτούν, ξεκινήσουν τις πανεπιστημιακές σπουδές τους, φθάσουν μία ορισμένη ηλικία ή πεθάνει κάποιος από τους γονείς τους. Το ποσό αυτής της παροχής δημιουργείται από εισφορές των εργαζομένων, από τόκους επ' αυτών και από εισφορά του Ο.Τ.Ε. Η εισφορά του Ο.Τ.Ε. μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσού ίσου περίπου με

10 μέσους μηνιαίους μισθούς και εξαρτάται από το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο εργαζόμενος εισφέρει σε αυτόν τον λογαριασμό.

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής πρόνοιας, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων η υγειονομική υπηρεσία της εταιρίας αντιμετωπίζει έκτακτα περιστατικά (950 τα 199) και πραγματοποιεί επισκέψεις σε ασθενείς υπαλλήλους σε νοσηλευτικά ιδρύματα. Ακόμα, προχωρεί σε συνεχή έλεγχο των συνθηκών εργασίας, σε κλινικές εξετάσεις και σε προσδιορισμό φυσικών και χημικών παραμέτρων σε χώρους εργασίας.

Εκπαίδευση - Επιμόρφωση προσωπικού

Η συνεχής βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί κλειδί, για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της εταιρείας. Με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας του προσωπικού και την καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του αφ' ενός και αφ' ετέρου την ενημέρωση του ώστε να αντιμετωπίζει επιτυχώς τις νέες Τεχνολογίες, τις αυξημένες απαιτήσεις των νέων θέσεων εργασίας, καθώς και τις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης, η Εταιρεία πραγματοποιεί σειρά επιμορφωτικών σεμιναρίων στα οποία συμμετέχει προσωπικό όλων των κλάδων. Στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος επιμόρφωσης του προσωπικού του Ο.Τ.Ε, το 1994 πραγματοποιήθηκαν 686 σεμινάρια (σύνολο ωρών εκπαίδευσης 648.099), τα οποία παρακολούθησαν 8.940 υπάλληλοι όλων των ειδικοτήτων.

Υπηρεσίες του Ο.Τ.Ε

Πριν συνεχίσουμε θα πρέπει να αναφέρουμε τις υπηρεσίες τις οποίες προσφέρει σήμερα ή θα προσφέρονται στο άμεσο μέλλον από τον Ο.Τ.Ε.

Οι υπηρεσίες αυτές είναι : τηλεφωνία εσωτερικού, στην διεθνής τηλεφωνία, την τηλετυπία (ανταλλαγή εγγράφων μέσω τηλετυπικού δικτύου), την τηλεγραφία (ανταλλαγή τηλεγραφημάτων). Επίσης μια άλλη υπηρεσία του Ο.Τ.Ε. είναι η μεταφορά δεδομένων (data communications), επίσης μία ακόμη υπηρεσία του οργανισμού είναι τα μισθωμένα κυκλώματα. Αυτά είναι τηλεπικοινωνιακές ζεύξεις μεταξύ σημείων απολήξεως των εγκαταστάσεων του ίδιου συνδρομητή, χωρίς την μεσολάβηση επιλογικών οργάνων του Ο.Τ.Ε που δίνουν τη δυνατότητα μεταβίβασης φωνής,

πληροφορίας ή εικόνας, ανάλογα με τις απαιτήσεις του χρήστη. Ακόμη παρέχει πωλήσεις υλικού και υπηρεσιών για τρίτους, παρέχει τηλεφωνικούς καταλόγους, καλωδιακή τηλεόραση.

Τα τελευταία έτη ο Ο.Τ.Ε. εισήγαγε ένα σημαντικό αριθμό νέων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και προτίθεται να συνεχίσει την προσφορά νέων υπηρεσιών τα επόμενα χρόνια. Έτσι, το 1995 ξεκίνησε η παροχή του Audiotex που παρέχει την δυνατότητα στους χρήστες του τηλεφωνικού δικτύου να έχουν άμεση πρόσβαση σε τράπεζες πληροφοριών, αντλώντας ζωντανές ή μαγνητοφωνημένες πληροφορίες.

Άλλες υπηρεσίες είναι η τηλεδιάσκεψη, η οποία δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες της να επικοινωνούν μεταξύ τους ζωντανά μέσω ήχου και εικόνας, ανεξάρτητα από την μεταξύ τους απόσταση και οι τετραψήφιοι αριθμοί κλήσης. Άλλες υπηρεσίες που θα ξεκινήσουν στο άμεσο μέλλον είναι το freephone (ειδικές τηλεφωνικές συνδέσεις για επαγγελματικό σκοπό), καθώς και υπηρεσίες νοήμονος δικτύου.

Άλλες υπηρεσίες του Ο.Τ.Ε. είναι οι κινητές επικοινωνίες, αυτές είναι : Οι ραδιοεπικοινωνίες (αφορά κυρίως τις ναυτιλιακές επικοινωνίες), η τηλεειδοποίηση, telepoint. Ο Ο.Τ.Ε. παρέχει τη δυνατότητα από τη 17/7/95 στη Ρόδο την υπηρεσία Miniphone, μία νέα υπηρεσία κινητής επικοινωνίας η οποία βασίζεται στην Τεχνολογία Telepoint. Οι φορητές συσκευές του miniphone μοιάζουν με τα γνωστά κινητά τηλέφωνα, αλλά είναι μικρότερες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως οικιακά ασύρματα τηλέφωνα.

Άλλα κινητά συστήματα: Ο Ο.Τ.Ε προτίθεται να αναπτύξει δημόσια κινητά ραδιοσυστήματα ξεκινώντας από τις περιοχές των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης, που θα επιτρέπουν τη μετάδοση φωνής και δεδομένων μεταξύ κλειστών ομάδων χρηστών. Επίσης, προτίθεται να αναπτύξει και σύστημα αεροναυτικών κινητών τηλεπικοινωνιών. Επίσης ο Ο.Τ.Ε. προτίθεται να ξεκινήσει εντός του 1996 την ανάπτυξη, μέσω θυγατρικής εταιρίας, δίκτυο κινητής τηλεφωνίας με το πιο εξελιγμένο σήμερα επίγειο σύστημα κινητής τηλεφωνίας το DCS 1800.

Τιμολογιακή πολιτική

Σχετικά με τη γενικότερη τιμολογιακή πολιτική, το Δ.Σ. είναι εξουσιοδοτημένο σύμφωνα με το άρθρο 2, Ν. 2257/1994 να επιβάλλει αυξήσεις στα τέλη του Ο.Τ.Ε. για μία περίοδο τριών ετών, αρχομένης από την 1^η Ιανουαρίου 1995. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, ο σταθμισμένος μέσος όρος αύξησης των τελών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.) για την περίοδο 1/3/93-31/12/94. Ο Ο.Τ.Ε. αύξησε τα τέλη του την 1/1/95 και ο σταθμισμένος μέσος όρος αύξησης ήταν 14,5%. Από την 1/1/96 ο μέσος όρος αύξησης των τελών δεν γίνεται να υπερβαίνει την αύξηση του Δ.Τ.Κ. του προηγούμενου χρόνου συν 2 ποσοστιαίες μονάδες. Η μεσοσταθμιστική αύξηση τελών για το 1996 είναι 5,6%.

Η εταιρεία, συνεκτιμώντας τις επενδυτικές ανάγκες του Ο.Τ.Ε., την ελαστικότητα της ζήτησης για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, καθώς και την οικονομική δυνατότητα των πελατών του, έκρινε ότι οι αυξήσεις των τιμολογίων δεν πρέπει να κινηθούν στα ανώτερα όρια που καθορίζει ο νόμος αλλά σε χαμηλότερα επίπεδα.

Από την 1/1/97 ο μέσος όρος αύξησης των τελών δεν δύναται να υπερβαίνει την αύξηση του Δ.Τ.Κ. του προηγούμενου χρόνου συν 3 ποσοστιαίες μονάδες.

Θέση της εταιρείας στον κλάδο

Σύμφωνα με το Ν. 2246/94, ο Ο.Τ.Ε. έχει μια σειρά από αποκλειστικά δικαιώματα σε τηλεπικοινωνιακές υποδομές και υπηρεσίες, το σημαντικότερο εκ των οποίων είναι το αποκλειστικό δικαίωμα εγκατάστασης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου της Ελλάδος και παροχής φωνητικής τηλεφωνίας.

Ο Ο.Τ.Ε. επίσης δικαιούται να αναπτύξει στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού όλες τις κινητές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και όλες τις άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες με τις προϋποθέσεις που προβλέπει

ο Ν. 2246/94. Οι όροι ασκήσεως των τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων καθορίζονται με ειδική άδεια που περιγράφεται συνοπτικά παρακάτω.

Η άδεια

Με το προεδρικό διάταγμα 437(ΦΕΚ 250 Α '5/12/95) το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί την Ειδική Άδεια Λειτουργίας στον Ο.Τ.Ε για την εγκατάσταση, ανάπτυξη, λειτουργία, εκμετάλλευση τηλεπικοινωνιακών δικτύων και την άσκηση άλλων τηλ/κών δραστηριοτήτων. Τα βασικά σημεία που περιλαμβάνονται στην Άδεια παρουσιάζονται σε συνοπτική μορφή παρακάτω:

1. Η διάρκεια της άδειας είναι είκοσι πέντε (25) χρόνια με δυνατότητα τροποποίησης και ανανέωσης.

2. Ο Ο.Τ.Ε. αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα στην ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση και συντήρηση του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου, καθώς επίσης και των ανεξάρτητων μεμονωμένων τοπικών ραδιοδικτύων σταθερών ζεύξεων που καλύπτουν ανάγκες ιδιωτικών φορέων, έστω και αν αυτά δεν συνδέονται με το δημόσιο τηλ/κό δίκτυο (εξαιρούνται οι ραδιοζεύξεις που εξυπηρετούν τις ανάγκες της ραδιοφωνίας και τηλεόρασης).

3. Ο Ο.Τ.Ε. υποχρεώνεται να παρέχει ένα ελάχιστο σύνολο μισθωμένων γραμμών με εναρμονισμένα τεχνικά χαρακτηριστικά.

4. Ο Ο.Τ.Ε διασφαλίζει τη διασύνδεση του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου με άλλα δίκτυα, με τηλ/κό τερματικό εξοπλισμό, καθώς και τη διασύνδεση τρίτων δικτύων μεταξύ τους.

5. Παρεπόμενες υποχρεώσεις του Ο.Τ.Ε:

– Ο Ο.Τ.Ε υποχρεούται να εκδίδει τηλεφωνικούς καταλόγους και να παρέχει την πανευρωπαϊκή υπηρεσία Επείγουσών Κλήσεων.

– Διακοπή Παροχής Υπηρεσιών. Ρυθμίζονται οι συνθήκες υπό τις οποίες μπορεί να προβεί σε διακοπή των παρεχομένων υπηρεσιών κάποια από τα συμβαλλόμενα μέρη.

– Ποιότητα Παροχής Υπηρεσιών. Η παροχή της υπηρεσίας της αρνητικής τηλεφωνίας από τον Ο.Τ.Ε κατά τη χρονική περίοδο 1996-2003 πρέπει να

βελτιώνεται σταδιακά ανταποκρινόμενη σε κάποιους συγκεκριμένους δείκτες ποιότητας μέχρι το τέλος του 2003.

6. Ο Ο.Τ.Ε. εξάλλου δύναται να παρέχει και κάθε άλλη τηλ/κή υπηρεσία με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παρ. 3 στοιχ. Β του Ν. 2246/94 (σχετικά με τις ρυθμίσεις για την υπηρεσία κινητής τηλεφωνίας).

7. Ο Ο.Τ.Ε δύναται να παρέχει υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας ξηράς μέσω του δικτύου προσωπικών επικοινωνιών.

8. Τιμολόγηση. Ο Ο.Τ.Ε. δύναται να καθορίζει ελεύθερα τα τιμολόγια των υπηρεσιών, οι οποίες δεν παρέχονται σε αποκλειστική βάση, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που καθορίζονται με τις διατάξεις του Ν. 2246/94. Περαιτέρω καθορίζονται τα τέλη, τα τιμολόγια, καθώς και η τήρηση και κοστολόγηση των υπηρεσιών.

9. Στόχοι ανάπτυξης δικτύου. Ο Ο.Τ.Ε. υποχρεούται να επιτύχει τους ποσοτικούς στόχους της περιόδου 1994-2003 ως εξής:

α. Η χωρητικότητα των κέντρων σε παροχές θα πρέπει να είναι 5% μεγαλύτερη της προβλεπόμενης συνολικής ζήτησης.

β. Αντικατάσταση μέχρι το 2003 ενός εκατομμυρίου υφισταμένων αναλογικών γραμμών αστικών αναλογικών κέντρων με ψηφιακές και εγκατάσταση ψηφιακών για επαύξηση χωρητικότητας.

γ. Ο βαθμός ψηφιακοποίησης των τηλεφωνικών παροχών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 40% το 1996, 50% το 2000 και 55% το 2003.

δ. Αύξηση των κοινοχρήστων τηλεφώνων ώστε να λειτουργούν τουλάχιστον 7 τηλέφωνα ανά 1000 κατοίκους εκ των οποίων 5 θα είναι καρτοτηλέφωνα μέχρι το 2003.

10. Με την άδεια ρυθμίζονται ακόμα:

- Η χρήση των ραδιοσυχνοτήτων
- Απόρρητο των επικοινωνιών
- Θέματα ασφάλειας των εγκαταστάσεων
- Υπηρεσίες για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Η αριθμοδότηση

Ανταγωνισμός

Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα όπως και στις άλλες χώρες της Ε.Ε. απελευθερώνεται σταδιακά τα τελευταία χρόνια. Η αρχή που ακολουθήσει το Ελληνικό Δημόσιο ως τώρα είναι να δοθεί προτεραιότητα στην απελευθέρωση των υπηρεσιών πριν από την απελευθέρωση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής.

Η αγορά τερματικών συσκευών για τηλεπικοινωνιακούς σκοπούς, όπως τηλεφωνικές συσκευές (συμπεριλαμβανομένης της πρώτης τηλεφωνικής συσκευής), τηλεφωνικά κέντρα κτλ. απελευθερώθηκε πλήρως το 1992. Τα εσωτερικά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ιδιοκτησίας συνδρομητών ή τρίτων απελευθερώθηκαν επίσης την ίδια εποχή.

Τον Ιανουάριο του 1993, ήρθαν οι περιορισμοί στην μεταπώληση δυναμικότητας μισθωμένων κυκλωμάτων για σκοπούς μετάδοσης δεδομένων, ολοκληρώνοντας μία διαδικασία που ξεκίνησε το 1988. Ο Ο.Τ.Ε. αντιμετωπίζει ήδη ανταγωνισμό από την μεταπώληση μισθωμένων κυκλωμάτων κυρίως μεγάλων επιχειρήσεων και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Ο διεθνής ανταγωνισμός αφορά κυρίως τα διεθνή δίκτυα δεδομένων που έχουν ως αγορά - στόχο τις πολυεθνικές επιχειρήσεις που έχουν ανάγκες επικοινωνίας δεδομένων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας με το εξωτερικό. Ο εθνικός ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από τα δίκτυα: Αριάδνη, Γαλιλαίος, Δίας των Ελληνικών τραπεζών, FORTHNET του Ινστιτούτου Τεχνολογίας και Έρευνας (Πανεπιστήμιο Κρήτης) για την παροχή υπηρεσιών INTERNET, καθώς και άλλα ιδιωτικά δίκτυα.

Ο Ο.Τ.Ε αντιμετωπίζει ήδη ανταγωνισμό στην παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας, κυρίως από τις δύο εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, καθώς επίσης και από αλλοδαπούς τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς. Ο ανταγωνισμός αυτός εστιάζεται στην υπεραστική, διεθνή και αστική τηλεφωνία.

Στη διεθνή τηλεφωνία, ο οργανισμός προέρχεται από υπηρεσίες επανάκλησης (all-back services), που προσφέρονται από εταιρίες που εδρεύουν κυρίως στις Η.Π.Α. και οι οποίες εκμεταλλεύονται τη διαφορά στα

διεθνή τιμολόγια του Ο.Τ.Ε. και το κόστος ενοικίασης κυκλωμάτων από αλλοδαπούς τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς.

Το Ελληνικό δημόσιο εξέδωσε κατόπιν διαγωνισμού το Σεπτέμβριο του 1992 δύο άδειες για εκμετάλλευση της κινητής τηλεφωνίας με το σύστημα GSM σε δύο εταιρίες, την ΣΤΕΤ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ (STET HELLAS) και την ΠΑΝΑΦΟΝ Α.Ε. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (PANAFON). Οι εταιρείες αυτές είναι σήμερα σημαντικοί πελάτες αλλά και ανταγωνιστές του Ο.Τ.Ε.

Στόχοι και στρατηγική

Η ανάπτυξη των στόχων και της στρατηγικής της εταιρίας βασίζεται στο επιχειρησιακό σχέδιο. Η τηλεπικοινωνιακή αγορά χαρακτηρίζεται από δυναμισμό, συνεχείς εξελίξεις και σταθερές αυξητικές τάσεις. Οι προοπτικές του Ο.Τ.Ε. για τα επόμενα χρόνια είναι θετικές εφ' όσον ο Ο.Τ.Ε. προσαρμοσθεί στο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

- Οι Τεχνολογίες αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς δημιουργώντας μεγάλο εύρος και υψηλή ποιότητα υπηρεσιών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών.

- Ο Ο.Τ.Ε πιστεύει ότι έχει τη δυνατότητα να διεισδύει σε γείτονες χώρες που τελούν υπό μετάβαση και παρουσιάζουν χαμηλή τηλεπικοινωνιακή ανάπτυξη.

- Η τηλεπικοινωνιακή αγορά στην Ελλάδα έχει ακόμα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης καθώς αντιπροσωπεύει σήμερα ποσοστό περίπου 2,5% του ΑΕΠ ενώ στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. το ποσοστό αυτό φθάνει το 5-6%. Η Εταιρία συνεπώς πιστεύει ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης της αγοράς.

Η εταιρία αναγνωρίζοντας τις προοπτικές αυτές, την ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητα του τηλεπικοινωνιακού χώρου αντιλαμβάνεται ως αποστολή του Ο.Τ.Ε την παροχή υψηλής ποιότητας τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών σε χαμηλό κόστος, καθώς και την αποτελεσματική ανταγωνιστικότητά του στην Ελλάδα και σε άλλες επιλεγμένες αγορές έτσι ώστε να:

- ικανοποιήσει τις ανάγκες των πελατών,
- ισχυροποιήσει την οικονομική κατάσταση του Ο.Τ.Ε και αυξήσει τα έσοδα του,
- επιταχύνει την οικονομική ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας ενός ισχυρού και αποτελεσματικού Ελληνικού τηλεπικοινωνιακού Οργανισμού,
- εμπνεύσει και παρακινήσει παραγωγικά το προσωπικό του Ο.Τ.Ε .

Οι στόχοι που θέτει ο Ο.Τ.Ε. μέσα στο πλαίσιο της παραπάνω φιλοσοφίας είναι οι ακόλουθοι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Εμπορικοί στόχοι:

- Διατήρηση της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά
- συστηματική είσοδος και εδραίωση σε νέες αγορές (όπως η εισαγωγή του Ο.Τ.Ε. στην αγορά της κινητής τηλεφωνίας και στην Τεχνολογία των νοημόνων δικτύων) καθώς και διείσδυση σε επιλεγμένες αγορές του εξωτερικού.
- Ποιοτική αναβάθμιση υπηρεσιών

2. Ανάπτυξη υποδομής δικτύου ικανής να ικανοποιεί τους εμπορικούς στόχους και να διασφαλίζει την αποδοτικότητα των επενδύσεων και την ποιότητα.

3. Δημιουργία οργανωτικής δομής και εσωτερικών διαδικασιών που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες τάσεις και αντιλήψεις της ολικής ποιότητας.

4. Ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του Ο.Τ.Ε. καθώς και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην Ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά μέχρι το 2000.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Κατοχύρωση μιας ισχυρής διεθνούς παρουσίας του Ο.Τ.Ε. τόσο με την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών όσο και με τη δυναμική εκπροσώπηση του σε διεθνή όργανα χάραξης τηλεπικοινωνιακής πολιτικής.

2. Ανάπτυξη Στρατηγικών Επιχειρησιακών Μονάδων και θυγατρικών εταιριών που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Εταιρίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Διαχρονική βελτίωση των οικονομικών μεγεθών που θα συμβάλλουν στην αύξηση της απόδοσης του επενδεδυμένου κεφαλαίου.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι (επιχειρησιακοί, οικονομικοί κλπ) θα επιδιωχθούν σύμφωνα με τους ακόλουθους βασικούς άξονες στρατηγικής:

- Ανάδειξη και επέκταση των δυνατοτήτων του Ο.Τ.Ε μέσα στα πλαίσια των εξελίξεων του ανταγωνισμού.
- Μεγιστοποίηση της αξίας της εταιρίας και των θυγατρικών της (ο Όμιλος), όπως αυτή διαμορφώνεται από τις επενδύσεις, την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων της εταιρίας και την επέκταση των δραστηριοτήτων της σε τομείς συμπληρωματικούς του κορμού των τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Διασφάλιση της θέσης του Ομίλου ως βασικού παράγοντα της τηλεπικοινωνιακής αγοράς.
- Διεΐσδυση σε επιλεγμένα τμήματα της αγοράς.
- Δημιουργία μιας τιμολογιακής πολιτικής βασισμένης στο κόστος και διαφοροποιημένης ανάλογα με τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τον ανταγωνισμό.
- Διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου επενδυτικού προγράμματος βασισμένου στις ανάγκες και προτεραιότητες της εταιρίας.
- Αναδιαμόρφωση της συμμετοχής των διαφορετικών πηγών του κύκλου εργασιών που θα συνεπάγεται μικρότερη συμμετοχή της βασικής τηλεφωνίας και αύξηση αυτής των υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και υψηλής Τεχνολογίας.
- Συνεχής μετεξέλιξη του οργανωτικού σχήματος και του ανθρώπινου δυναμικού που θα ανταποκρίνεται στο δυναμισμό του εξωτερικού περιβάλλοντος.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι επενδυτικοί στόχοι της εταιρίας συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του δικτύου υποδομής που προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2000. Συγκεκριμένα, προγραμματίζονται επενδύσεις που στοχεύουν μεταξύ άλλων σε:

- Αύξηση χωρητικότητας του δικτύου.
- Ψηφιακοποίηση τουλάχιστον του 80% των παροχών των κέντρων ως το 2000 και 100% του υπεραστικού και ζευκτικού δικτύου.
- Βελτίωση τόσο του συνδρομητικού, όσο και του πληροφοριοδοτικού δικτύου.
- Εισαγωγή ολοκληρωμένων δικτύων ISDN και ATM, καλωδιακής τηλεόρασης και νοημόνων δικτύων για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.
- Ανάπτυξη δορυφορικού συστήματος.
- Ανάπτυξη συστημάτων κινητής επικοινωνίας.
- Ανάπτυξη υποδομής δικτύου για διεθνείς επικοινωνίες.

Στα πλαίσια των επενδυτικών στόχων προβλέπονται επενδύσεις για ανανέωση και αντικατάσταση των εγκαταστάσεων που απαξιώνονται.

Η ανάπτυξη και η βελτίωση της δικτυακής υποδομής συνδέεται άμεσα με την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- Ο χρόνος αρχικής σύνδεσης με το δίκτυο να είναι 3 εργάσιμες ημέρες το 2000.
- Το ποσοστό αδιεκπεραίωτων κλήσεων μέσω του δημοσίου δικτύου να μειωθεί σε λιγότερο από 1% μέχρι το 2000.
- Το ποσοστό των βλαβών του δικτύου να είναι 20 ανά 100 συνδέσεις κατ' έτος και το ποσοστό αποκατάστασης μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα σε 90% το 2000.
- Επίτευξη μέσου χρόνου απάντησης τηλεφωνήτριας κάτω από 10 δευτερόλεπτα μεταξύ ετών 1996-1998.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα τηλεπικοινωνιών έχει ως στόχο την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του κλάδου στην Ελλάδα, και την επίτευξη, πριν το τέλος του αιώνα, επιπέδου ποιότητας των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών αντίστοιχου με αυτό των προηγμένων Ευρωπαϊκών κρατών. Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα τηλεπικοινωνιών περιλαμβάνονται 23 έργα του Ο.Τ.Ε., τα οποία αφορούν:

- Τη βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Την εισαγωγή νέων Τεχνολογιών και υπηρεσιών.
- Τον οργανωτικό εκσυγχρονισμό της εταιρίας.
- την αναβάθμιση της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του προσωπικού του Ο.Τ.Ε.

Θα πρέπει να τονίσουμε και τις εξειδικευμένες υπηρεσίες τις οποίες έχει ο Ο.Τ.Ε. Μερικές απ' αυτές είναι: το Εκπαιδευτικό κέντρο του ΟΤΕ και το Τηλεπικοινωνιακό Μουσείο του ΟΤΕ.

Στο πλήρως εξοπλισμένο εκπαιδευτικό του κέντρο, στο Μαρούσι, ο ΟΤΕ έχει εγκαταστήσει πρωτοποριακά συστήματα τηλεεκπαίδευσης, μέσω των οποίων στελέχη και Τεχνικοί κάθε μεγάλης επιχείρησης έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδεύονται και να ενημερώνονται για τις νέες Τεχνολογίες των τηλεπικοινωνιών και τις σύγχρονες τάσεις που εμφανίζονται στο τηλεπικοινωνιακό περιβάλλον (marketing, management).

Η επίσκεψη στο τηλεπικοινωνιακό μουσείο του ΟΤΕ αποτελεί ασφαλώς μία μοναδική ευκαιρία γνωριμίας με το θαυμαστό κόσμο των τηλεπικοινωνιών. Το Μουσείο στεγάζεται στο κτίριο του Α.Τ.Κ. Κηφισιάς και προς το παρόν είναι ανοικτό μόνο σε οργανωμένες ομάδες επισκεπτών, μέχρι 40 ατόμων, διαφόρων φορέων, κυρίως εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, υπηρεσιών, συλλόγων, κ.α. Σκοπός του Μουσείου του ΟΤΕ είναι η προβολή των συστημάτων επικοινωνίας ανά τους αιώνες, από την αρχαιότητα μέχρι τις σύγχρονες τάσεις της τηλεπικοινωνιακής Τεχνολογίας, η τόνωση του ενδιαφέροντος των νέων κυρίως για τις τηλεπικοινωνίες και την τηλεπληροφορική και η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού πυρήνα γύρω από τον οποίο θα μπορούν να συγκεντρώνονται και να αναλαμβάνουν

δημιουργικές δραστηριότητες όλοι όσοι ενδιαφέρονται να μελετήσουν σε βάθος τις τηλεπικοινωνίες.

Στις μέρες μας ο ΟΤΕ έκανε ένα από τα πιο σημαντικά βήματα στην ιστορία του. Αντλεί κεφάλαια από το Χρηματιστήριο και τα επενδύει στον ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο, τον κλάδο των τηλεπικοινωνιών, με σκοπό: α) να βελτιώσει σημαντικά τις τηλεπικοινωνιακές του υπηρεσίες, β) να προσφέρει νέες υπηρεσίες, αξιοποιώντας τα επιτεύγματά της πιο σύγχρονης Τεχνολογίας, γ) να διεισδύσει σε επιλεγμένες αγορές του εξωτερικού και δ) να ανταποκριθεί δυναμικά στις προκλήσεις του μέλλοντος.

Η παρούσα προσπάθεια μετοχοποίησης του ΟΤΕ λόγω μεγέθους της έκδοσης, επιλεγείσης διαδικασίας και συγκυρίας φαίνεται ότι συγκεντρώνει πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας από τις δύο προηγούμενες. Πέντε λόγοι μας οδηγούν στην επιτυχία της εκδόσεως: το μεγάλο μέγεθος της εταιρείας, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες δραστηριοποιείται, οι ευνοϊκές προοπτικές για την εξέλιξη των εργασιών της, η ικανοποιητική κεφαλαιακή διάρθρωση, καθώς και η καταβαλλόμενη προσπάθεια για τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας της επιχείρησης. Παρ' όλα τα θετικά σημεία για τη μετοχοποίηση του ΟΤΕ δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν και μερικά αρνητικά, τα οποία όμως θεωρούμε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα παίξουν σπουδαίο ρόλο. Για παράδειγμα, ο ΟΤΕ είναι ένας κρατικός οργανισμός, όπου υπάρχουν οι συνήθεις αρνητικές πολιτικές παρεμβάσεις ή ότι ο ΟΤΕ δεν έχει ακόμη μάθει να βλέπει τον καταναλωτή ως πελάτη, στον οποίο πρέπει να προσφέρει μία ποιοτική υπηρεσία. Επιπλέον, υπάρχει μακροπρόθεσμα ο κίνδυνος απελευθέρωσης της αγοράς ενώ μέσα σ' όλα αυτά η τιμή της μετοχής αντανακλά σε αρκετό βαθμό της αξία της εταιρίας, πράγμα που σημαίνει ότι η μετοχή δεν είναι ιδιαίτερος φθηνή.

Επίσης, μία άλλη δραστηριότητα του ΟΤΕ είναι η ίδρυση τεσσάρων νέων θυγατρικών εταιριών στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου που προγραμματίζει η διοίκηση του. Η πρώτη εταιρεία θα σχετίζεται με το τηλεπικοινωνιακό λίκνινγκ, η δεύτερη με τις υπηρεσίες καλωδιακής τηλεόρασης, η Τρίτη, που θα ονομάζεται ΟΤΕ-NET, με την κάλυψη των

αναγκών εξυπηρέτησης των χρηστών του Internet και η τέταρτη που θα ονομάζεται Hellas At Mobile, θα σχετίζεται με τις υπηρεσίες δορυφορικής κινητής τηλεφωνίας. Ο οργανισμός πρόκειται να προσλάβει διεθνή οικονομικό σύμβουλο για το θέμα της διαφάνειας των προμηθειών ενώ, προς το παρόν, ο ΟΤΕ απέκλεισε το ενδεχόμενο επανεισαγωγής νέου ποσοστού του ΟΤΕ στο χρηματιστήριο και καταβολής προμερίσματος.

Ο ΟΤΕ αναδιοργανώνει τη δομή και τη λειτουργία των υπηρεσιών του ώστε να καταστεί ικανός να δρα στο εξής με όλες εκείνες τις παραμέτρους που διέπουν κάθε εμπορική επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα. Για την αναμόρφωση κάθε σύγχρονης εταιρίας απαιτείται κατάλληλη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. Έτσι και ο Οργανισμός, με νέο θεσμικό πλαίσιο που επανακαθορίζει τη σχέση κράτους κι εταιρίας, καλείται να λειτουργήσει με σύγχρονους κανόνες και να χρησιμοποιήσει με τον αποτελεσματικότερο και δικαιότερο δυνατό τρόπο τους υπαλλήλους του.

Τα εμπόδια για την υλοποίηση της απαιτούμενης στρατηγικής θεωρούνται ακόμα εξαιρετικά μεγάλα αφού στην επιχείρηση εξακολουθεί να ισχύει αναχρονιστικός κανονισμός προσωπικού, περιορισμοί στον τομέα των προσλήψεων και μη σωστά καθορισμένες σχέσεις προσωπικού-επιχείρησης. Για το λόγο αυτό, σήμερα οι στρατηγικοί στόχοι του ΟΤΕ έρχονται σε πλήρη αντίθεση με το όραμα που θέτει η επιχείρηση για το επιτυχημένο μέλλον της στο πανευρωπαϊκό και διεθνές προσκήνιο ενός απελευθερωμένου τηλεπικοινωνιακού περιβάλλοντος και έντονου ανταγωνισμού. Στόχοι όπως η αύξηση των εσόδων, οι επενδύσεις σε νέα τεχνολογικά υλικά και συστήματα που στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη, η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και η είσοδος σε νέες επιλεγμένες αγορές είναι τα ζητούμενα την ίδια στιγμή που ο εμπορικός τομέας στο σύνολο του αποτελεί τον κύριο κορμό στις επιδιώξεις της επιχείρησης.

Η εξυπηρέτηση της συγκεκριμένης εμπορικής στρατηγικής προϋποθέτει και την ύπαρξη άλλων παραμέτρων όπως: α) εξασφάλιση αύξησης των εσόδων από την Τηλεφωνία και απόλυτη επικράτηση σε κάθε τηλεπικοινωνιακό προϊόν και υπηρεσία, β) επέκταση των δραστηριοτήτων σε

καινούργιες αγορές, γ) ανάπτυξη και εφαρμογή αποτελεσματικής λειτουργίας και δ) βελτίωση της εικόνας της εταιρείας εντός και εκτός συνόρων. Στα ζητούμενα αυτά κυρίαρχο ρόλο καλείται να παίξει το προσωπικό του ΟΤΕ. Με σειρά λήψης μέτρων όπως: Κατάλληλη εκπαίδευση, εξειδίκευση σε νέα συστήματα, απόκτηση σύγχρονης γνώσης στο τηλεπικοινωνιακό αντικείμενο, οργάνωση των υπηρεσιών με επαναπροσδιορισμό ρόλων και υπευθυνοτήτων, αποτελεσματικότερη δομή στον τρόπο διοίκησης και επικέντρωση του ενδιαφέροντος σε νέες δραστηριότητες, είναι μαθηματικά βέβαιο, ότι το ίδιο αυτό προσωπικό θα συμβάλλει καθοριστικά στην επιτυχημένη εμπορική στροφή που σήμερα πραγματοποιεί ο οργανισμός.

Πρωταρχικός στόχος για την αναβαθμισμένη λειτουργία της επιχείρησης είναι: η ανακατανομή, η μερική ανανέωση του προσωπικού και η αριθμητική εξέλιξη του σύμφωνα με τις ανάγκες που απορρέουν από τις καινούργιες της εταιρείας. Με λίγα λόγια, η αποτελεσματική και αποκεντρωμένη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω σχεδιασμού εξέλιξης των υπαλλήλων, αμοιβές με διαφορετική απ' ότι μέχρι σήμερα φιλοσοφία, κίνητρα για αποχώρηση και ικανοποιητικές συντάξεις είναι τα μέτρα που απαιτούν άμεση εφαρμογή.

Η Ελλάδα, θα προσχωρήσει αναγκαστικά και σύντομα στις συνθήκες του σκληρότερου ανταγωνισμού που γνώρισε ποτέ ο διεθνής εμπορικός τομέας των τηλεπικοινωνιών. Η αναδιοργάνωση της επιχείρησης κρίνεται αναγκαία-και κυρίως αναπόφευκτη-ενώ η τυχόν ελλιπής ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη μέλλεται αποβεί μοιραία για τη θετική πορεία ή και την ίδια την επιβίωση του Οργανισμού που ακόμα και σήμερα χαρακτηρίζεται «γίγαντας κέρδους» στο ελληνικό περιβάλλον.

Κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις και προοπτικές, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού θα αποτελέσει το μέσο που θα συμβάλλει αποφασιστικά στην επιτυχία των στόχων. Τα πληροφοριακά συστήματα που θα συντονίζουν, θα ελέγχουν και θα καθοδηγούν τους εργαζομένους στα καθήκοντα τους θα αποτελέσουν τα απαραίτητα «εργαλεία» που θα

οδηγήσουν στην ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και στην αμεσότερη και καταλληλότερη απόδοση των εργαζομένων στην επιχείρηση. Η διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού υπακούει σε αυστηρά καθορισμένους και अपαράβατους «νόμους» οι οποίοι αν εφαρμοστούν με ακρίβεια θα οδηγήσουν σε θετικά επιχειρηματικά αποτελέσματα.

Γι' αυτό οι μελέτες για καλύτερη εξυπηρέτηση των ανθρώπινων πόρων όπου αυτές εφαρμόστηκαν με επιτυχία-αποτελούν βιβλιοθήκη γνώσεις και παράδειγμα προς μίμηση το οποίο αποφάσισε να εφαρμόσει ο οργανισμός τηλεπικοινωνιών Ελλάδος μέσω του σχεδίου οργανωτικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού. Σήμερα οι εμπορικές επιδιώξεις του Ο.Τ.Ε. για το μέλλον είναι ορατές. Στο πλαίσιο αυτό η αξιοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα θεωρείται έργο εξαιρετικά δύσκολο, παρά το γεγονός ότι τα εμπόδια δεν κρίνονται ανυπέβλητα έτσι με την κατάλληλη στρατηγική οργάνωσης των εργαζομένων, ανάλυση των υπαρκτών και μελλοντικών αναγκών σε ανθρώπινους πόρους, λογικό και «έξυπνο» σχεδιασμό στην πολιτική των προσλήψεων με προϋπόθεση οργανικής ένταξης, ακριβή καθορισμό θέσεων εργασίας, ευελιξία στις μεταθέσεις, παροχή κινήτρων και περιοδική αξιολόγηση των υπαλλήλων από ανεξάρτητα και αντικειμενικά όργανα, όλα, είναι αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε στον Ο.Τ.Ε.

Παράλληλα, η δημιουργία συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης των υπαλλήλων, με σύγχρονα κριτήρια και μετρήσεις απόδοσης, ανάπτυξη σχεδίου εξέλιξης των εργαζομένων με καθορισμό βασικών ρόλων, αμοιβές προσωπικού σε συνάρτηση με την απόδοση και ανάλυση της μισθολογικής κατάστασης τους, είναι οι προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν την αναδιοργάνωση του σημαντικότερου οργανισμού της χώρας. Τέλος, ο ακριβής προσδιορισμός μελετημένων κανόνων στην πολιτική εθελουσίας αποχώρησης του προσωπικού-με ελκυστικούς όρους-θα αποτελέσει το επιστέγασμα των εύστοχων μέτρων τα οποία θα επιλύσουν το πρόβλημα ανανέωσης του ανθρώπινου δυναμικού, που στο άμεσο μέλλον θα καλείται να αποδίδει εξειδικευμένο έργο, εξαιρετικής ποιότητας, σε ελάχιστο χρόνο.

Οι αλλαγές στον τρόπο διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων θα επιτευχθούν με ικανή ροή πληροφοριών στο προσωπικό και με ποσοτικά ικανή και κατάλληλη εκπαίδευση που θα διαρκεί στο διηνεκές, καθώς διαρκής και εξελισσόμενη θα είναι και η εξέλιξη της Τεχνολογίας, με αποτέλεσμα να δημιουργεί νέες ανάγκες για συνεχώς ποιοτικότερες τηλεπικοινωνιακές λύσεις. Για να καλύψει η χώρα μας τα κενά που δημιούργησε η καθυστερημένη ένταξη μας στην πρώτη ταχύτητα της Τεχνολογικής ανάπτυξης, απαιτείται άμεση στράτευση των διοικήσεων παρόμοιων οργανισμών, καθώς αυτές θα αναλάβουν το ρόλο του σύγχρονου μάνατζερ που θα είναι επιφορτισμένος να διοικεί κατάλληλα εκπαιδευμένο και δίκαια αμειβόμενο ανθρώπινο δυναμικό, χωρίς τη βοήθεια του οποίου, κάθε φιλόδοξο όραμα θα κινδυνεύει να μεταβληθεί σε επιχειρηματική ουτοπία.

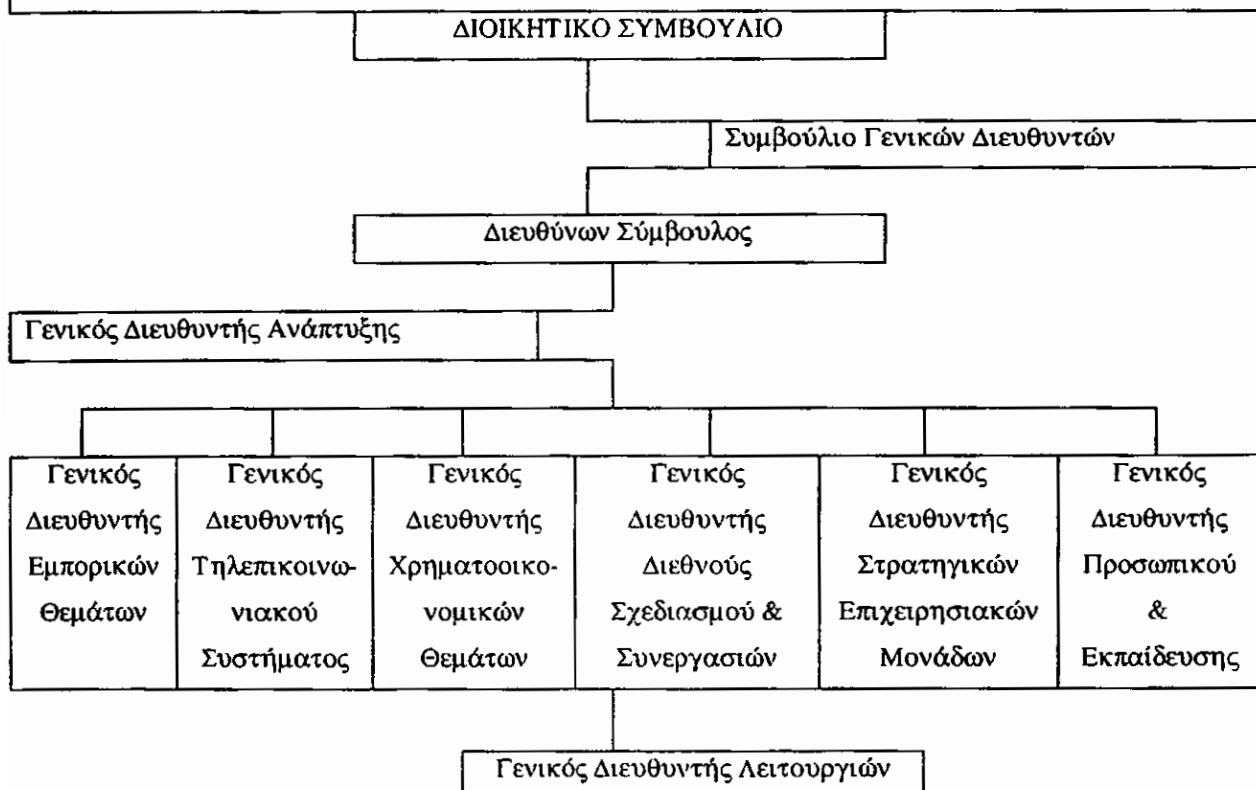
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο.Τ.Ε

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΚΛΑΔΟΣ		1990	1991	1992	1993	1994	1995
ΜΟΝΙΜΟ	Διοικητικό - Εκμ/σης	7.020	7.115	6.763	6.584	6.587	6.094
	Οικονομικό	1.179	1.169	1.099	1.106	1.108	1.133
	Τεχνικό	16.308	16.210	15.988	15.865	15.426	14.523
	Ειδικών Έργων	1.187	1.155	1.094	868	834	765
	Μισθολ/κης Διαβ/σης	133	133	131	126	123	114
	Γενικών Υπηρεσιών	1.574	1.691	1.541	1.505	1.457	1.385
	Ειδικής Μονιμότητας	3	3	3	2	2	2
Σύνολο Μονίμου Προσωπικού		27.404	27.476	26.619	26.056	25.537	24.016
Έκτακτο επί συμβάσει Προσωπικό		682	117	97	293	603	565
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		28.086	27.593	26.716	26.349	26.140	24.581
Μεταβολή		---	-1,8%	-3,2%	-1,4%	-0,8%	-6,0%
Κύριες συνδέσεις ανά εργαζόμενο		141	152	168	180	190	210

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο του Ο.Τ.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ Ο.Τ.Ε

Πηγή : Ενημερωτικό Δελτίο του Ο.Τ.Ε.

ΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1994 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
(1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1994)

	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜ. ΧΡΗΣ. 1994	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣ. 1993		ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜ. ΧΡΗΣ. 1994	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣ. 1993
ΠΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ			Καθαρά κέρδη χρήσεως	176.088.226.498	129.520.406.124
α)ς εργασιών (πληρεκπαικωτικά τέλη)	482.991.648.375	388.399.406.951	Μείον: 1. Φόρος εισοδ.	79.768.283.162	
β)ς Κόστος τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών	318.002.801.335	234.995.290.661	2. Λοιποί μη ενσωμ.		
γ)ς κέρδη εκμεταλλεύσεως	164.988.847.040	153.403.116.290	στο λειτ. κόστος φόροι	1.377.729.412	
δ)ς Άλλα έσοδα εκμ'εταλ.	4.050.041.546	299.165.355	Κέρδη προς διάθεση	94.942.213.924	60.044.089.521
ε)ς Άλλα	159.038.891.586	153.702.281.645	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
ΖΗ: 1. Έξοδα δικαστ. λειτουργίας	9.980.911.436	8.789.627.649	1. Τακτικό αποθεματικό	5.678.091.155	4.112.107.660
κ)ς κέρδη εκμεταλλεύσεως	159.057.980.150	144.912.453.996	2. Μέρισμα Ελληνικού Δημοσίου	45.425.000.000	20.000.000.000
ΘΗ: 1. Έσοδα συμμετοχών	1.212.881.484	1.350.271.257	5)ς Εκτακτο αποθεματικό	43.709.995.441	45.207.365.615
2. Έσοδα χρεογράφων	205.415.491	195.395.945	6α)ς Αποθεμ. από απαλλασσόμενα		
4. Γιστωτ. τόκοι & συν. έσοδα	3.054.144.968	2.618.431.350	της φορολογίας έσοδα	12.385.613	147.878.720
	4.472.441.943	4.164.098.552	6β)ς Αποθεματικά από έσοδα		
ΖΗ: 3. Χρεωστικά τόκοι & συναφή έξοδα	20.823.684.473	15.281.637.368	φορολ. και' ειδικά τρέπο	116.741.715	8.964.508
κέρδη εκμεταλλεύσεως	142.706.737.620	133.794.915.190		94.942.213.924	69.476.316.603
ΟΗ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			ΣΗΜΕΙΩΣΗ:		
1. Έκτακτα & ανάσφανα έσοδα	79.541.857.319	11.216.555.528	Σε αναμένα κανόνα του λογαριασμού και των αποτελεσμάτων της προηγούμε-		
2. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	5.069.818.927	26.692.028.029	νης χρήσης έγιναν ανακατατάξεις, για να είναι συγκρίσιμα με το αντίστοιχο της		
4. Έσοδα από προβλ. προηγ. χρήσεων	20.998.416.996	1.429.338.746	κλειόμενης χρήσης.		
	105.610.093.242	39.337.922.303			
Μείον:					
1. Έκτακτα & ανάσφανα έξοδα	7.043.066.323	5.472.136.993			
2. Έκτακτες ζημιές	573.669.516	448.572.994			
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	15.735.730.949	1.479.961.109			
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	26.591.537.576	2.252.760.273			
	49.944.004.364	9.653.431.369			
Σύνολο αποθ. παγίων στοιχείων	91.335.848.162	78.930.602.867			
Μείον: Οί από αυτές ενσωματωμένες					
στο λειτουργικό κόστος	69.051.248.462	44.971.602.867			
Α ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	176.088.226.498	129.520.406.124			

ΑΘΗΝΑ, 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΣΤ. ΜΠΑΜΠΑΝΑΪΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΧΡ. ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΙΩΑΝΝ. ΚΑΡΤΣΩΝΑΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Ανώνυμης Εταιρίας «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Τ.Ε.) Α.Ε.

με τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Ανώνυμης Εταιρίας «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Τ.Ε.) Α.Ε. της εταιρικής χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1994. Ο έλεγχος, στο πλαίσιο του οποίου λήθηκε και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων του Οργανισμού έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Κ.Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιριών» και τις κερ διαδικασίες που κρίθηκαν κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σχέμα Ορκωτών Ελεγκτών. Τεθέντες στη διάθεσή μας το βιβλίο και στοιχεία που πήραμε ο Οργανισμός και μας δοθηκαν οι αναγκαίες έγγραφα πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Οργανισμός εφαρμόισε ορθά το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Δεν προποσείθηκε η μέθοδος απονρσεως σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, εκτός από την περίπτωση της κατωτέρω της με αρθρο 1). Επιληθεύσαμε τη σωστά του περιεχομένου της Ετήσιας Διαχειρήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα λήθηκε τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 43ά του Κ.Ν. 2190/20.

ο προσάρτημα έλεγχό μας προσέφυαν τα εξής: 1. Ο Οργανισμός στην παρούσα χρήση, βασίζόμενος σε αναλογιστική μελέτη, ανέθεσε στην προηγούμενη χρήση μέθοδο υπολογισμού των προβλέσεων για αποζημιρωτικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία και για τον λογαριασμό νεοπίτες. Επίσης, έφρασε τον προβλεπόμενο από τον Κ.Ν. 2190/20 συντελεστή απόσβεσης 20%, αντί 10% της προηγούμενης χρήσεως, στα αναμενόμενα ύψος των μεων που ευοανίζεται στο λογαριασμό «Άλλα Έξοδα Εγκαταστάσεως». Αν τα ανωτέρω είχαν εφαρμοσθεί και στη χρήση 1993, οι σχηματιζόμενες προβλέψεις για αποζημιωση προσωπικού και λογαριασμο νεοπίτες της 31/12/1993 θα μόλις μικρότερες κατά Δολ. 43.084.600.000 και ισόποσα μειωμένο θα ήταν το υπόλοιπο της αξίας κτήσεως του λογαριασμού «Άλλα Έξοδα Εγκαταστάσεως», τα δε αποτελέσματα της χρήσεως 1993 θα ήταν μικρότερα κατά Δολ. 40.000, παρά με το οποίο επιβαρύνθηκαν τα αποτελέσματα της χρήσεως 1994. 2. Ο Οργανισμός δεν πρέι το προβλεπόμενο από το Ε.Γ.Α.Σ. υπέρβαση μηχανημάτων και εγκαταστάσεων και, ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατή η επαληθεύ των άσεων λογαριασμών, με φυσική απογραφή των αντικαταστημένων περιουσιακών στοιχείων. Στη χρήση 1995 αρχισε η διαδικασία υλοποίησης υποκαταστη μελέτης για το εν λόγω υπέρβα. Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Οργανισμού απαντούν μαζί με το Προσάρτημα, όπου λήθηκε υπόψη η προσοχή παρατήρηση μας με αρθρο 2, την περιουσιακή διασφάλωση και την οικονομική θέση του Οργανισμού την 31η Δεκεμβρίου 1994, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την περσομήνη, βάσει των σχετικών διατάξεων που κερνουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδοχτες και δεν διαφέρουν από που ο Οργανισμός εφαρμόισε στην προηγούμενη χρήση, εκτός από την περίπτωση της ανωτέρω παρατήρησε μας με αρθρο 1.

γίνεται ότι, με βάση τις διατάξεις του Ν. 2246/1994, σε όλες τις τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις επιβάλλονται ειδικά έη και επίσης ανταποδοτικά τέλη, που καθορίζονται με αποφασεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Μέρο, το ύψος του ποσού των ανωτέρω εσοδα έη και ειδικών ανταποδοτικών τελών που φοροουν τον Οργανισμό δεν έχουν ακόμη καθορισθεί.

ΑΘΗΝΑ, 3 ΜΑΪΟΥ 1995
ΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΤΣΙΑΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 105711571
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 126113615

ΣΤΥΡΟΣ ΑΘΡΕΝΤΖΙΑΔΗΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 127313733
ARTHUR ANDERSEN - Σ. ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Σ.Ο.Λ. Α.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
Α' Εξαμήνου 1995 (1.1.1995 - 30.6.1995)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ 1995	ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ 1994	ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜ. 1995	ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜ. 1994
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ				
Έσοδα εργασιών (Τηλεπικοινωνιακά τέλη)	273.756.938.439	229.523.221.841	Καθαρὰ κέρδη χρήσεως	83.538.333.079 77.788.641.279
Μείον: Κόστος τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών	176.394.990.435	143.031.910.455	Μείων: 1. Εόρος εισοδήματος	
Κέρδη εκμεταλλεύσεως	101.861.948.004	86.491.311.386		35.116.885.438
Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	683.476.037	419.384.304	2. Λοιπὸ μὴ ενσωματωκὸ στο λείτ. κόστος φόροι	
	102.545.424.041	86.910.695.690		1.281.500.311
Μείον: Έσοδα διοικητικής λειτουργίας	5.534.803.071	5.393.927.993	Κέρδη προς διάθεση	36.398.385.749 29.448.091.904
Καθαρά κέρδη εκμεταλλεύσεως	97.010.620.970	81.517.367.707		47.139.947.330 48.340.549.375
Μείον: 1. Έσοδα συμμετοχών	1.302.942.450	630.679.699		
2. Έσοδα χρεογράφων	911.782	40.347.625		
4. Πιστωτ. τόκοι & συναφή έσοδα	2.048.028.644	1.453.043.016		
	3.351.882.876	2.124.076.540		
Μείον: 1. Διαφορές αποτίμησης συμμετ. & χρεογράφων	96.980.380			
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	11.593.256.647	9.337.984.802		
Καθαρά κέρδη εκμεταλλεύσεως	88.672.266.819	74.253.459.445		
ΛΕΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ				
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	7.380.930.329	10.437.213.181		
3. Έσοδα πραγματοποιημένων χρήσεων	50.554.624	4.467.109.970		
4. Έσοδα από προβλέψεις πραγματομένων χρήσεων	2.398.230.375	18.904.568.779		
	9.829.715.328	33.806.891.930		
Μείων:				
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	2.628.990.902	3.317.127.536		
2. Έκτακτες ζημιές	230.556.105	366.392.904		
3. Έξοδα πραγματοποιημένων χρήσεων	849.228.118	7.315.727.476		
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	112.573.943	1.502.468.326		
	3.821.349.068	13.501.716.242		20.307.175.668
Μείον: 5.003.366.260				
ΟΝ: Σύνολο αποσβέσεων	48.493.106.973	41.942.660.533		
Μείων: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	37.350.306.973	25.170.666.729		16.771.993.854
ΚΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	<u>83.538.333.079</u>	<u>77.788.641.279</u>		

ΑΘΗΝΑ, 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΣΤ. ΜΠΑΜΠΑΝΑΣΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΧΡ. ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ

ΙΩΑΝΝ. ΚΑΡΤΣΩΝΑΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

Α' Εξαμήνου 1995

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Προς το Μέτοχο της Ανώνυμης Εταιρίας

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Τ.Ε.) Α.Ε.

Έσμε τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικά Προσαρτημα της Ανώνυμης Εταιρίας ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Τ.Ε.) Α.Ε. της εξερχόμενης περιόδου που ελήξε την 30ή Ιουνίου 1995. Ο έλεγχος στα πλαίσια του οποίου λάβαμε και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστήματων του Οργανισμού, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Κ.Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε καταλλήλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σχέδιο Οικονομικών Ελεγκτικών Τεχνικών στη διαθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που παρήγαγε ο Οργανισμός και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Οργανισμός εισήγαγε ορθά το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογράφης σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920.

Τον παραπάνω έλεγχο μας προσέκρινε ότι ο Οργανισμός δεν πειρεί το προβλεπόμενο από το Ε.Γ.Α.Σ. μητρώο μητρώοι και εγκαταστάσεων και ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατή η επαλήθευση των οικείων λογαριασμών, με την απειροχική των αντιτάσεων περιουσιακών στοιχείων. Στη χρήση 1995 αρχισε η διαδικασία υλοποίησης υποχρεώσεως μελέτης για το εν λόγω μητρώο.

Τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Οργανισμού, απεικονίζουν μαζί με το Προσαρτημα, αφού ληφθεί υπόψη η παραπάνω παρατήρησή μας, την περιουσιακόσθηση και την οικονομική θέση του Οργανισμού κατά την 30ή Ιουνίου 1995, καθώς και τα αποτελέσματα της εξερχόμενης περιόδου που ελήξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών κανόνων, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δεν διαφέρουν από εκείνες που ο Οργανισμός εισήγαγε στην προηγούμενη χρήση.

Καταθέτουμε ότι, με βάση τις διατάξεις του Ν. 2246/1994, σε όλες τις τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις επιβάλλονται εισοδήματα και ετήσια αντιποδοτικά τέλη που καθορίζονται με αποφασίες του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Μεχρι σήμερα, το ύψος του ποσού των ανωτέρω φορολογητέων και ετήσιων αντιποδοτικών τελών που αφορούν τον Οργανισμό δεν έχουν ακόμη καθορισθεί.

ΑΘΗΝΑ, 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1995

ΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΗΤΣΙΑΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 10571157

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΧΡΥΣΙΦΙΔΗΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 126113615

ΣΠΥΡΟΣ ΛΟΡΕΝΤΖΙΔΗΣ
Α.Μ. ΣΟΕ 127313733

ARTHUR ANDERSEN - Σ. ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Σ.Ο.Α.Ε.

3.2 Οικονομικές Καταστάσεις (Χρήσεις 1990-1994, Α' Εξάμηνο 1995)

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 30ής ΙΟΥΝΙΟΥ 1995

ΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ
1995

ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ
1994

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜ.
1995

ΠΟΣΑ Α' ΕΞΑΜ.
1994

Αξία κτήσεως

Αποβέσεις

Αναρ. αξία

Αξία κτήσεως

Αποβέσεις

Αναρ. αξία

ΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Καθίσματα, διάφορες δαπάνες για
παιγνια, μηχανοκίνητα οχήματα
και άλλα είδη Εγκαταστάσεων
130.072.130.065

ΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Διαφορές Ακινήτων
και οφειλών
8.467.925.112

Διαφορές Ακινήτων
και οφειλών
26.419.505.281

Κτίρια και τεχνικά έργα
Μηχ/τα - Τεχν. εξκ. και
οργανοεικ. εξοπλ.
893.326.663.982

Μεταφορικά μέσα
Επιπλα και λοιπός εξοπλ.
κινητ. υπό εκτέλεση
145.131.126.864

Προβλέψεις για
επιβάρυνση -5.000.000.000
38.313.395.247

ο Ενοίκιων Ακινήτων
ο Ακινήτων
1.233.167.914.675

Π/Π
1.241.635.839.787

Μετοχές & άλλα μακροπρόθεσμη
επιχειρήσεων
1.587.066.440

Μετοχές σε λοιπές
επιχειρήσεις
7.406.335.789

Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις
27.884.383.098

ο Παγίου Ενεργητικού
Π/Π
1.269.520.222.885

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Υπόλοιπα
παιγνια
9.609.953.612

Προβλέψεις
Πελάτες
130.462.024.540

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες
στην επόμενη χρήση
1.200.000.000

Επιφύλαξη - Επιδόματα
πελάτες & χρεώστες
12.318.188.234

Μειον. Προβλέψεις
Χρεώστες διάφοροι
10.650.197.038

Μειον. Προβλέψεις
Προκαταβολή φόρου Εσοδήματος
επιπέδων χρήσεων
27.704.382.967

Λογισμικοί διαχωρισμοί προκαταβολών & πιστώσεων
1.000.000.000

Χρεόγραφα
ο Ομολογίες
79.000

οι λοιπά χρεόγραφα
28.162.982

Διαθέσιμα
ο Ταμείο
922.022

ο Καταθέσεις οφειλών & προθεσμίας
9.589.465.436

ο Κικλοφορούντες Ενεργητικοί (ΔΙ + ΔΙΙ + ΔΙΙΙ + ΔΙΥ)
9.590.387.458

ο Κικλοφορούντες Ενεργητικοί (ΔΙ + ΔΙΙ + ΔΙΙΙ + ΔΙΥ)
220.220.331.682

ΜΕΤ/ΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ο Έσοδα επομένων χρήσεων
ο Έσοδα χρήσεων εισπρακτέα
2.883.188

ο Λοιποί μετ/κοί λογ/σμοί Ενεργητικού
14.323.489.966

ο Λοιποί μετ/κοί λογ/σμοί Ενεργητικού
14.379.969.280

ΜΙΚΡΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

+ Γ + Δ + Ε
1.101.353.192.445

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΙΣΤΙΚΟΥ

ο Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία
40.602.419

ο Χρεωστικοί λογ/σμοί εγγυήσεων
& εμπροσθητών ασφαλείων
33.737.736.900

ο Λοιποί λογαριασμοί τόξεως
5.726.382.529

ο Επενδ. κλήσης αναπληρής Ν. 1731
175.467.924.476

214.972.646.324

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

I. Κεφάλαιο Μετοχικό

ο Καταβλημένο (379.954.480
μετοχές των 750 δρχ.)
298.488.360.000

ο Διαφορές αναπροσαρμογής
επιχειρήσεων επενδύσεων
οι Επιχορηγήσεις επενδύσεων
παγίου ενεργητικού
106.923.137.744

IV. Αποθεματικά κεφάλαια

ο Τακτικά αποθεματικά
23.249.299.703

ο Αποθ. κατασ/κού Ν.Δ. 1049/49
57.462.907

ο Ειδικά αποθεματικά
6.814.638.446

ο Διαφορές νομικών
προσώπων και τρίτων
40.881.182

ο Έκτακτα αποθεματικά
43.709.995.441

ο Ασφαρολόγητα αποθεματικά
ειδικών διατάξεων νόμων
833.754.528

67.891.393.761

V. Αποτελέσματα εις νέο

ο Υπόλ. κερδών χρήσεων εις νέο
47.139.947.330

VI. Ποσά προαρκήσια για αύξηση κεφαλαίου

ο Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεων για
αύξηση μετοχικού κεφαλαίου
23.720.058.567

ο Διαφορές αναπροσαρμογής για
αύξηση μετοχικού κεφαλαίου
147.592.886.818

171.312.945.335

ο Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
(AI + AII + AIV + AV + AVI)
520.442.838.835

B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

ο Προβλέψεις για απολ. προαρκήσια
έσοδα από την υπηρεσία
79.956.177.659

ο Προβλέψεις για χορηγίες
λογαριασμών νεύτητας
59.249.553.012

ο Λοιπές προβλέψεις
14.857.162.269

154.062.892.940

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ο Ομολογιακά δάνεια
56.357.963.054

ο Δάνεια τραπεζών
60.693.158.812

ο Δάνεια ταμειοτηρίου
100.380.409

ο Λοιπές μακροπρόθεσμες
υποχρεώσεις
9.615.109.360

ο Αποδοτέα εφάπαξ εισφορά
60.116.174.733

ο Προμηθευτές εξωτερικού
8.324.466

126.774.936.101

II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

ο Προμηθευτές
31.284.379.659

ο Τραπεζικές λογ/σμοί βραχυπρόθεσμων
υποχρεώσεων
64.454.000.000

ο Προκαταβολές πελατών
5.200.158.487

ο Υποχρ. εισφορών - τελών
97.994.276.318

ο Ασφαλιστικοί οργανισμοί
6.944.228.857

ο Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
πληρωτέες στην επόμενη χρήση
24.751.751.410

ο Μερίσματα πληρωτέα
25.425.000.000

ο Πιστωτικές διαφορές
21.886.357.405

οι Ελληνικά Ταχυδρομεία
25.000.000

227.875.152.136

ο Σύνολο Υποχρεώσεων (ΓΙ + ΓΙΙ)
404.650.088.237

397.017.279.608

Δ. ΜΕΤ/ΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ο Έσοδα επομένων χρήσεων
10.992.547.286

ο Έσοδα χρήσεων δεδουλευμένων
11.204.925.147

22.197.372.433

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

(Α + Β + Γ + Δ)
1.101.353.192.445

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ

ο Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχ.
40.602.419

ο Πιστωτικοί λογ/σμοί εγγυήσεων
& εμπροσθητών ασφαλείων
33.737.736.900

ο Λοιποί λογαριασμοί τόξεως
5.726.382.529

ο Επενδ. κλήσης αναπληρής
Ν.Δ. 1731
175.467.924.476

214.972.646.324

212.014.608.931

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ (ΔΕΗ)

Ελληνική Δημόσια Επιχείρηση λειτουργεί από το Φεβρουάριο του 1951. Ιδρύθηκε με το νόμο 1468/1950 (νέος αναπληρωματικός νόμος,) (με αριθμό 1762, ψηφίστηκε το 1951) και με βάση το άρθρο 1, αποβλέπει στην αύξηση της ηλεκτρικής ενέργειας για κάλυψη συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης, στην βελτίωση των ηλεκτρικών δικτύων της χώρας και στην ορθολογιστική κατανομή της ηλεκτρικής ενέργειας σ' όλες τις περιφέρειες της χώρας, τόσο για φωτισμό όσο και για άλλους σκοπούς.

Όργανα της ΔΕΗ είναι η αντιπροσωπευτική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο, και η γενική διεύθυνση. Η αντιπροσωπευτική συνέλευση αποτελείται από 28 μέλη και προεδρεύων αυτής είναι ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας και αναπληρωτής είναι ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου. Η αντιπροσωπευτική συνέλευση συγκροτείται ακόμη από ανώτατους δικαστικούς, διοικητές τραπεζών, ανώτατους κρατικούς υπαλλήλους, από προέδρους επιμελητηρίων, καθηγητές, προέδρους δημοτικών συμβουλίων και τον Πρόεδρο της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι 7μελές και περιλαμβάνει τον Διοικητή τον Υποδιοικητή και άλλα πέντε (5) μέλη που ορίζονται όλα από την κυβέρνηση. Η διεύθυνση που πλαισιώνει τον διοικητή, χωρίζεται σε τρεις επιμέρους διευθύνσεις: α) μελετών κατασκευών-διανομής, β) παραγωγής και μεταφοράς και γ) γενικών και οικονομικών υπηρεσιών-προμηθειών, προγραμματισμού και επιθεώρησης. Παράλληλα, λειτουργεί στη ΔΕΗ και ένα συμβούλιο ελέγχου. Η ΔΕΗ για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της διατηρεί ένα ολόκληρο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την κατάρτιση, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση των Τεχνικών στελεχών της (κατωτέρων), που υπηρετείται από την Πρότυπη Σχολή μαθητείας, τη Σχολή Ταχύρρυθμης Τεχνιτών, τη Σχολή Μετεκπαίδευσης ηλεκτροτεχνιτών Συστημάτων Μεταφοράς, τη Σχολή Μετεκπαίδευσης Ηλεκτροτεχνιτών Διανομής και τη Σχολή Μετεκπαίδευσης Μεταλλωρύχων Ν. Ελλάδας.

Τα κυριότερα κεφάλαια της επιχείρησης για την εξαγορά των παλαιότερων τοπικών ή άλλων επιχειρήσεων, την ίδρυση νέων εργοστασίων και τη συνεχή ανάπτυξη των εργασιών της προέρχονται τόσο από τα δικά της, διαθέσιμα κεφάλαια όσο και από εσωτερικό και εξωτερικό δανεισμό. Ο προγραμματισμός της προγραμματίζεται με προσοχή και μέσα στα πλαίσια των ευρύτερων αναγκών της χώρας, αλλά και σε αντιστοιχία προς άλλα προγράμματα γεωργικής, βιομηχανικής και τουριστικής ανάπτυξης.

ΔΕΗ

Η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού στα 35 χρόνια ζωής και δράσης της, επιτέλεσε και εξακολουθεί να επιτελεί ένα τεράστιο έργο. Πάνω στο έργο αυτό οικοδομήθηκε η οικονομική, πολιτιστική, και κατά επέκταση κοινωνική ανάπτυξη της χώρας. Τα γεγονότα αυτά για κάθε αντικειμενικό παρατηρητή των Ελληνικών πραγμάτων, είναι αναμφισβήτητα. Παρ' όλα αυτά, η «εντύπωση» που επικρατεί στο πλατύ κοινό για την επιχείρηση, δεν είναι ανάλογη του έργου της. Γενεσιουργός αιτία αυτής της δυσαρμονίας μεταξύ της πραγματικότητας και της εντύπωσης, υπήρξε αναμφίβολα το γεγονός ότι η ΔΕΗ ποτέ δεν επεδίωξε, κατά τρόπο συστηματικό και σωστό να δημιουργήσει την εντύπωση που δικαιούται. Αντίθετα επέτρεψε σε μεμονωμένα επουσιώδη περιστατικά ή ανεύθυνα δημοσιεύματα να σκιάσουν το τεράστιο έργο της και την υψηλή αποστολή της.

Συνεπώς κρίνεται αναγκαία η λήψη των απαραίτητων εκείνων μέτρων που θα συμβάλλουν στη δημιουργία των ανάλογων, με το έργο της ΔΕΗ, εντυπώσεων ώστε να βελτιωθεί η εικόνα της στο καταναλωτικό κοινό. Ένα από τα μέτρα αυτά είναι και η δραστηριοποίηση των στελεχών των περιφερειακών μονάδων προς την κατεύθυνση αυτή.

Όπως προαναφέραμε η εικόνα που επικρατεί στη κοινή γνώμη για την επιχείρηση, δεν είναι ανάλογη του έργου της. Η δυσάρεστη αυτή διαπίστωση είναι το αποτέλεσμα έρευνας που πραγματοποίησε, για λογαριασμό της ΔΕΗ, η διεθνής εταιρεία δημοσκοπήσεων NIELSEN. Ειδικότερα η έρευνα

αποκάλυψε ότι η «εικόνα» της ΔΕΗ είναι αρνητική και οι γνώμες χαρακτηρίζονται από εμπάθεια. Σε σχέση δε με τους άλλους οργανισμούς (ΟΤΕ, ΟΣΕ, ΟΑ, ΕΛΤΑ) η ΔΕΗ συγκεντρώνει τους περισσότερους επαίνους αλλά και τις περισσότερες κατηγορίες των οποίων η βασικότερη είναι η γραφειοκρατία. Άλλοι αρνητικοί χαρακτηρισμοί για τη ΔΕΗ, που διαπιστώθηκαν είναι ότι: α) έχει υπεράριθμους υπαλλήλους, β) οι λογαριασμοί που στέλνει είναι πολύ υψηλοί, γ) Δεν ενημερώνει το κοινό για αυτά που κάνει, δ) Αμα μπλέξει κάποιος μαζί της είναι δύσκολο να βρει το δίκιο του. Διαπιστώθηκαν και θετικά στοιχεία που είναι τα εξής: α) Η συμβολή της ΔΕΗ στην ανάπτυξη του τόπου, β) οι προσπάθειες που γίνονται για τη βελτίωση των υπηρεσιών της και γ) Τέλος, αλλά σε χαμηλότερο βαθμό, η ευσυνειδησία των υπαλλήλων της. Επίσης διαπιστώθηκε ότι για τις βλάβες, η εικόνα που έχει το κοινό, είναι εξαιρετικά θετική τόσο για την ταχύτητα αντιμετώπισης τους όσο και για την συμπεριφορά των υπαλλήλων της.

Εκείνο που πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι η διαπίστωση ότι το κοινό έχει άγνοια ακόμα και για θέματα που το ωφελούν οικονομικά, όπως π.χ. ότι δεν χρειάζεται πρόσθετη δαπάνη για την εξόφληση του λογαριασμού ρεύματος στα άλλα, εκτός ΔΕΗ, σημεία είσπραξης (ΕΛΤΑ κ.α.)

Για να βελτιωθεί η εικόνα της ΔΕΗ θα πρέπει το κοινό να είναι ενημερωμένο, ή να μπορεί εύκολα να ενημερωθεί για τα κυριότερα θέματα που το αφορούν και φυσικά έχουν σχέση με τη ΔΕΗ. Η ενημέρωση θα πρέπει να γίνει όχι με απαρίθμηση μόνο στοιχείων και πληροφοριών ή με γενικεύσεις και ρητορική φρασεολογία. Κάτι που φαίνεται ότι θα έχει απήχηση είναι η υπενθύμιση ότι η ΔΕΗ έχει παίξει πρωταρχικό ρόλο στην ταχύρρυθμη ανάπτυξη της χώρας. Αυτό δύσκολα μπορεί να το αμφισβητήσει αφού ο ίδιος καθημερινά απολαμβάνει τα αγαθά που του προσφέρει.

Την εξέλιξη της επιχείρησης και την οργανωτική της ανάπτυξη μπορούμε να την χωρίσουμε σε τρεις περιόδους: Την περίοδο ιδρύσεως, την περίοδο επεκτάσεως και την περίοδο κανονικής λειτουργίας.

Στην πρώτη περίοδο υπήρχαν τα διάφορα προβλήματα από την ενσωμάτωση εξαγοραζομένων Ηλεκτρικών επιχειρήσεων και βέβαια τα προβλήματα εκμετάλλευσης.

Στην περίοδο επεκτάσεως έπρεπε να αντιμετωπισθούν προβλήματα διαφορετικού χαρακτήρα, όπως δομής και οργανώσεως της λειτουργίας. Η περίοδος αυτή συνέπεσε με τη σταθεροποίηση σε υψηλούς ανοδικούς ρυθμούς της οικονομικής ζωής του τόπου με τις αντίστοιχες επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή. Αποτέλεσμα αυτής της συγκυρίας ήταν η επέκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης να είναι αλματώδης. Έτσι τα οργανωτικά προβλήματα έγιναν πιο έντονα. Κύρια χαρακτηριστικά ήταν η ταχεία ηλεκτροδότηση της υπαίθρου (μελέτες δικτύων, κατασκευές), η αύξηση του αστικού ηλεκτρικού φορτίου (ενισχύσεις δικτύων, επεκτάσεις, βλάβες κ.α.), αθρόα ηλεκτροδότηση αγροτικών φορτίων (αγροτικά δίκτυα, συμμετοχές κ.α.). Τα προβλήματα δομής αντιμετωπίστηκαν βασικά με την ίδρυση νέων μονάδων και την επάνδρωση των υπαρχόντων.

Για την αντιμετώπιση των οργανωτικών προβλημάτων της εκμεταλλεύσεως ήταν απαραίτητη η αναθεώρηση των οδηγιών ή η έκδοση νέων οδηγιών. Οι οδηγίες που υπήρχαν κάλυπταν εν μέρει τις βασικές λειτουργίες. Για να καλυφθούν τα κενά έπρεπε να εκδοθούν νέες οδηγίες που να καλύπτουν όλες τις λειτουργίες. Μετά από κάποιους προβληματισμούς της διοίκησης και με βάση την πείρα των επιτελικών μονάδων επελέγει το σύστημα των γενικών Οδηγιών Διανομής.

Οι αρχές που ακολουθήθηκαν στην σύνταξη των Γενικών Οδηγιών ήταν να καλύπτεται ένα αντικείμενο που να ικανοποιεί τις λειτουργικές ανάγκες της μονάδος. Έτσι η οδηγία έπρεπε να περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες με σωστή ταξινόμηση και απλή διατύπωση για τα άτομα προς τα οποία απευθύνεται. Οι λειτουργικές ανάγκες τις οποίες καλείται να καλύψει η οδηγία είναι:

1. Εκπαίδευση νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού.
2. Αύξηση της παραγωγικότητας με την χορήγηση στο προσωπικό εύχρηστων εγχειριδίων και οδηγιών.

3. Δυνατότητα αφομοιώσεως από το προσωπικό νέων διαδικασιών και νέων τεχνικών.
4. Ομοιόμορφη αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που επιτρέπει τη μεταφορά εμπειρίας.
5. Εξοικείωση στη χρήση βοηθημάτων και δημιουργία προϋποθέσεων εφαρμογής συγχρόνων οργανωτικών συστημάτων
6. Δυνατότητα αποκεντρώσεως λειτουργιών με τη μεταβίβαση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων.
7. Να παρέχετε η δυνατότητα σε στελέχη να ασκούν υπηρεσιακό έλεγχο βάσει συγκεκριμένων οδηγιών.

Με την έκδοση των γενικών οδηγιών επιδιώκεται η αντιμετώπιση των προβλημάτων μίας υπηρεσιακής δραστηριότητας.

Παράλληλα η γενική Οδηγία είναι το μέσον που υλοποιούνται οι διάφορες επιλογές της διοίκησης για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Οι Γενικές Οδηγίες εγκρίνονται από τις ανώτερες υπηρεσιακές βαθμίδες της ιεραρχίας και συντάσσονται με την ευθύνη της αρμόδιας επιτελικής μονάδας που συνδυάζει την αντίστοιχη εμπειρία και τη δυνατότητα εμπειριστατωμένης μελέτης.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στοχοι και να καλυφθούν οι αρχές που προαναφέραμε οι οδηγίες πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. Πρέπει να είναι πλήρεις, καλύπτοντας το θέμα από κάθε πλευρά
- β. Πρέπει να είναι σαφείς χωρίς να δημιουργούνται ερωτηματικά
- γ. Να είναι σωστά ταξινομημένες οι πληροφορίες
- δ. Δεν πρέπει να δημιουργούν γραφειοκρατική επιβάρυνση
- ε. Θα πρέπει να είναι απλές για να είναι βοήθημα του προσωπικού κάθε βαθμίδας.

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ.

Στη ΔΕΗ η εκπαιδευτική δραστηριότητα διακρίνεται σε:

- α) Κατάρτιση στις σχολές της του προσωπικού που εισάγεται ύστερα από διαγωνισμό σ' αυτές.

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

β) Ενημέρωση, Γενική και Ειδική του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, για την καλύτερη και ταχύτερη προσαρμογή του στις ανάγκες της επιχείρησης.

γ) Επιμόρφωση, μετεκπαίδευση και ειδίκευση του ήδη υπηρετούντος προσωπικού.

Πέρα από την επιμόρφωση μέσα από τα διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει και η καθημερινή εκπαίδευση κάθε μισθωτού από τους συνεργάτες του και τους προϊσταμένους του μέσα στους χώρους εργασίας.

Ας προσπαθήσουμε σ' αυτό το σημείο να συνοψίσουμε τη σημερινή ελληνική πραγματικότητα μπορούμε να πούμε ότι ενώ το απώτερο παρελθόν της ΔΕΗ χαρακτηρίζεται από όλους ως «άριστο», διότι παρέλαβε το 1950 μία Ελλάδα «σκοτεινή», με το 92% των οικισμών της χωρίς ηλεκτροδότηση και κατάφερε, αξιοποιώντας τους εγχώριους ενεργειακούς πόρους (λιγνίτη και υδροδυναμικό) να προωθήσει τον εξηλεκτρισμό μέχρι και το τελευταίο χωρίο της ελληνικής επικράτειας, στο πρόσφατο παρελθόν, η διόγκωση της ΔΕΗ, χωρίς να συνοδεύεται από την αναγκαία διοικητικό-οικονομική αναδιάρθρωση αλλά κυρίως οι συστηματικές πολιτικές παρεμβάσεις στο έργο της, έχουν μειώσει δραματικά τη λειτουργικότητα και παραγωγικότητα της.

Παρ' όλα αυτά, όπως αποδεικνύεται και από την ευνοϊκή εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών της ΔΕΗ κατά την τριετία 1990-1992 η σημερινή κατάσταση, το παρόν της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού, δεν είναι αθεράπευτα κακή.

Πρώτον, διότι η εικόνα της ΔΕΗ στο διεθνές Τεχνικοοικονομικό τομέα παραμένει φερέγγυα και οι μεγάλες τράπεζες πιστεύουν πάντα και δικαίως ότι και ως προς τις τρεις κύριες επιχειρησιακές συνιστώσες της, το στελεχιακό δυναμικό, την Τεχνολογική στάθμη, και τα χρηματοοικονομικά της βρίσκεται στην κορυφή των Ελληνικών Δημοσίων Επιχειρήσεων και οργανισμών.

Δεύτερον, επειδή οι πρώτες αποφάσεις της σημερινής Διοίκησης, σε κρίσιμες επιλογές του υπό αναθεώρηση 10ετούς αναπτυξιακού προγράμματος υπήρξαν ορθές, διότι στηρίχθηκαν στις τεκμηριωμένες εισηγήσεις των εμπειρών υπηρεσιών της επιχείρησης, τα στελέχη των οποίων εξασφαλίζουν τη σοβαρότητα, τη συνέχεια και τη διαφάνεια της αναπτυξιακής πορείας της ΔΕΗ. Η δε πολιτική ηγεσία του υπουργείου ενεργείας τις έκανε, σε σύντομο χρόνο, δεκτές.

Τρίτον, διότι οι διοικήσεις της ΔΕΗ, επιλέγουν κατά κανόνα σε καίριες θέσεις καλούς τεχνοκράτες με ακέραιο ηθικό προφίλ. Η δε διαδικασία ανάθεσης έργων ή προμηθειών, εφ' όσον τηρηθεί, είναι αδιάβλητη, διότι: Ακούγονται και αναγράφονται όλες οι γνώμες, χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό ή επιρροή των προϊσταμένων προς τους υφισταμένους δεδομένου ότι οι έγγραφες εισηγήσεις προχωρούν ιεραρχικά από κάτω προς τα πάνω. Δηλαδή, το όλο σύστημα είναι εκ της δομής του διαφανές, αντικειμενικά δίκαιο και πολύφωνο. Για το λόγο αυτό όσες διοικήσεις σεβάστηκαν τη διαδικασία και στήριξαν τις αποφάσεις τους στις εισηγήσεις της πλειοψηφίας των αρμόδιων υπηρεσιακών παραγόντων, προστάτεψαν με τον καλύτερο τρόπο τόσο τα συμφέροντα της ΔΕΗ όσο και γενικότερα το Δημόσιο συμφέρον.

Τέταρτο και σημαντικότερο, διότι οι ακρογωνιαίοι λίθοι της διοικητικής και οικονομικής αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού της ΔΕΗ, που θεμελιώνονται από τον Μάιο του 1991 μέχρι σήμερα, μέσω ενός ειδικού προγράμματος (Θαλής) και υποστηρίζονται σθεναρά και από την παρούσα διοίκηση όσο και από τη ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, φαίνεται ότι αντιμετωπίζονται θετικά από όλο το φάσμα της σημερινής πολιτικής ηγεσίας της χώρας, κυβέρνησης και αντιπολίτευσης. Αυτό αποτελεί πολιτικό γεγονός μείζονος σημασίας και τη χρυσή ευκαιρία για την επιβίωση της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού μέσα στα πλαίσια της ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πορεία όμως και η εξέλιξη μιας Δημόσιας Επιχειρήσεως αντικατοπτρίζεται όχι απλώς με την παράθεση κάποιων επιλεκτικά πολλές

φορές στοιχείων, αλλά και από την παράθεση των βασικών τεχνικών και οικονομικών στοιχείων και ιδιαίτερα της παρεμβατικής πολιτικής του κράτους.

Είναι χρήσιμο για όλους τους Έλληνες, να μάθουμε τους λόγους οι οποίοι έχουν οδηγήσει τη ΔΕΗ σε μία όχι και τόσο καλή θέση, έτσι ώστε να σταματήσει η άδικη επίθεση που δέχεται η επιχείρηση από πολλές πλευρές τα τελευταία χρόνια.

Η ΔΕΗ σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο στόχο της έχει την ικανοποίηση των αναγκών σε ηλεκτρική ενέργεια του ελληνικού λαού με το ελάχιστο δυνατό κόστος. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι η σύνθεση της παραγωγής της ΔΕΗ είναι βέλτιστη. Δηλαδή έχει επιλέξει τις πηγές ενέργειας εκείνες που θα οδηγήσουν στην ελαχιστοποίηση του κόστους. Αυτό όμως δεν έγινε διότι όλες οι κυβερνήσεις δεν επέτρεψαν στη ΔΕΗ να χρησιμοποιήσει δύο πηγές καυσίμων, που είναι βέβαιο ότι θα μείωναν σημαντικά το κόστος. Του άνθρακα και την πυρηνική ενέργεια. Έτσι φτάσαμε σήμερα, εν ονόματι της αξιοποίησης των εγχώριων πηγών, να καταφεύγουμε σε οριακές από οικονομικής πλευράς εκμεταλλεύσεις Λιγνίτη και νερών.

Ένα δεύτερο σημείο στο οποίο πρέπει να σταθούμε είναι η επιδότηση επί σειρά ετών κάποιων βιομηχανικών, αλλά και ολόκληρων κατηγοριών πελατών. Επιδότηση που επιβλήθηκε από το κράτος.

Πρώτος πελάτης που επιδοτήθηκε είναι το Αλουμίνιο της Ελλάδος. Από τα υπάρχοντα στοιχεία προκύπτει ότι για την περίοδο 1976-1990 η ΔΕΗ ζημιώθηκε κατά 58 δις δραχμές περίπου, σε τρέχουσες τιμές. Για το ίδιο χρονικό διάστημα ένας άλλος πελάτης, η ΛΑΡΚΟ, επιβάρυνε τη ΔΕΗ με 27 δις δραχμές. Αλλά και από τους πελάτες αγροτικής χρήσης η ΔΕΗ επιβαρύνθηκε μεταξύ 1979-1991 με το ποσό των 65 δις δραχμών περίπου.

Ένα άλλο σημαντικό ποσό που επιβαρύνει τη ΔΕΗ προκύπτει από τις άμεσες και έμμεσες οφειλές του Δημοσίου. Σύμφωνα με το Νόμο 190/1975 «περί συμπλήρωσης των διατάξεων περί Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού» το δημόσιο υποχρεώνεται να συνεισφέρει στη ΔΕΗ ποσό ανερχόμενο ετησίως σε ποσοστό 5%-8% επί του συνολικού ύψους του κατά

το αντίστοιχο έτος Εγκεκριμένου Προγράμματος της ΔΕΗ. Το δημόσιο έχει σταματήσει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του και οι συσσωρευμένες οφειλές του προς τη ΔΕΗ από την αιτία αυτή, είχαν φτάσει το τέλος του 1992 στα 57,6 δις δραχμές.

Η ΔΕΗ στα πλαίσια της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής ήταν και είναι ακόμα υποχρεωμένη να διαθέτει ηλεκτρική ενέργεια σε κάποιους καταναλωτές, ακόμα και όταν δεν εισπράττει από τους καταναλωτές αυτούς τους λογαριασμούς.

Έτσι η ΔΕΗ είναι υποχρεωμένη να δανειστεί και μάλιστα για λογαριασμό τρίτων.

Σαν συμπέρασμα των παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι αν η πολιτεία εκπλήρωνε τις υποχρεώσεις της προς την επιχείρηση που απορρέουν από το Νόμο 190/75 και δεν είχε επιβάλλει στη ΔΕΗ να παρέχει ρεύμα σε κάποιους χωρίς να εισπράττει τους αντίστοιχους λογαριασμούς τότε το χρέος της Επιχείρησης θα ήταν μειωμένο κατά 270 δις δραχμές περίπου.

Ας δούμε τώρα πότε η ΔΕΗ εμφανίζει για πρώτη φορά ζημιογόνο αποτέλεσμα χρήσης. Η ΔΕΗ από τις αρχές της δεκαετίας του '70, μετά την άρση των φορολογικών και δασμολογικών απαλλαγών και υπό την πίεση των δυσμενών μεταβολών στις συναλλαγματικές Ισοτιμίες, στις τιμές του πετρελαίου και στα επιτόκια δανεισμού, εισήλθε σε περίοδο κρίσης που γίνεται φανερό περί τα τέλη της δεκαετίας, οπότε υποχρεώνεται να εμφανίσει για πρώτη φορά στην ιστορία της, ζημιογόνο αποτέλεσμα χρήσης (στο παράρτημα παρουσιάζεται πίνακας (1) αποτελεσμάτων χρήσεως).

Η αδυναμία της επιχείρησης για ικανοποιητική κερδοφορία, είχε ως συνέπεια την προσφυγή σε δανεισμό για την υλοποίηση του προγράμματός της. Για την υποστήριξη της προσπάθειας αναζήτησης δανειακών πόρων, επιχειρήθηκε βελτίωση τόσο της λογιστικής εμφάνισης όσο και των αποτελεσμάτων με σημαντικότερη αυτής της υποεκτίμησης του κόστους του λιγνίτη.

Η κατάσταση αυτή εμφανίζεται ιδιαίτερα δύσκολη στις αρχές της δεκαετίας του '80, δεδομένου ότι η ΔΕΗ πέραν του διαχειριστικού της

ελλείμματος, θα πρέπει να υποστηρίξει το εντατικό και δαπανηρό πρόγραμμα, υποκατάστασης του πετρελαίου με εγχώριο λιγνίτη, αλλά και τις απαιτήσεις της ήδη επιβαρημένης παραγωγικής λειτουργίας.

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΟΡΩΝ

Η περιορισμένη κρατική χρηματοδότηση, ο σταδιακός περιορισμός της συμμετοχής των ιδίων διαθέσιμων και η υψηλή συμμετοχή του δανεισμού αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της διαρθρωτικής εξέλιξης των κατ' έτος διαθέσιμων.

Οι επενδύσεις απορρόφησαν μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του '80 το μεγαλύτερο μέρος έως και 74% των ετήσιων πόρων. Η διεύρυνση του δανεισμού, υπό την πίεση αφενός μεν του περιορισμού των ιδίων διαθέσιμων, αφετέρου δε του αυξημένου κόστους των επενδύσεων και του εντατικού προγράμματος υποκατάστασης πετρελαίου και των υψηλών επιτοκίων, είχε ως συνέπεια την αυξημένη απορρόφηση πόρων για εξυπηρέτηση δανείων, που στα τέλη της δεκαετίας του '80 και εξής κυμαίνεται από 32, 42-48,20% των συνολικών ετήσιων διαθέσιμων πόρων. Όπως ίσως να είναι γνωστό από το 1980 και εξής η συμμετοχή των καθαρών κερδών είναι μηδενική ή ελάχιστη.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος από την συρρίκνωση των ιδίων κεφαλαίων, η επιχείρηση επέλεξε την πολιτική του δανεισμού που είχε ως αποτέλεσμα την σταδιακή υπερχρέωση.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η ΔΕΗ είναι μία υπερχρεωμένη επιχείρηση. Το χρέος της στο τέλος του 1993 ήταν 1,13 τρισεκ. δραχμές εκ των οποίων 940 δις σε συνάλλαγμα. Το χρέος αυτό αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, αν η ΔΕΗ προχωρήσει μόνη της στην κατασκευή των μεγάλων έργων που προγραμματίζει, οπότε και θα υποχρεωθεί να δανειστεί ελλείψει ιδίων κεφαλαίων. Ακόμα και αν συμφωνηθεί κάποια αύξηση των τιμολογίων της επιχείρησης, πολύ μικρό μέρος των νέων της επενδύσεων θα καλυφθεί από τα πρόσθετα έσοδα.

Στο πιο πάνω ποσό των 1,13 τρισεκ. δραχμών, πρέπει να προστεθεί και το χρέος της επιχείρησης προς τον ασφαλιστικό φορέα των εργαζομένων και

συνταξιούχων, αφού μέσω του συστήματος της αυτασφάλισης, η ΔΕΗ εισπράττει τις εισφορές των εργαζομένων προς τον εν λόγω φορέα και τις εκμεταλλεύεται, με υποχρέωση να καλύπτει πλήρως όλες τις παροχές προς τους ασφαλισμένους. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, οι εισφορές αυτές κεφαλοποιημένες με επιτόκιο 4%, ανέρχονται σήμερα σε 1 τρισεκ. δραχμές.

Επίσης το κόστος του εξωτερικού δανεισμού της επιχείρησης είναι πολύ υψηλό γιατί αναγκάζεται να πληρώνει πολύ υψηλό επιτόκιο.

Όσον αφορά το μέγεθος σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης τα καθαρά κέρδη είναι ελάχιστα. Συγκεκριμένα το 1989 τα κέρδη ήταν 118 εκατ., το 1990 ήταν 1.075 δισεκ., το 1991 ήταν 407,7 εκατ. και το 1992 29,67 δισεκ. δρχ. Το 1993 όμως η επιχείρηση έκλεισε τα αποτελέσματά της με ζημιές. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε συρρίκνωση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης και σε αδυναμία ικανοποιητικής συμμετοχής τους στις πραγματοποιούμενες επενδύσεις, με άμεση συνέπεια την αύξηση του δανεισμού.

Η επιχείρηση τα επόμενα έξι χρόνια θα πρέπει να δαπανήσει ένα ποσό της τάξεως των 500-600 δισεκ. δρχ., για την κατασκευή και μόνο νέων μονάδων παραγωγής ενέργειας, προκειμένου να καλύψει τις σχετικές ανάγκες της χώρας μέχρι το 2000. Ελλείπει επαρκών ιδίων πόρων, το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσού θα το δανειστεί, χειροτερεύοντας έτσι ακόμη περισσότερο τη θέση της.

Σε σχέση με την κάλυψη των αναγκών της χώρας σε ηλεκτρική ενέργεια, η κατάσταση έχει ως εξής: Η επιχείρηση κατάφερε μέσα σε σύντομο σχετικά χρόνο να ηλεκτροδοτήσει το σύνολο σχεδόν της χώρας κατά τρόπο τεχνικά αξιόπιστο. Και είναι αυτό ένα τεχνικό θαύμα που επετέλεσε το προσωπικό της, αν αναλογιστεί κανείς ποια κατάσταση υπήρχε στη χώρα όταν ιδρύθηκε η ΔΕΗ το 1952. Δεν υπήρξε όμως η ίδια επιτυχία στην εξασφάλιση επάρκειας της χώρας σε ηλεκτρική ενέργεια, αφού τα τελευταία χρόνια γίνονται εισαγωγές από γειτονικές χώρες.

Τα τελευταία 12-13 χρόνια παρατηρείται μία ραγδαία αποδιοργάνωση των υπηρεσιακών μονάδων της επιχείρησης. Οι επικεφαλείς και τα στελέχη

αυτών των μονάδων δεν επιλέγονται κατά το πλείστον με αξιοκρατικά και επιστημονικά κριτήρια όπως θα έπρεπε. Έτσι η βασική υποδομή της επιχείρησης η οποία θα αποτελούσε τον κύριο μοχλό προόδου και ανάπτυξης της στα χέρια ικανών διοικήσεων, έχει διαβρωθεί επικίνδυνα.

Θα χρειαστεί ριζική αναδιοργάνωση και επιστημονική στελέχωση των μονάδων της επιχειρήσεως.

Από πλευράς εργαζομένων στην επιχείρηση, παρουσιάζεται το παράδοξο φαινόμενο, από τη μια να θεωρείται ότι υπάρχει υπερεπάρκεια προσωπικού και από την άλλη να υπάρχει άμεση ανάγκη νέων προσλήψεων, και όχι μόνο στα ορυχεία.

Το φαινόμενο έχει την εξήγησή του. Ένα σημαντικό μέρος του προσωπικού έχει υποστεί «οικονομική απαξίωση» και δεν μπορεί να απασχοληθεί παραγωγικά. Η «απαξίωση» αυτή οφείλεται σε δύο κυρίως λόγους: είτε γιατί από της προσλήψεώς του ή κατά τη διαδρομή του χρόνου δεν αξιοποιήθηκε ανάλογα με τα προσόντα του (ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση) είτε από τον λεγόμενο θεσμό των επιτελικών. Έτσι ενώ ο θεσμός αυτός έγινε για την επιλεκτική και σε μικρή ένταση χρησιμοποίηση υπαλλήλων σε ορισμένα αντικείμενα που κατά τεκμήριο δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με την υπάρχουσα δομή των υπηρεσιακών μονάδων, εξελίχθηκε σε μία συμφεροντολογική εξέλιξη ενός μεγάλου αριθμού υπαλλήλων, με αποτέλεσμα και οι δραστήριες μονάδες να χάνουν έμπειρο προσωπικό, αλλά και το γενικότερο κλίμα μεταξύ των εργαζομένων να χαλάει, αφού βλέπουν ότι η επαγγελματική τους εξέλιξη δεν εξαρτάται τόσο από την ικανότητά τους αλλά από κάποια συμφέροντα. Όλα τα παραπάνω οδηγούν στην αποθάρρυνση των εργαζομένων και κατά συνέπεια στην πτώση της παραγωγικότητάς τους.

Η σημερινή κατάσταση της ΔΕΗ οφείλεται στο ότι αυτή σπανίως λειτούργησε κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, όπως επέβαλλε ο ιδρυτικός της νόμος του 1952. Η ευθύνη γι' αυτό βαρύνει όλους: το κράτος κατά κύριο λόγο, τις εκάστοτε διοικήσεις, αλλά και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του προσωπικού της.

Οι κατά καιρούς κυβερνήσεις χρησιμοποίησαν τη ΔΕΗ για την άσκηση της κοινωνικής και οικονομικής τους πολιτικής, επιβάλλοντάς της λύσεις, είτε στον τομέα των επενδύσεων είτε στις προσλήψεις και την στελέχωση των υπηρεσιών της είτε στην τιμολογιακή της πολιτική, που με καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, όπως επιβάλλει ο ιδρυτικός της νόμος, δεν θα έπρεπε να υιοθετηθούν, χωρίς παράλληλα να αναλάβουν και το σχετικό κόστος.

Η κύρια όμως ευθύνη των κυβερνήσεων εντοπίζεται στις λαθεμένες επιλογές των κατά καιρούς διοικήσεων της επιχείρησης, επιλογές που κατά κύριο λόγο βασίστηκαν στην κομματική αφοσίωση και όχι στις ικανότητες, την εμπειρία και την επιστημονική κατάρτιση που απαιτούνται για τους επικεφαλής μιας τόσο σημαντικής επιχείρησης, όπως η ΔΕΗ.

Στη διαδρομή του χρόνου από της ιδρύσεως της ΔΕΗ, ελάχιστες ήταν οι Διοικήσεις που επετέλεσαν σοβαρό έργο και βοήθησαν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της. Σαν άλλοθι της αποτυχίας τους χρησιμοποίησαν σχεδόν πάντα τις κυβερνητικές παρεμβάσεις στο έργο τους, παρεμβάσεις όμως που είχαν κάθε δικαίωμα, νομικά κατοχυρωμένο, να αποκρούσουν, υποβάλλοντας ακόμη και τις παραιτήσεις τους.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η κυβέρνηση παρεμβαίνει στη ΔΕΗ μόνο στο διορισμό της διοίκησης, στην έγκριση του αναπτυξιακού της προγράμματος μετά από εισήγηση της διοίκησης, η οποία έχει και την ευθύνη της κατάρτισης του, στην έγκριση του προϋπολογισμού της και στην διαμόρφωση των τιμολογίων της. Κάθε άλλη παρέμβαση είναι παράνομη και θα έπρεπε να αποκρούεται.

Επομένως, για μία ικανή διοίκηση υπάρχουν ικανά θεσμοθετημένα περιθώρια ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της και απόκρουσης σχεδόν κάθε έξωθεν παρέμβασης.

Δυστυχώς, οι περισσότερες διοικήσεις δεν έδωσαν ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι και η ΔΕΗ είναι μία επιχείρηση και ως τέτοια οφείλει, όχι μόνο γιατί το επιβάλλει ο ιδρυτικός της νόμος, να εφαρμόζει την αρχή της οικονομικότητας, δηλαδή να παράγει το προϊόν της με το χαμηλότερο

δυνατό κόστος. Στην ΔΕΗ, επικράτησε πάντα το Τεχνικό στοιχείο και οι εκάστοτε επικεφαλής των οικονομικών της, είτε δεν είχαν την ικανότητα είτε δεν τους άφησαν να παρέμβουν ουσιαστικά σ' αυτά, με το να έχουν υπεύθυνη συμμετοχή σε κάθε θέμα με οικονομικές επιπτώσεις. Περιορίστηκαν κατά κύριο λόγο μόνο στην λογιστική παρακολούθηση των οικονομικών της επιχείρησης και στην εξεύρεση κεφαλαίων μέσω δανείων.

Πολλοί στη ΔΕΗ, αλλά και έξω από αυτή, πιστεύουν ότι η επιχείρηση δεν έχει κανένα πρόβλημα στην κατασκευή των απαραίτητων μεγάλων έργων της, αφού πάντα τη δυνατότητα απεριόριστου δανεισμού στη διεθνή χρηματαγορά. Το γεγονός ότι είναι ήδη μία υπερχρεωμένη επιχείρηση, ότι το κόστος δανεισμού είναι ήδη πολύ υψηλό και βαίνει αυξανόμενο, ότι πραγματοποιεί ελάχιστα κέρδη ή και ζημιές, δεν φαίνεται να προβληματίζει ιδιαίτερα.

Ενώ η άσχημη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η επιχείρηση, επιβάλλει την άμεση λήψη μέτρων ορθολογικής αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών της σε όλα τα επίπεδα, ανακατανομής του προσωπικού της με στόχο την μείωση του, περιορισμού της γραφειοκρατίας, περιστολής των εξόδων λειτουργίας της, ελάχιστα έγιναν προς την κατεύθυνση αυτή.

Τα τελευταία χρόνια, κυρίως τα τρία τελευταία, βρίσκεται σε εξέλιξη μία σχετική προσπάθεια μέσω ενός προγράμματος («Θαλής») που και αυτή όμως χρονίζει, ενώ ήδη έχει δημιουργηθεί σοβαρός προβληματισμός ως προς τα αποτελέσματά της. Εν τω μεταξύ όμως η κατάσταση επιδεινώνεται. Αλλά και η διαφαινόμενη επιλογή των υπό κατασκευή μεγάλων έργων δεν φαίνεται να γίνεται με κριτήριο το χαμηλότερο κόστος κατασκευής και εκμετάλλευσής τους.

Οι απόψεις που από πολλούς διατυπώνονται τελευταία, ότι δηλαδή η κάλυψη των αναγκών της χώρας σε ηλεκτρική ενέργεια μέχρι το έτος 2000 πρέπει να γίνει και με την κατασκευή μεγάλων λιγνιτικών μονάδων, δεν τεκμηριώνονται με βάση τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας οι οποίοι πρέπει να ακολουθούνται όπως επιβάλλει ο ιδρυτικός νόμος της ΔΕΗ, αλλά

και με βάση την σημερινή πολύ κακή οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι το κόστος κατασκευής των λιγνιτικών μονάδων και των εγκαταστάσεων υποστήριξης τους είναι τουλάχιστον διπλάσιο από αυτά των μονάδων συνδυασμένου κύκλου με καύση φυσικού αερίου. Έτσι το κόστος δύο λιγνιτικών μονάδων συνολικής ισχύος 600MW εκτιμάται σε 200 δις. σημερινές δραχμές έναντι 100 δισεκ. των μονάδων φυσικού αερίου.

Με βάση μία σειρά από προβλήματα, όπως κόστος αντικατάστασης λιγνίτη, σοβαρές επιπτώσεις προβλημάτων, μεγαλύτερος συγκριτικά φόρος επί της ενέργειας από λιγνίτη που πρόκειται να επιβληθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μικρή διαθεσιμότητα τέτοιων μονάδων, το κόστος της κιλοβατώρας από λιγνιτικές μονάδες γίνεται ακόμη μεγαλύτερο.

Με βάση τα πιο πάνω είναι φανερό ότι η προτίμηση των λιγνιτικών μονάδων έναντι αυτών του φυσικού αερίου, θα επιδεινώσει περαιτέρω την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης με αντίστοιχη επιβάρυνση των καταναλωτών.

Εάν η επιλογή των ασύμφωρων λιγνιτικών μονάδων επιβάλλεται από το κράτος στην επιχείρηση για λόγους ανάπτυξης ορισμένων περιοχών, παρά το γεγονός ότι δεν είναι ίσως αυτός ο καλύτερος τρόπος ανάπτυξης, τότε το κράτος θα πρέπει να καταβάλλει στην επιχείρηση τουλάχιστον το μισό του κόστους κατασκευής τους, ως αποζημίωση.

Είναι φανερό ότι η κρίσιμη οικονομική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η ΔΕΗ επιβάλλει την λήψη άμεσων ριζοσπαστικών μέτρων. Διαφορετικά είναι μαθηματικώς βέβαιο ότι πολύ σύντομα θα καταστεί προβληματική και θα εμπλακεί σε επικίνδυνες περιπέτειες. Ας δούμε λοιπόν τι προτάσεις μπορεί να γίνουν έτσι ώστε να βοηθηθεί η ΔΕΗ να ξεπεράσει τα προβλήματα που έχει τα τελευταία χρόνια.

1^η πρόταση: Η ΔΕΗ να συνεχίσει να λειτουργεί όπως μέχρι σήμερα προβλέπει ο ιδρυτικός της νόμος, δηλαδή να εξακολουθήσει να είναι δημόσια επιχείρηση, έχουσα το μονοπώλιο στην παραγωγή, μεταφορά και διανομή

του ηλεκτρικού ρεύματος καθώς και στην πραγματοποίηση εισαγωγών εξαγωγών του.

Παράλληλα θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να οργανωθεί έτσι ώστε να λειτουργεί πλήρως κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, ενώ η διοίκηση της, αξιοκρατικά επιλεγόμενη, θα πρέπει να λειτουργεί ανεξάρτητα και ανεπηρέαστα από την εκάστοτε κυβέρνηση. Η επιλογή αυτή, που στην ουσία είναι μία «αναπαλαίωση» της ΔΕΗ, δεν φαίνεται να δίνει ικανοποιητικές λύσεις στα ακόλουθα προβλήματα:

1. Πώς θα βρεθούν στα επόμενα έξι χρόνια τα τεράστια ποσά (500-600 δις.) που απαιτούνται για την κατασκευή των μεγάλων έργων παραγωγής μέχρι το έτος 2000, όταν η επιχείρηση είναι υπερχρεωμένη και η προσφυγή σε νέο δανεισμό θα επιδεινώσει ακόμη περισσότερο την κατάσταση.
2. Πώς θα αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά και χωρίς να περιθωριοποιηθεί η χώρα, η αυξανόμενη πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σπάσιμο του μονοπωλίου στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και την πρόσβαση τρίτων στα δίκτυα της ΔΕΗ.
3. Πώς θα διασκευαστούν οι εύλογες αμφιβολίες των καταναλωτών της, ότι αυτή πράγματι θα εκσυγχρονιστεί, θα εξυγιανθεί και το κυριότερο θα εξακολουθήσει να παραμένει έτσι, ώστε να είναι πράγματι ανταγωνιστική και να τους παρέχει τις υπηρεσίες της αξιόπιστα και με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Ας σταθούμε περισσότερο στον εκσυγχρονισμό. Ο όρος αυτός είναι λίγο βαρύς για την επιχείρηση. Η ΔΕΗ αν εμφανίζει κάποιες αδυναμίες αυτές οφείλονται όχι τόσο στην έλλειψη σωστής οργάνωσης αλλά κυρίως στην έντονη κομματική και κρατική παρέμβαση. Αν δεν σταματήσει η παρέμβαση αυτή η ΔΕΗ δεν θα μπορέσει να λειτουργήσει σωστά.

Αν το κράτος επιθυμεί μία σωστά λειτουργούσα δημόσια επιχείρηση τότε θα πρέπει να συμφωνήσει στην υπογραφή ενός συμβολαίου μεταξύ αυτού και της ΔΕΗ, το οποίο θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια. Αν η οποιαδήποτε διοίκηση αποτύχει να υλοποιήσει τους στόχους που έχουν συμφωνήσει να αντικαθίσταται από άλλη διοίκηση.

Ένα θετικό βήμα προς τον εκσυγχρονισμό θα ήταν η επιλογή της διοικήσεως της ΔΕΗ να γίνεται από μια Διακομματική Επιτροπή της Βουλής έτσι ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κομματικός παρεμβατισμός αλλά και να υπάρχει συνέχεια μιας διοικήσεως, ανεξάρτητα από κυβερνητικές αλλαγές, εφόσον η διοίκηση θεωρείται ότι έχει επιτύχει στο έργο της.

Η κομματική και κρατική παρέμβαση δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει ανάγκη βελτιώσεων σε ορισμένους τομείς όπως:

- Στον προγραμματισμό των έργων, ώστε να είναι επακριβώς γνωστές οι ποσότητες για προμήθεια και ο χρόνος προμήθειας.
- Στον τομέα των αποθεμάτων. Αυτό σημαίνει ορθολογική κωδικοποίηση των υλικών κ.α.
- Στη δημιουργία ενός σύγχρονου πληροφορικού συστήματος υλικών μεταφορών.
- Στην ορθή παρακολούθηση και εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- Στην περιγραφή του αντικειμένου κάθε μισθωτού, έτσι ώστε να γίνεται η καλύτερη δυνατή επιλογή κατά τις προσλήψεις μισθωτών.

Κάθε προσπάθεια για βελτίωση προϋποθέτει την ολοκλήρωση του πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στον τομέα αυτό θα είναι ανασταλτικός παράγοντας για κάθε βελτίωση.

2^η πρόταση: Η ΔΕΗ, στα σαράντα χρόνια λειτουργίας της πέτυχε το βασικό της στόχο, που ήταν ο εξηλεκτρισμός της χώρας. Η κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει, αλλά και η σημερινή διεθνής πραγματικότητα, επιβάλλουν τον ριζικό επανασχεδιασμό της με προοπτική το μέλλον.

Σ' αυτόν τον επανασχεδιασμό δεν θα υπάρχει το κρατικό μονοπώλιο, αλλά θα πρέπει θεσμοθετημένα, να συνεργαστούν κράτος και ιδιωτική πρωτοβουλία.

Είναι φανερό ότι η χώρα δεν μπορεί να αντισταθεί για πολύ ακόμη στις φορτικές πιέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των μεγάλων κυρίως καταναλωτών της, για ύπαρξη ανταγωνισμού στην ενέργεια, κυρίως με το σπάσιμο του μονοπωλίου στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Κανείς βέβαια δεν μπορεί να κατηγορήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση ότι οι πιέσεις αυτές δεν αποσκοπούν στην πραγματική εξυπηρέτηση των καταναλωτών για εξασφάλιση επαρκούς και φτηνής ενέργειας, αλλά στην εξυπηρέτηση κάποιων ιδιωτικών συμφερόντων ή ότι αυτή αντιμετωπίζει επιπόλαια το όλο θέμα. Και αφού αυτό φαίνεται να είναι για το συμφέρον των καταναλωτών, για τους οποίους άλλωστε έγινε και λειτουργεί η ΔΕΗ, ποιος μπορεί να το αρνηθεί.

Η προοπτική που υπάρχει σήμερα για τις δημόσιες επιχειρήσεις ηλεκτρισμού είναι ότι αυτές θα διατηρήσουν σχεδόν εξ' ολοκλήρου το μονοπώλιο στη μεταφορά και διανομή του ηλεκτρικού ρεύματος. Στην παραγωγή θα εξακολουθήσουν να συμμετέχουν με τις μονάδες που βρίσκονται στην ιδιοκτησία τους, μαζί όμως και ανταγωνιστικά με ιδιώτες παραγωγούς, οι οποίοι θα κληθούν να καλύψουν τις ανάγκες κατασκευής νέων μονάδων.

Έτσι, για το μεγαλύτερο μέρος της τιμής της κιλοβατώρας, που είναι αυτό της παραγωγής, θα υπάρξει προοδευτικά αυξανόμενος ανταγωνισμός προς ωφέλεια των καταναλωτών.

Το σημαντικό πρόβλημα που φαίνεται να δημιουργείται σ' αυτή την περίπτωση, δηλαδή η τιμή που θα καταβάλλεται στους παραγωγούς, μπορεί να επιλυθεί με διάφορους τρόπους, όπως έγινε και σε άλλες χώρες. Η δημιουργία ενός Συμβουλίου Ενέργειας, στο οποίο θα συμμετέχουν εκπρόσωποι του κράτους, των παραγωγών και των καταναλωτών, μπορεί να αντιμετωπίσει το θέμα. Η παραπάνω επιλογή, κάτω από τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, φαίνεται να συγκεντρώνει αρκετά πλεονεκτήματα και να αποτελεί και μία σημαντική ευκαιρία με την οικονομική εξυγίανση της ΔΕΗ, παράλληλα με τις προσπάθειες που πρέπει να γίνουν για τον εκσυγχρονισμό της και τη λειτουργία της κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Έτσι η επιχείρηση απαλλάσσεται από το βάρος πρόσθετου δανεισμού για την κατασκευή των νέων μεγάλων έργων παραγωγής, εφ' όσον βέβαια υπάρξει ανταπόκριση από την ιδιωτική πρωτοβουλία και της παρέχεται η

δυνατότητα εξυγίανσης των οικονομικών της. Παράλληλα η χώρα προσαρμόζεται προς τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σπάσιμο του μονοπωλίου στην παραγωγή και δεν περιθωριοποιείται, ενώ μέσω του επιτυγχανόμενου ανταγωνισμού, δημιουργούνται βάσιμες προσδοκίες των καταναλωτών για καλύτερη και φθηνότερη εξυπηρέτηση.

Η λύση όμως, αυτή, ενώ στην πραγματικότητα σπάει σαν αρχή το μονοπώλιο στην παραγωγή, δεν βοηθά εν τούτοις τη ΔΕΗ ουσιαστικά, αφού δεν καλύπτει και τα γνωστά μεγάλα έργα, τα οποία θα υποχρεωθεί να κατασκευάσει η ίδια δανειζόμενη.

Εφ' όσον φαίνεται να γίνεται αποδεκτή, ως θεσμός, η συμμετοχή των ιδιωτών στην παραγωγή ενέργειας, τότε για να έχει και ουσιαστικά αποτελέσματα, θα πρέπει να επεκταθεί άμεσα κατά κύριο λόγο στα μεγάλα έργα παραγωγής, για τα οποία αναμένεται, κατά τεκμήριο, να υπάρξει και ουσιαστικό ενδιαφέρον από τους ιδιώτες.

Επικουρικά προς την επιλογή αυτή, και επειδή δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι οι ιδιώτες πράγματι θα ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην ανάληψη της κατασκευής όλων των μεγάλων έργων της ΔΕΗ, μετά μάλιστα από την κρίση εμπιστοσύνης που έχει δημιουργηθεί για τις εκάστοτε κυβερνητικές αποφάσεις, θα μπορούσε να επιχειρηθεί και η εξεύρεση κεφαλαίων μέσω του Χρηματιστηρίου, με τη μετοχοποίηση της ΔΕΗ και πώληση μέρους τους των μετοχών της μέσω αυτού, αν και η πολύ κακή οικονομική και όχι μόνο κατάσταση της ΔΕΗ δεν δημιουργεί βάσιμες προσδοκίες ικανοποιητικής επιτυχίας αυτής της προσπάθειας.

Τέλος, απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή της δεύτερης πρότασης είναι η νομοθετική εξασφάλιση των ασφαλιστικών παροχών προς τους εργαζομένους και τους συνταξιούχους της ΔΕΗ, οι οποίοι έχουν κάθε λόγο να ανησυχούν από οποιαδήποτε μείωση των εσόδων του ασφαλιστικού τους φορέα, που σίγουρα θα προέλθει από την υιοθέτηση αυτής της πρότασης.

Μία τρίτη πρόταση που θα μπορούσε να βοηθήσει τη ΔΕΗ να ξεπεράσει τα προβλήματα που έχει τα τελευταία χρόνια είναι η μείωση του κόστους. Για να επιτευχθεί η μείωση του κόστους απαιτείται:

α) Να γίνει ανακαίνιση των παλαιών σταθμών.

β) Να γίνει λειτουργία των δύο μονάδων Αγ. Γεωργίου στο Κερατσίνι με φυσικό αέριο. Είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ΔΕΗ από τους κατοίκους της περιοχής. Από την άλλη πλευρά είναι απαράδεκτο περιουσία εκατοντάδων δισ. δραχμών να παραμένει ανεκμετάλλευτη στους δύσκολους καιρούς που περνάμε. Πιστεύουμε όμως ότι μπορεί να υπάρξει λύση που να είναι αποδεκτή από όλα τα μέρη. Να υπάρξει συμφωνία μεταξύ ΔΕΗ και των ενδιαφερομένων δήμων να λειτουργήσει ο σταθμός για 15 χρόνια με φυσικό αέριο και στη συνέχεια να δοθεί στους δήμους για να διαμορφωθεί ο χώρος για πολιτιστικές εκδηλώσεις και αναψυχή. Η συμφωνία αυτή πρέπει να επικυρωθεί από τη Βουλή.

γ) Κατασκευή λιθανθρακικής μονάδας 600-1200 MW. Από τη στιγμή που το κοινωνικό σύνολο, καλώς ή κακώς απορρίπτει την ιδέα πυρηνικού εργοστασίου ή κατασκευή μονάδας λιθάνθρακα είναι κάτι παραπάνω από επιβεβλημένη αν θέλουμε να μειώσουμε το κόστος της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

δ) Μείωση αποθεμάτων. Από το 1986, που άλλαξε ο τρόπος προμήθειας των υλικών, μέχρι το 1992 διπλασιάστηκαν τα αποθέματα. Κατά την προσωπική μας άποψη για να υπάρξει μείωση των αποθεμάτων πρέπει αφενός μεν οι προμήθειες πλην των απολύτως αναγκαίων για την περιφέρεια, να γίνονται από το Κεντρικό όργανο, τη Διεύθυνση Προμηθειών, αφετέρου δε να ολοκληρωθεί το Μηχανογραφικό Σύστημα το ταχύτερο δυνατόν. Πάνω σ' αυτό το θέμα στέλεχος της επιχείρησής μας ανέφερε ότι θα εφαρμοσθεί Σύστημα Μηχανογραφικής με τερματικά και θα εφαρμόζεται στην Τιμολογιστική και Εμπορολογιστική Λειτουργία.

Η Εμπορολογιστική λειτουργία λίαν προσεχώς θα εκσυγχρονιστεί, με το σύστημα «Ερμής». Όλες οι υπηρεσίες του λογιστηρίου θα μηχανογραφηθούν και ο πελάτης δεν θα είναι υποχρεωμένος να πηγαίνει στα

κατά τόπους γραφεία της ΔΕΗ αλλά θα μπορεί να εξυπηρετηθεί από οποιοδήποτε γραφείο της επιχείρησης. Για παράδειγμα, ο πελάτης της Λάρισας που έχει ακίνητο στην Κόρινθο θα μπορεί να εξυπηρετείται από το γραφείο της ΔΕΗ στη Λάρισα για οποιοδήποτε θέμα αφορά ακίνητο του στην Κόρινθο.

ε) Προγραμματικές συμφωνίες μεταξύ ΔΕΗ και Ελληνικών Επιχειρήσεων αλλά σε βάση αμοιβαίας ωφέλειας και μέσα σε λογικά όρια κέρδους.

Μεταξύ Οκτωβρίου 1992 και Μαρτίου 1993 έγινε μία σοβαρή μελέτη η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν βάση για κάθε μελλοντική συμφωνία. Άλλωστε αυτή η μελέτη ήταν που οδήγησε σε ικανοποιητικά επίπεδα για τη ΔΕΗ, τη νέα συμφωνία μεταξύ της επιχείρησης και της εταιρείας ΙΜΑΣ Α.Ε.

Μία τελευταία πρόταση για την βελτίωση της επιχείρησης ηλεκτρισμού είναι η ιδιωτικοποίηση που αναφέρθηκε ενδεικτικά και παραπάνω. Το οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και γενικά φυσικό περιβάλλον της χώρας μας δεν συνηγορεί στην μετατροπή ενός Δημοσίου Μονοπωλίου ηλεκτρικής ενέργειας σε ιδιωτικό. Το πλέον ορθό είναι η ΔΕΗ να μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρεία και να διαθέσει το 49% των μετοχών της στο Χρηματιστήριο, ενώ το 51% να παραμείνει στα χέρια του κράτους.

Μια τέτοια αλλαγή προϋποθέτει την ύπαρξη του συμβολαίου που ήδη αναφέραμε έτσι ώστε να μπορέσει η ΔΕΗ να λειτουργήσει με τους κανόνες της αγοράς, κάτι άλλωστε που επιβάλλει και ο ιδρυτικός της νόμος.

Μια θετική ενέργεια για τη ΔΕΗ θα ήταν η κατασκευή μιας λιθανθρακικής μονάδας με ένα νέο σύστημα (B.O.O.T./B.O.O). Κι αυτό γιατί υπάρχουν πολλές πιθανότητες με το σύστημα αυτό να επιτευχθεί χαμηλότερο κόστος, από αυτό που θα επιτύγχανε η ΔΕΗ καθώς επίσης και συντόμευση του χρόνου κατασκευής κατά δύο χρόνια.

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει ξεκάθαρα ότι αν είχε επιτραπεί στη ΔΕΗ να λειτουργήσει σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδρυτικού της νόμου δεν θα είχε κανένα πρόβλημα όποιας μορφής δείκτες και αν χρησιμοποιούσε κάποιος.

Η συμβολή της ΔΕΗ στην οικονομική και όχι μόνο ανάπτυξη της χώρας είναι πράγματι μοναδική στις όποιες τυχόν αδυναμίες και αν παρουσίασε στα 40 και πλέον χρόνια της λειτουργίας της.

Για να συνεχιστεί και να ξεπεραστεί η μέχρι σήμερα προσφορά της στο έθνος πρέπει να ισχύσουν οι παρακάτω αρχές:

Πρώτον να κατανοήσουν πολλοί μέσα και έξω από την επιχείρηση ότι η ΔΕΗ έπαψε προ πολλού να είναι μία Τεχνική Επιχείρηση και έχει γίνει μία οικονομική μονάδα πολύ μεγάλου μεγέθους. Αυτό σημαίνει ότι όλοι πρέπει να αγωνιστούν για να περάσει σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού της ΔΕΗ η ορθή οικονομική σκέψη και να εφαρμοστούν οι σύγχρονες μέθοδοι οικονομικής ανάλυσης.

Δεύτερον, οι διοικήσεις της ΔΕΗ να επιλέγονται από διακομματική επιτροπή και τα μέλη της διοικήσεως να προέρχονται κατά κύριο λόγο από το χώρο της επιχείρησης.

Τρίτον, να σταματήσει αμέσως ο υπέρμετρος κομματικός και κυβερνητικός εναγκαλισμός και πρώτα να δώσουν το καλό παράδειγμα οι συνδικαλιστικοί φορείς της επιχείρησης.

Κανείς σήμερα δεν αμφισβητεί ότι η οικονομική, και όχι μόνο, κατάσταση της ΔΕΗ είναι κρίσιμη και ότι αν δεν ληφθούν άμεσα ριζοσπαστικά μέτρα, πολύ σύντομα θα καταστεί προβληματική και θα οδηγηθεί σε πλήρη διάλυση.

Εξάλλου σ' αυτή την κρισιμότητα των καιρών, η υπερχρεωμένη ΔΕΗ καλείται να προβεί σε τεράστιες επενδύσεις, κυρίως μέσω δανεισμού, για να καλύψει τις πρόσθετες ανάγκες της χώρας σε ενέργεια μέχρι το 2.000, γεγονός που θα επιδεινώσει περαιτέρω την όλη κατάσταση. Η εντεινόμενη πίεση της ευρωπαϊκής Ένωσης για το σπάσιμο του Μονοπωλίου στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για την δυνατότητα πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής, αποτελεί ίσως την χρυσή ευκαιρία για τη ριζική αναδιοργάνωση και την οικονομική εξυγίανση της ΔΕΗ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΗ

Πίνακας 1

Αποτελέσματα χρήσης 1981-1991 μεταβολή (%) λογαριασμών
(Τρέχουσες τιμές)

	1981-1985	1985-1989	1981-1989	1989-1991
Έσοδα	141,88	78,16	330,93	45,70
Δαπάνες εκμετάλλευσης	118,19	71,95	275,18	54,97
Αποσβέσεις	115,15	193,64	531,76	20,07
Χρηματοοικονομικά	195,95	46,29	332,96	10,26
Συνολικές δαπάνες	141,29	78,07	329,67	45,63

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΕΗ/ΔΟΛ "Οικονομικό Δελτίο» για τα έτη 1981-1991.

Πίνακας 2

ΔΕΗ - Αυτόνομοι σταθμοί παραγωγής 1980

Κέντρα Αυτόνομης Παραγωγής	31 Δεκεμβρίου 1980			ΚΑΘΑΡΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΥΣ 1980 kWh
	Σταθμοί	Μονάδες	kW	
ΛΕΣΒΟΥ - ΧΙΟΥ	3	19	38.120	107.062.266
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	12	58	56.535	62.672.794
Ν. και Α. ΑΙΓΑΙΟΥ	12	65	42.150	104.408.850
Β. και Δ. ΑΙΓΑΙΟΥ	12	67	23.310	45.711.537
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	5	29	19.355	47.770.214
ΣΥΝΟΛΟ	44	238	179.470	367.625.661

Πηγή: Εγκυκλοπαίδεια ΥΔΡΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΣΟΔΑ - ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1989 - 1994 (εκατ. δρχ.)

	1989		1990		1991		1992		1993		1994	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
1. Συνολικά έσοδα εκμετάλλευσης	318,4	319,5	397,5	388,9	447,9	475,3	503,1	571,6	554,6	584,6	599,9	640,4
2. Συνολικές δαπάνες εκμετάλλευσης	221,1	239,8	264,4	294,4	302,7	356,2	352,0	441,2	393,3	496,6	436,1	548,2
α. Ενεργειακό ισοζύγιο	75,1	75,5	85,3	92,7	104,2	118,6	129,5	137,0	146,4	148,5	162,7	162,7
β. Μισθοδοσία εκμετάλ.	62,3	62,0	71,4	69,6	79,8	84,1	88,0	97,0	95,5	109,9	101,6	117,0
γ. Λοιπές δαπάνες εκμετ.	14,4	15,3	17,6	22,2	19,6	24,8	21,7	37,4	23,5	36,0	25,0	37,1
δ. Αποσβέσεις	69,2	68,3	90,0	79,7	99,0	89,9	112,7	121,7	127,9	167,2	146,9	196,9
3. Καθαρό προϊόν εκμετάλλευσης	97,3	91,2	133,1	107,3	145,2	125,2	151,1	151,7	161,1	105,6	163,4	107,0
4. Τόκοι και λοιπές χρηματικές δαπάνες	92,9	86,6	100,0	96,9	104,9	107,5	113,6	112,6	121,3	100,2	132,7	95,2
5. Δαπάνες - έσοδα εκμετάλλευσης	17,3	4,5	20,8	9,3	23,2	17,3	25,7	9,4	27,9	12,4	29,7	12,2
6. Αποτελέσματα εκμετάλλευσης	-13,0	0,1	12,2	1,0	17,0	0,4	11,8	29,7	12,1	-7,0	1,4	-0,4

Πηγή: Περιοδικό «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 17 Φεβρουαρίου 1994

Πίνακας 4

ΔΕΗ : Παραγωγή ενέργειας 1980

		1980		
		Ληφθείσα Ενέργεια - MWh - από		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ		Διασυνδεδεμένο Σύστημα	Κέντρα Αυτόνομης Παραγωγής	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ		6.571.402	---	6.571.402
ΜΑΚ. - ΘΡΑΚΗΣ		3.034.410	1.213	6.035.623
ΠΕΛ. - ΗΠΕΙΡΟΥ		1.930.273	47.770	1.978.043
ΚΕΝΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ		2.153.752	3.896	2.157.648
ΝΗΣΩΝ	α) ΚΡΗΤΗ	474.519	---	474.519
	β) ΣΟΡΩΝΗ (ΡΟΔΟΥ)	120.643	---	120.643
	γ) Κέντρα Αυτόνομης Παραγωγής	----	314.747	314.747
ΣΥΝΟΛΙΚΑ		14.284.999	367.626	14.652.625

Πηγή: Εγκυκλοπαίδεια ΥΔΡΙΑ

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1993

	Ποσό Κλεισίμ. Χρήσης 1993		Ποσό Προηγ. Χρήσης 1992	
Εκδόσεις Εκμεταλλεύσεως Επενδύσεων (πωλήσεις & έσοδα υπαρ.) Κόστος πωλήσεων		8.392.376.966 5.828.338.464		6.594.345.802 4.555.793.788
Αποτέλεσ. (κέρδη) εκμετ./σεως Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		2.554.038.522 473.976.557		2.038.552.014 471.523.625
		<u>3.028.015.079</u>		<u>2.510.075.649</u>
1 Έσοδα διοικητικής λειτουργίας 2 Έσοδα λειτουργίας διαθέσιμα		953.852.001 845.646.930		687.570.833 803.552.250
3 Αποτελέσματα (κέρδη) εκμετ./σεως		<u>1.228.515.148</u>		<u>1.018.552.568</u>
1 Έσοδα συμμετεχόντων 2 Κεφάλ. εκ συμμετ. σε συγγ. επιχειρ. 3 Κέρδη πωλήσεως συγγ. & χροστρ. 4 Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα		17.985.411 17.500.000 - 109.984.115		38.579.656 - 4.390.000 35.041.311
5 Σημίες εκ συμμετ. σε συγγ. επιχειρ. 6 Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έσοδα		- 70.825.512		13.570.000 70.415.750
		<u>70.825.512</u>		<u>83.965.750</u>
7 Διαφορές φορολογ. ελέγχου προηγούμενων χρήσεων 8 Φόρος εισοδήματος		- - - 145.449.526		- - - 78.000.967
9 Σύνολο εκ συμμετ. σε συγγ. επιχειρ. 10 Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έσοδα		- 70.825.512		13.570.000 70.415.750
		<u>70.825.512</u>		<u>(5.904.783)</u>
Αποτελέσματα (κέρδη) εκμετ./σεως Επίτακτα Αποτελέσματα 1 Επίτακτα & ανόργανα έσοδα 2 Επίτακτα κέρδη Μειών 1 Επίτακτα & ανόργανα έσοδα 2 Επίτακτες ζημιές 3 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων 4 Προβλέψεις για επίτακτ. κινδύνους		1.303.140.162 70.654.248 2.140.595 - 28.485.147 2.016.468 8.917.599 21.897.490		1.012.567.783 60.915.235 2.325.342 - 31.897.866 971.269 1.663.514 12.541.338
5 Επίτακτα αποτελ./τα (κέρδη)		<u>1.314.618.301</u>		<u>1.028.734.373</u>
6 Σύνολο αποσβλ. παγίων στοιχείων 7 επί αυτής εννομ. στο λειτουργ. κόστος		171.043.372 143.199.986		164.209.437 135.486.030
8 ΑΠΟΤΕΛ./ΤΑ (ΚΕΡΔΗ) 9 ΕΣΕΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		<u>1.286.774.914</u>		<u>1.000.010.968</u>

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΩΝ

	Ποσό Κλεισίμ. Χρήσ. 1993	Ποσό Προηγ. Χρήσ. 1992
Καθαρά αποτελ. (κέρδη) χρήσεως	1.286.774.914	1.000.010.968
Πλέον: Υπόλοιπα αποτελεσμ. (κερδών) προηγούμενων χρήσεων	519.082.166	40.680.944
Σύνολο	<u>1.805.857.080</u>	<u>1.040.691.910</u>
Μειών: Διαφορές φορολογ. ελέγχου προηγούμενων χρήσεων	32.546.138	45.260.870
Φόρος εισοδήματος	347.863.484	312.899.538
Σύνολο	<u>1.425.447.458</u>	<u>682.531.502</u>
Μείων: Δικαιώματα μειοψηφίας στα αποτελέσματα χρήσεως	23.235.469	(15.153.711)
Κέρδη προς διάθεση	<u>1.402.211.989</u>	<u>697.685.213</u>
Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
1 Τακτικό αποθεματικό	23.973.492	22.364.787
2 Μέρισμα εκ κερδών χρήσεως	150.531.000	96.516.500
3 Απορρολή αποθεμ. άρθ. 12 Ν.1892/90	181.519.404	32.971.760
4 Αμοιβές μελών Διοικ. Συμβουλίου	4.500.000	26.750.000
5 Υπόλοιπα κερδών εις νέον	1.041.718.093	519.082.166
	<u>1.402.211.989</u>	<u>697.685.213</u>

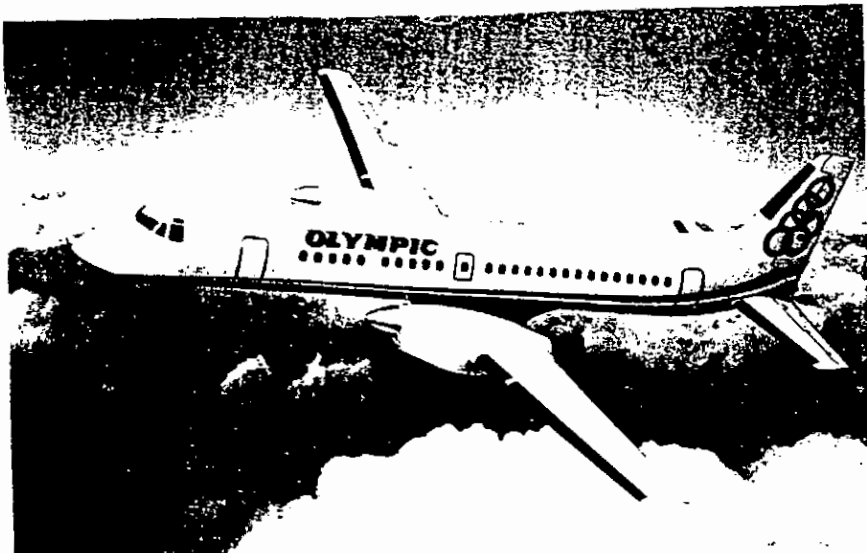
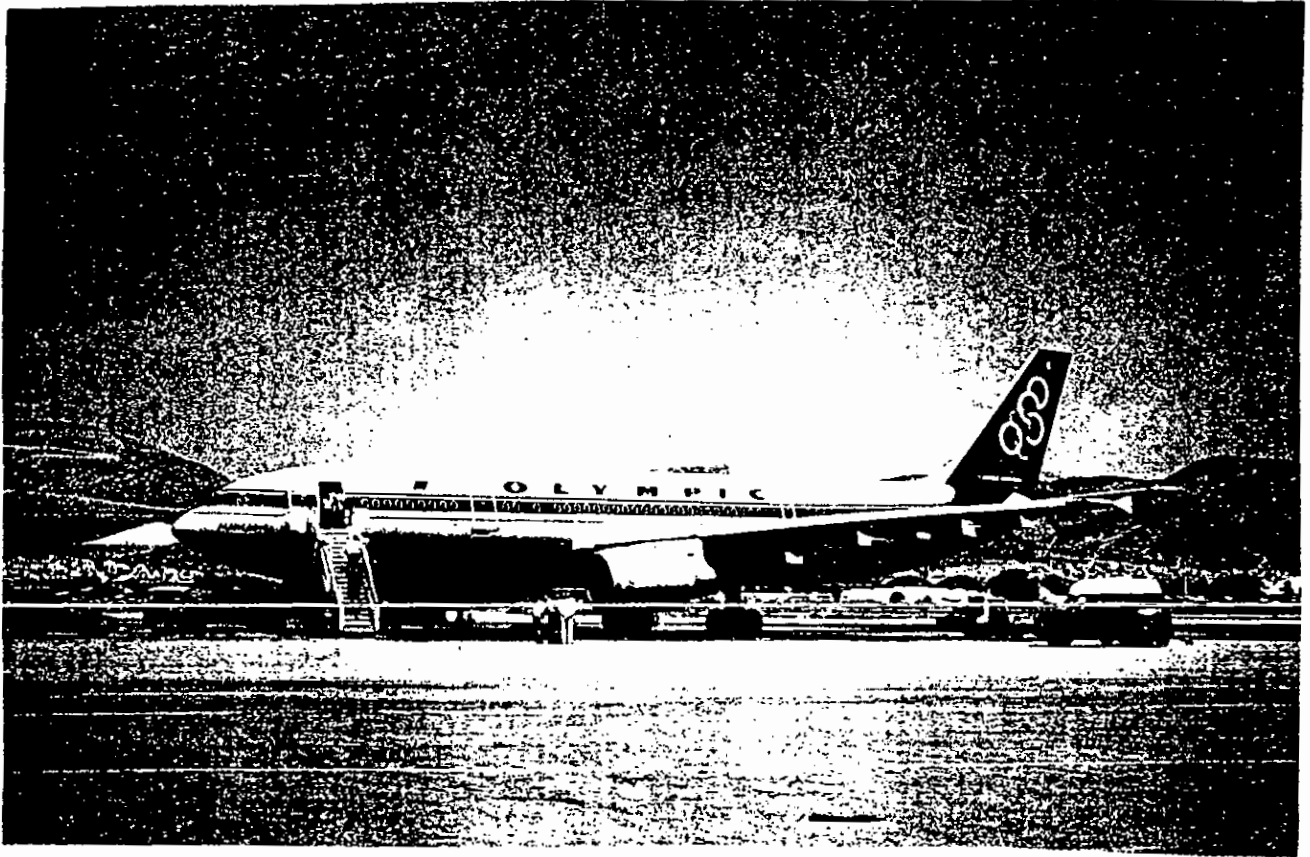
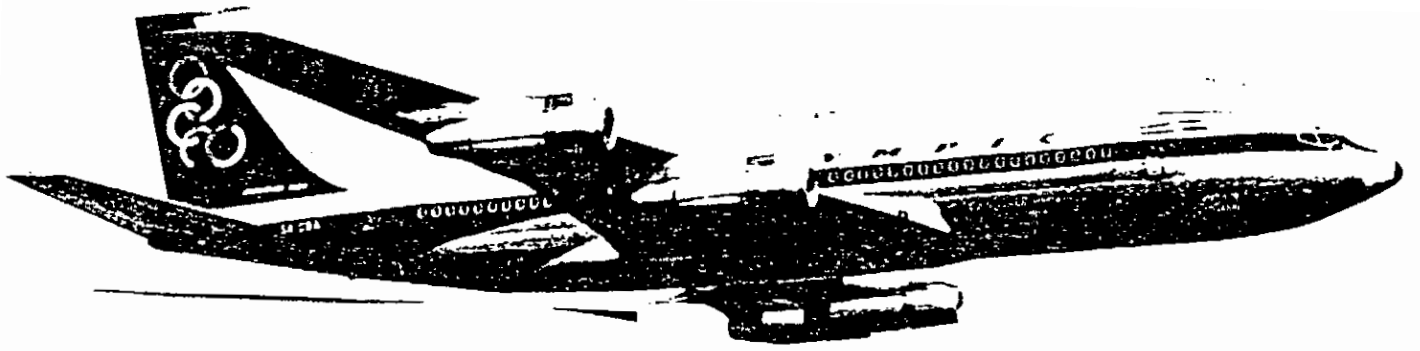
Θεσσαλονίκη, 16 Μαΐου 1994

 Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ Δ. ΔΙΟΝΥΣΙΑΔΗΣ
Α.Δ.Τ. Π. 101874

 Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΦΩΛΙΑΣ
Α.Δ.Τ. Α. 431504

 Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΖΑΦΕΙΡΗΣ Α. ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ
Α.Δ.Τ. Μ. 432533

 Η ΠΡΟΪΤΑΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΠΕΛΑΓΙΑ Μ. ΠΟΥΛΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
Α.Δ.Τ. Β. 926532

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε.

Αεροπορική Εταιρεία η οποία αποτελεί τον εθνικό αερομεταφορέα της Ελλάδας. Ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 1957, όταν το ελληνικό δημόσιο παραχώρησε στον Έλληνα μεγαλοεφοπλιστή Αριστοτέλη Ωνάση την «ΤΑΕ-Ελληνικές Εθνικές Αερογραμμές». Η τελευταία αυτή εταιρεία ιδρύθηκε το 1951 με την συγχώνευση των εταιρειών «ΤΑΕ-Ελλάς» και «Αερομεταφορά Ελλάδος», ενώ το 1954 εθνικοποιήθηκε. Η παραχώρηση της εταιρείας στον Ωνάση έγινε για περίοδο 50 ετών, κατά το οποίο αυτός θα είχε το μονοπώλιο των αερογραμμών εσωτερικού και η εταιρεία τη γενικότερη ιδιότητα του εθνικού αερομεταφορέα. Ο Ωνάσης όμως αποσύρθηκε από την Ολυμπιακή Αεροπορία τον Δεκέμβριο του 1974. Αμέσως μετά η εταιρεία αντιμετώπισε οξύτατα οικονομικά προβλήματα, οπότε έγινε αισθητή η ανάγκη για τη ριζική αναδιοργάνωση της. Τον Αύγουστο του 1975 η Ολυμπιακή Αεροπορία αγοράστηκε εξ' ολοκλήρου από το ελληνικό δημόσιο. Σήμερα η Ολυμπιακή Αεροπορία εξυπηρετεί με τις πτήσεις της 33 πόλεις και νησιά της Ελλάδος καθώς και 39 διεθνείς γραμμές προς Ευρώπη, Μέση Ανατολή, Περσικό Κόλπο, ΗΠΑ, Αφρική και Αυστραλία.

Η Ολυμπιακή Αεροπορία έχει τρεις θυγατρικές εταιρείες: α) Ολυμπιακή Αεροπλοΐα (Olympic Aviation):θυγατρική εταιρία που ιδρύθηκε το 1971. Διαθέτει ελαφρά αεροσκάφη για ναυλωμένες πτήσεις (charter), για αεροταξί και για προγράμματα εκπαίδευσης πιλότων τόσο της ίδιας της εταιρείας όσο και ξένων εταιρειών , β) Ολύμπικ Κέτερινγκ (Olympic Catering): θυγατρική εταιρεία που ιδρύθηκε το 1976. Παρασκευάζει τα γεύματα των επιβατών της Ολυμπιακής Αεροπορίας καθώς και πολλών ξένων αεροπορικών εταιρειών που οι πτήσεις τους διέρχονται από την Αθήνα ή την Θεσσαλονίκη. Η Ολύμπικ Κέτερινγκ το 1991 παραχωρήθηκε από το κράτος σε ιδιώτες στα πλαίσια του προγράμματος αποκρατικοποίησης και γ) Ολύμπικ Αιρ Τουρς (Olympic Air Tours) : Θυγατρική εταιρεία που προσφέρει τουριστικά προγράμματα και άλλες σχετικές διευκολύνσεις σε Έλληνες και ξένους

τουρίστες, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο Εξωτερικό. Η Olympic Air tours ιδρύθηκε το 1982.

Στους «ανοικτούς ουρανούς» της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ολυμπιακή Αεροπορία αναμφισβήτητα έχει την θέση της, την οποία μπορεί να βελτιώσει. Με κύριο πλεονέκτημα την υψηλή ασφάλεια των πτήσεων της, που απορρέει από τους προσεγμένους και συχνούς Τεχνικούς ελέγχους που γίνονται στα αεροσκάφη της σε πιο τακτικά χρονικά διαστήματα από αυτά που ορίζουν οι διεθνείς κανονισμοί, ένα ευρύ δίκτυο προορισμών και μία καλή προσφορά υπηρεσιών, ο Εθνικός αερομεταφορέας μπορεί να ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό. Αρκεί να εφαρμοστεί το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόγραμμα εξυγίανσης της εταιρείας.

Το 1995 η Ολυμπιακή Αεροπορία παρουσίασε θετικό οικονομικό αποτέλεσμα ύψους 6,5 δις δρχ., το πρώτο μετά από σειρά ετών που λειτουργούσε με έλλειμμα. Την ίδια χρονιά η επιβατική κίνηση της εταιρείας αυξήθηκε κατά 3%, ποσοστό που προκύπτει από αύξηση 8% στις γραμμές εσωτερικού και μείωση 1% στις γραμμές εξωτερικού. Τα έσοδα εκμετάλλευσης αυξήθηκαν για τις γραμμές εσωτερικού κατά 8% και μειώθηκαν κατά 10% στις γραμμές εξωτερικού σε σύγκριση με το 1994. Στα τέλη του Απριλίου η Επιτροπή άνοιξε πάλι τον φάκελο της Ολυμπιακής ζητώντας εξηγήσεις από την διοίκηση του εθνικού αερομεταφορέα και την ελληνική κυβέρνηση για τα 11 δις δρχ. που δόθηκαν προκειμένου να αποχωρήσουν από την εταιρεία με εθελουσία έξοδο περίπου 1300 υπάλληλοι. Η Επιτροπή θεωρεί αυτό το ποσόν πρόσθετη κρατική ενίσχυση προς την εταιρεία και δεν αποκλείεται να το αφαιρέσει από τα 23 δις δρχ. που πρέπει να καταβάλλει φέτος το ελληνικό Δημόσιο -βάσει του προγράμματος εξυγίανσης - για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ολυμπιακής.

Υπενθυμίζεται ότι το πρόγραμμα αυτό, που είχε εγκρίνει η Κομισιόν για την Ο.Α. τον Οκτώβριο του 1994, προέβλεπε μεταξύ άλλων τη διαγραφή όλων των χρεών της (περίπου 550 δις δρχ.) , την παροχή εγγυήσεων για τη σύναψη δανείων και τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης 54 δις δρχ. σε τρεις ετήσιες δόσεις (19 δις το 1995, 23 δις το 1996 και 12 δις το 1997). Η χορήγηση

των ποσών αυτών είχε αποφασισθεί στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης της εταιρείας για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της και με στόχο την αποκατάσταση της εμπορικής βιωσιμότητας της.

Η Κομισιόν, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρακολουθεί «στενά» αυτού του είδους τις κρατικές οικονομικές ενισχύσεις και πρέπει να δίνει και την δική της έγκριση πριν από την καταβολή της κάθε δόσης, όπως στην περίπτωση της Ο.Α. Η έγκριση όμως δίνεται αφού πρώτα διαπιστώνεται, μέσα από ελέγχους, ότι σημειώθηκε πρόοδος ως προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί με την απόφαση για την κρατική ενίσχυση. Με την διαδικασία αυτή, η Κομισιόν θέλει να διασφαλίσει ότι τηρείται χωρίς παρεκκλίσεις το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος εξυγίανσης της εταιρείας που δέχεται τη βοήθεια.

Από τους ελέγχους που έκαναν στην Ο.Α. οι ελεγκτές της Διεύθυνσης Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαπίστωσαν-όπως οι ίδιοι ανέφεραν στην έκθεση τους- αισθητή πρόοδο στην αποκατάσταση της αποδοτικότητας της εταιρείας και ότι το πρόγραμμα για την αύξηση του κεφαλαίου της εξελίσσεται ικανοποιητικά, χάρη στα οικονομικά μέτρα που ελήφθησαν. Παράλληλα όμως με τις διαπιστώσεις αυτές, οι ελεγκτές ανέφεραν ότι δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί δύο βασικοί όροι του προγράμματος εξυγίανσης της Ο.Α., που εγκρίθηκε από την Κομισιόν του 1994. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι το ελληνικό δημόσιο οφείλει να μην παρεμβαίνει στην διαχείριση της Ο.Α. και να περιορίζεται μόνο στο ρόλο του απλού μετόχου.

Στην πρόσφατη επιστολή της προς την ελληνική πλευρά, η Κομισιόν επικαλείται κυβερνητικές παρεμβάσεις στο μάνατζμεντ της εταιρείας, ενώ θέτει και θέμα αλλαγής του τρόπου προσλήψεων των υπαλλήλων της. Επίσης ζητά διευκρινήσεις για τα 11 δις δρχ. που δόθηκαν ως πρόσθετο κίνητρο για την εθελούσια έξοδο από την Ο.Α. περίπου 1.300 υπαλλήλων.

Παρ' όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η εξυγίανση της Ο.Α., τα αποτελέσματα μιας έκθεσης που αφορά 32 ευρωπαϊκές αεροπορικές εταιρείες και που δόθηκε στην δημοσιότητα από την βρετανική εταιρεία μελετών IRS (Inflight Reseace Services), δείχνουν ότι η Ολυμπιακή Αεροπορία

καταλαμβάνει την πρώτη θέση για την παροχή άνεσης στους επιβάτες στη διάρκεια της πτήσης, τη δεύτερη θέση για το βαθμό διαφοροποίησης της ποιότητας στην «πρώτη» θέση σε σχέση με την «οικονομική» και μία πέμπτη θέση στην ποιότητα των υπηρεσιών και παρέχει στη θεώρηση των εισιτηρίων προς τους επιβάτες της πρώτης θέσης στο αεροδρόμιο -βάση (Ελληνικό). Ωστόσο, η Ολυμπιακή Αεροπορία κατατάσσεται μεταξύ των τελευταίων αεροπορικών εταιρειών στο βαθμό εξυπηρέτησης εκ μέρους του προσωπικού στο χώρο του αεροδρομίου (Ελληνικό), στη συνολική ποιότητα του Κέτερινγκ στη διάρκεια της πτήσης και στην ποιότητα προσοχής, επίβλεψης και περιποίησης από την πλευρά του προσωπικού, επίσης, στη διάρκεια της πτήσης.

Στις υπόλοιπες κατηγορίες από τις οποίες οι πιο σημαντικές και ενδεικτικές της παροχής υπηρεσιών εκ μέρους μιας αεροπορικής εταιρείας είναι η ποιότητα τους στο χώρο των αιθουσών παραμονής και στους χώρους αεροδρομίων κατά τις αφίξεις, η αποκλειστικότητα τους, τα χαμηλότερα ποσοστά καθυστέρησης κατά την απογείωση, την ποιότητα και παρουσίαση των γευμάτων, την αποτελεσματικότητα και ευγένεια του προσωπικού στη διάρκεια της πτήσης, η Ολυμπιακή Αεροπορία τοποθετείται στη μέση της κατάταξης χωρίς δηλαδή να διαπρέπει ή να υστερεί φανερά συγκριτικά πάντα με τις υπόλοιπες 31 ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές εταιρείες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη αυτή της IRS παρουσιάζει μία ποιοτική σύγκριση των υπηρεσιών που παρέχουν οι αεροπορικές εταιρείες κατά την διάρκεια των πτήσεων κυρίως στην πρώτη θέση.

Η πορεία της Ολυμπιακής Αεροπορίας είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Αυτό έχει σημασία. Μπορεί να υπάρξει κάποια καθυστέρηση στην εφαρμογή του προγράμματος αναδιοργάνωσης και εξυγίανσης της εταιρείας σε ορισμένους τομείς, μπορεί οι συχνές αλλαγές, τόσο στη ηγεσία του αρμόδιου υπουργείου Μεταφορών, όσο και στην διοίκηση της εταιρείας, να μην βοηθούν στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων αλλά πιστεύουμε ότι σε γενικές γραμμές η διοίκηση της Ο.Α. έχει επιτελέσει σημαντικό έργο σε ικανοποιητικό βαθμό.

Όπως είναι γνωστό μετά την διαγραφή των χρεών από τα βιβλία της Ο.Α. και την μετάθεση τους στον Προϋπολογισμό του Κράτους, σύμφωνα με το πρόγραμμα εξυγίανσης προβλέπεται η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας σε δόσεις.

Σύμφωνα με το νόμο 2271/94 που αναφέρεται στην εξυγίανση της Ολυμπιακής Αεροπορίας και με την έγκριση της Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ένωσης τέθηκαν σε εφαρμογή ένα πλήθος ευεργετικών διατάξεων για την εταιρεία, που ουσιαστικά της εξασφάλιζαν μία νέα, χωρίς τα οικονομικά βάρη του παρελθόντος, εποχή. Αυτά τα μέτρα επέφεραν μία ουσιαστική αλλαγή πορείας της Ο.Α. προς την εξυγίανση της. Το σχέδιο που εγκρίθηκε από την ΕΟΚ και που επεξεργάστηκε η εταιρεία «AVMARK» σε συνεργασία με την τότε διοίκηση της Ο.Α. υπήρξε άδικο για την εταιρεία διότι χωρίς να προβλέπει άμεση αντικατάσταση του στόλου, ιδιαίτερα των αεροσκαφών μεγάλων αποστάσεων, και απόκτηση σύγχρονου και ανταγωνιστικού υλικού, προβλέπει αύξηση των εσόδων κυρίως από μείωση του προσωπικού, πάγωμα των αποδοχών και εργασιακές παραχωρήσεις. Και αυτό όταν είναι γνωστό ότι το προσωπικό της Ο.Α. κοστίζει 50% του μέσου όρου των αποδοχών των ευρωπαϊκών εταιρειών.

Η Ο.Α. συνεχίζει να προσφέρει κοινωνικό έργο με άγονες γραμμές, και με VIP πτήσεις και με μεταφορά εκατοντάδων τόνων εφημερίδων με συμβολικό κόστος. Όσον αφορά τη δημιουργία μιας κερδοφόρου ανταγωνιστικής Ο.Α. εάν το επιτύχει, θα δημιουργήσει μία πρωτοφανή, για την πολιτική αεροπορία επιτυχία, διότι μόνον η Ο.Α. από τις λοιπές υπό εξυγίανση εταιρείες βρέθηκε υπό καθεστώς ελέγχου με στόλο μέσης ηλικίας 14 ετών. Το προσωπικό της εταιρείας με τη βοήθεια του κράτους, το οποίο πιστεύουμε ότι πραγματικά ενδιαφέρεται για την επιτυχία του προγράμματος εξυγίανσης-αφού άλλωστε το απέδειξε με τον ν.2271 και την απαλοιφή των χρεών - θα συνεχίσει να διατηρεί το υψηλό επίπεδο υπηρεσιών που προσφέρει και την ασφάλεια στις πτήσεις, κάτι που θεωρούν οι εργαζόμενοι της εταιρείας περισσότερο κοινωνικό έργο παρά επάγγελμα.

Η απάλειψη των χρεών της Ο.Α. και η ανάληψη από το κράτος των ευθυνών για το κοινωνικό έργο που προσφέρει η εταιρεία είναι μία μοναδική ευκαιρία για ένα νέο ξεκίνημα. Υπάρχουν στοιχεία και αστάθμητοι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη από τους ιθύνοντες, όπως μία πιθανή κυβερνητική αστάθεια, μία διεθνής κρίση, η έλλειψη κεφαλαίων για άμεση ανανέωση του στόλου και η εγκατάσταση στο νέο αεροδρόμιο των Σπάτων, οι οποίοι δημιουργούν οικονομικούς δείκτες που μπορούν να ανατρέψουν τη σταδιακή και ιδιαίτερα προσεκτική μεταβολή των οικονομικών μεγεθών της Ο.Α. προς το κέρδος.

Με νέα αεροσκάφη και φυσικά σοβαρή εμπορική πολιτική θα καλυφθεί το 80-90% των απαιτήσεων ενός ακόμη σκληρού ανταγωνισμού.

Αλλωστε το όνομα «Ολυμπιακή Αεροπορία» παραμένει γνωστό στο επιβατικό κοινό σαν εταιρεία με παράδοση και σοβαρότητα στις αερομεταφορές που αντιμετωπίζει όμως προβλήματα από την απελευθέρωση της αγοράς σ' αυτόν τον τομέα.

Ένα ακόμη πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ο.Α. είναι η εμφάνιση των νέων ελληνικών εταιρειών, περίπου 20 τα τελευταία 3 χρόνια, και αυτό έχει σαν συνέπεια να αυξήσει τις δυσκολίες οικονομικής ανάκαμψης της Ο.Α. Ορισμένες δε από αυτές οφείλουν τεράστια ποσά στην Ο.Α. από την επίγεια εξυπηρέτηση.

Ας δούμε τώρα τι προβλήματα θα αντιμετωπίσει η εταιρεία με την έναρξη λειτουργίας του αεροδρομίου των Σπάτων. Η μεταφορά της Ο.Α. στο νέο αεροδρόμιο ίσως να σημάνει και το τέλος της. Κύριος λόγος είναι η απαίτηση 60 δις δραχμών με σημερινές τιμές για έξοδα εγκατάστασης. Η απώλεια των εγκαταστάσεων ιδιοκτησίας της Ο.Α. στο Ελληνικό και επί ίσοις όροις εγκατάστασης των ξένων εταιρειών στα Σπάτα θα κλονίσει την εταιρεία σε 3-4 χρόνια, μόλις ακριβώς θα έχει συνέλθει από το σοκ της εξυγίανσης. Το κράτος θα πρέπει να φροντίσει να αποζημιωθεί η Ο.Α. για τις απολεσθείσες εγκαταστάσεις του Ελληνικού και να βρεθεί τρόπος να δοθούν χαμηλότοκα δάνεια για την αγορά των νέων εγκαταστάσεων. Καμιά εταιρεία

υπό εξυγίανση δεν δοκιμάζεται όπως η Ο.Α. και καμιά εθνική εταιρία δεν έχει προσφέρει τόσο μεγάλο κοινωνικό έργο στην χώρα στην οποία ανήκει.

Ας ερευνήσουμε τώρα τα πιθανά αίτια τα οποία οδήγησαν την Ολυμπιακή Αεροπορία στην χρεοκοπία. Μετά από είκοσι χρόνια περίπου κρατικής διαχείρισης, το δεύτερο κεφάλαιο στην ιστορία της Ο.Α. (μετά το πρώτο υπό ιδιωτικό καθεστώς) πρόκειται σύντομα να κλείσει με την μεταφορά στις πλάτες των Ελλήνων φορολογουμένων του ποσού των 544 δις δρχ. από τις συσσωρευμένες ζημιές της λειτουργίας της εταιρείας, όλα αυτά τα χρόνια (1975-1996) υπό καθεστώς ασύδοτης κομματικής εκμετάλλευσης.

Γιατί νομίζουμε ότι αυτός ο πρωτότυπος όρος εκφράζει την ιδιόμορφη λειτουργία της εταιρίας, η οποία υπό οποιαδήποτε κυβέρνηση και υπό αλληπάλληλες διοικήσεις συνεχώς παρουσίαζε αύξηση των ζημιών, αντιφατικότητα στόχων και προγραμμάτων και ουσιαστική αδιαφορία για τις επερχόμενες εξελίξεις στη διεθνή αγορά αερομεταφορών.

Μετά την απόφαση του νέου προγράμματος εξυγίανσεως της εταιρίας, ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο το οποίο αν και δεν ξεκινά με τους καλύτερους οιωνούς, θα μπορούσε να αποτελέσει την βάση, την αρχή, για την προσαρμογή της εταιρίας στα δεδομένα που ισχύουν σε όλες σχεδόν τις άλλες αεροπορικές εταιρίες του κόσμου.

Από το 1975 που κρατικοποιήθηκε η Ολυμπιακή ως σήμερα, πέρασαν από τις θέσεις του διοικητικού συμβουλίου της, αναρίθμητοι πρόεδροι, γενικοί διευθυντές και βοηθοί γενικοί διευθυντές, σε βαθμό που δεν συνέβη σε καμιά άλλη εταιρία. Πώς λοιπόν σε μία εταιρία που αλλάζει προέδρους και μαζί μ' αυτούς ολόκληρο το στελεχικό δυναμικό της να υπάρχει οργάνωση, στόχοι, πειθαρχία, έλεγχος.

Είναι φανερό λοιπόν ότι συχνή αναδιοργάνωση - αποδιοργάνωση επιβάρυνε οικονομικά τη λειτουργία της εταιρίας. Και ακριβώς εδώ τίθεται το ακόλουθο ερώτημα: Γιατί η τοποθέτηση μιας πρώτης υπερκομματικής διοίκησης στην εταιρία δεν αποτελεί αίτημα των εργαζομένων οι οποίοι γνώριζαν καλύτερα από κάθε άλλον πόσο η συνεχής αυτή κατάσταση, όλα αυτά τα χρόνια, επιβάρυνε την εταιρία με τα αντιφατικά προγράμματα, τις

συνεχείς παραγγελίες και αλλαγές παραγγελιών αεροσκαφών, το δίκτυο της εταιρίας με το άνοιγμα-κλείσιμο νέων γραμμών, την καθυστέρηση στις συνεργασίες με άλλες εταιρίες και τόσα άλλα θέματα;

Για τον απλό λόγο ότι μία τέτοια διοίκηση έχοντας την εντολή ολόκληρης της αντιπολίτευσης.(ή του μεγαλύτερου μέρους της) και συμπολίτευσης να διοικήσει για 10-15 χρόνια την εταιρία και να την οδηγήσει στην κερδοφορία, θα, ελάμβανε υποχρεωτικά κάποια μέτρα που θα ήταν οδυνηρά.

Γιατί τότε δεν θα ετίθετο το ερώτημα όπως τίθεται τώρα, δηλαδή «πόσα κεκτημένα μπορούν να επιστρέψουν οι εργαζόμενοι στη διοίκηση προκειμένου να αντέξουν την περίοδο λιτότητας» αλλά το ερώτημα θα ήταν «ποιας ευρωπαϊκής αεροπορικής εταιρίας τον κανονισμό θα εφαρμόσει η Ο.Α. προκειμένου να αντεπεξέλθει τον ανταγωνισμό».

Ας σημειωθεί ότι ο κανονισμός προσωπικού της Ολυμπιακής που ισχύει σήμερα, χρονολογείται από το 1964 και φυσικά όλα τα στοιχεία του έχουν τροποποιηθεί σε σημείο τέτοιο που δεν γνωρίζει κανείς σήμερα ποιος είναι ο αρμόδιος και που και ποιος ο υπεύθυνος για ένα τμήμα ή τομέα.

Φυσικά από μία υπερκομματική διοίκηση θα έμπαινε τέλος στην αναξιοκρατία και στην αναρρίχηση των εκάστοτε κομματικών στελεχών σε όλες τις θέσεις της διοικητικής δομής της εταιρίας, όπως συμβαίνει σήμερα, εις βάρος βέβαια της εταιρίας.

Με αυτόν τον τρόπο χάνεται για άλλη μια φορά η ευκαιρία να ξεκινήσει η εταιρία όπως θα ξεκινούσε μία ιδιωτική, ανταγωνιστική της στον ίδιο τομέα ή όπως ήδη έχουν οργανωθεί όλες οι εταιρίες στην Ευρώπη. Με αυτόν τον τρόπο, στο νέο ξεκίνημα της η Ο.Α. έχει σημαντικά μειονεκτήματα που αν δεν την οδηγήσουν σύντομα σε νέα κρίση, παρόμοια με αυτή που αντιμετωπίζει σήμερα, είναι σίγουρο ότι δεν θα τη βοηθήσουν να αναπτυχθεί και να επεκταθεί σύμφωνα με τις δυνατότητες της.

Αυτό που εμφανίζεται να ξεχνούν όλοι αυτοί που απαρτίζουν την διοίκηση της εταιρίας, είναι αυτό που συνεχώς επαναλαμβάνουν κάθε φορά

που αναμοχλεύεται η κρίση που περνάει η εταιρία. Δηλαδή ότι «το προσωπικό της εταιρίας είναι το μεγαλύτερο κεφάλαιο που έχει».

Και αυτό βέβαια είναι αλήθεια, αφού σε μία εταιρία προσφοράς υπηρεσιών, που ένα μεγάλο μέρος του προσωπικού της έρχεται καθημερινά σε στενή επαφή με χιλιάδες πελάτες, εξαρτάται από το αποτέλεσμα αυτών των αναρίθμητων σχέσεων που δημιουργούνται, όχι μόνο η εικόνα των καταναλωτών για την εταιρία, αλλά τελικά το αν στο τέλος του χρόνου θα παρουσιάζει κέρδη ή ζημιές.

Η σωστή αξιοποίηση του έμψυχου κεφαλαίου της εταιρίας, κάτω από συνθήκες κομματικής εκμετάλλευσης και αναξιοκρατίας, είναι δύο αντίθετα στοιχεία που δεν είναι δυνατόν να συνυπάρχουν, όπως απέδειξαν τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα της Ο.Α. Και αν συνεχισθεί αυτή η κατάσταση διαχείρισης ενός τόσο σημαντικού τομέα, τότε δεν θα έχει καμιά σημασία ούτε η αναδιάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας, ούτε η δομή των δρομολογίων της, ούτε φυσικά η εξάλειψη του χρέους της. Όλα αυτά θα αποτελούν «νεκρή φύση» χωρίς την δημιουργική πνοή της προσφοράς του προσωπικού, που θα αναλάβει να καταβάλλει την «έξτρα» προσπάθεια, στον ανταγωνισμό με τους συναδέλφους τους των άλλων αεροπορικών εταιριών. Και αν θα έπρεπε κανονικά να υπολογίζουμε στο ελληνικό φιλόντιμο του προσωπικού, πιστεύουμε ότι με τις τροχοπέδες του κομματισμού και της ευρύτατης αναξιοκρατίας, δεν υπάρχει πρόσφορο έδαφος για να αναπτυχθεί.

Ιδιαίτερα μάλιστα όταν ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να περιορίζεται (στα πλαίσια του προγράμματος εξυγιάνσεως της εταιρίας) στη μείωση του κόστους εργασίας, αλλά μεγαλύτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στην αύξηση του τζίρου, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και στην κερδοφόρα ανάπτυξη της εταιρίας. Η μείωση του προσωπικού κατά 1500 ή 1750 άτομα και η εποχιακή αντικατάσταση τους κατά τους καλοκαιρινούς μήνες με λιγότερο «δαπανηρούς» μισθωτούς, δεν θα αποφέρει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα αν δεν αξιοποιηθούν παραγωγικά. Η εταιρία χρειάζεται με λιγότερο προσωπικό να καλύψει περισσότερες θέσεις,

περισσότερα αεροπορικά χιλιόμετρα, να εξυπηρετήσει περισσότερους επιβάτες, με περισσότερα «χαμόγελα» και να αυξήσει έτσι την απόδοση της.

Σε αντίθετη περίπτωση αν απλώς μεταφέρει χρέη της στους φορολογούμενους πολίτες, και με την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου πετύχει να ελευθερωθεί από το υπέρογκο βάρος των χρηματοοικονομικών της βαρών, τότε η οικονομική εξυγίανση της θα είναι προσωρινή. Τα πρόσκαιρα οφέλη από τις ενέργειες αυτές θα σαρωθούν πολύ γρήγορα από τους ανέμους του ανταγωνισμού που κάθε χρόνο πνέουν ολοένα και πιο δυνατοί στην Ευρώπη.

Από ότι φαίνεται όμως οι αρμόδιοι του θέματος και οι εργαζόμενοι στην εταιρία δεν εμφανίζονται διατεθειμένοι να κάνουν μία σωστή αρχή, να βάλουν τα σωστά θεμέλια στη δόμηση μίας νέας Ο.Α.

Περιορίζονται σε λίγα στοιχεία που ίσως και να μην ικανοποιούν τις απαιτήσεις της Επιτροπής της ΕΟΚ και φυσικό είναι να μην ενδιαφέρεται όσο οι εργαζόμενοι ή η διοίκηση της εταιρίας για την τελευταία ίσως προσπάθεια για εξυγίανση της Ολυμπιακής.

Ας δούμε τώρα τι ακριβώς γίνεται μεταξύ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Η επιτροπή της Ε.Ε. αποφάσισε τελικά στις 27 Ιουλίου 1994 να εγκρίνει τις ενισχύσεις που θα χορηγήσει η ελληνική κυβέρνηση στην Ολυμπιακή αεροπορία με τη μορφή εγγυήσεων δανείου, παραγραφής του χρέους, μετατροπής του χρέους σε κεφάλαιο και χορηγήσεων κεφαλαίου που συνοδεύουν το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της εταιρίας.

Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή σχέδιο αναδιοργάνωσης της Ολυμπιακής Αεροπορίας που θα δώσει τη δυνατότητα να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της εταιρίας μέσα στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Αυτές οι ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν 545 δισεκατομμύρια δρχ. που θα ελαφρύνουν το χρέος, και συνεισφορά σε κεφάλαιο που θα καταβληθεί στο διάστημα 1995-1997. Φυσικά αυτό το τεράστιο χρέος θα προστεθεί στα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού και θα πληρωθεί από φορολογούμενους πολίτες.

Η επιτροπή προχώρησε στην έγκριση των ενισχύσεων με την επιφύλαξη αυστηρών προϋποθέσεων. Έτσι λοιπόν για να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού:

- 1) Η Ο.Α. κατά τα έτη 1994 έως 1997 δεν θα μπορεί να καθορίζει τις τιμές στις τακτικές συνδέσεις Αθηνών-Στοκχόλμης και Αθηνών-Λονδίνου.
- 2) Εξάλλου, καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδίου, ο αριθμός των θέσεων που θα προσφέρει η Ο.Α. στις τακτικές πτήσεις εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) εκτός των συνδέσεων μεταξύ της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών, δεν θα υπερβαίνει τον αριθμό που προσέφερε η Ο.Α. σ' αυτήν την αγορά του ΕΟΧ κατά τη διάρκεια του 1993 (3.427.500 θέσεις), αφού ληφθεί υπόψη μια ενδεχόμενη αύξηση ανάλογη προς την αύξηση της εν λόγω αγοράς.
- 3) Μέχρι το 1998 θα καταργηθεί η αποκλειστικότητα της Ο.Α. για την εξυπηρέτηση των ελληνικών νησιών.

Εξάλλου, το ελληνικό κράτος έχει επίσης αναλάβει την υποχρέωση:

- να μην παρεμβαίνει στο μέλλον στη διαχείριση της Ο.Α. παρά μόνο μέσα στα αυστηρά όρια της ιδιότητάς του ως μετόχου.
- να μην χορηγεί πλέον ενίσχυση στην Ο.Α., υπό οποιαδήποτε μορφή, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.
- να εγκρίνει την αναγκαία νομοθεσία για μια αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου από κοινωνική και οικονομική άποψη.

Η επιτροπή θα ελέγχει τα κυριότερα αποτελέσματα του σχεδίου καθώς και την εφαρμογή των όρων σχετικά με την έγκριση της ενίσχυσης, μέσω ενός ανεξάρτητου συμβούλου, που θα επιλεγεί σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση.

Σύμφωνα με μια μελέτη που συνέταξε η εταιρία «Κάντορ» για την Ο.Α. κατέληξε στο συμπέρασμα ότι χρειάζεται να ληφθούν δραστικά μέτρα προκειμένου να ξεπεράσει ο δημόσιος αερομεταφορέας τα χρόνια προβλήματά του.

Η ιδιωτικοποίηση θυγατρικών εταιριών της, η πώληση τμήματος μετοχών της μέσω του ελληνικού λαού αλλά και ξένων χρηματιστηρίων, η

εγκατάλειψη των ζημιογόνων γραμμών της και η επανεξέταση ακόμη και του ίδιου του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της, είναι ορισμένα από τα σημαντικότερα θέματα τα οποία καλείται να εξετάσει μέσα στα επόμενα χρόνια η Ολυμπιακή. Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτήν την μελέτη παρουσιάζουμε κάποιες προτάσεις-λύσεις που θα βοηθήσουν την εταιρία να εξέλθει από αυτήν την κατάσταση.

Όσον αφορά τα χρηματοοικονομικά του δημοσίου αερομεταφορέα, καθώς και το ιδιοκτησιακό του καθεστώς προτείνουμε τα ακόλουθα:

- Να εξεταστεί - μακροπρόθεσμα - η αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της Ο.Α.
- Την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας από 75 έως 130 δις δρχ., κάτι όμως που με δεδομένη την απαγόρευση της συμμετοχής του δημοσίου, μπορεί να γίνει είτε με προσφυγή στο χρηματιστήριο είτε με συμμετοχή επενδυτών στον αερομεταφορέα και με την πώληση θυγατρικών εταιριών του.
- Να δοθούν μετοχές στο προσωπικό της εταιρίας.

Μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων της Ο.Α. που προτείνεται να πουληθούν είναι η Ολύμπικ Κέτερινγκ. Πρόκειται για θυγατρική εταιρία της Ο.Α., η οποία τροφοδοτεί τις περισσότερες από τις αεροπορικές εταιρίες που πετούν στην Ελλάδα με φαγητά.

- Πρέπει επίσης να γίνει συνολική επανεξέταση της διαδικασίας με την οποία γίνονται σήμερα οι προμήθειες στην εταιρία, καθώς και η αναδιοργάνωσή της με σύγχρονες μεθόδους διοίκησης. Μπορεί πιο συγκεκριμένα να επανεξετασθεί το 50% των υπάρχόντων στελεχών του αερομεταφορέα και κατόπιν την τοποθέτηση σ' αυτές τις θέσεις ατόμων που θα κριθούν με αξιοκρατικά κριτήρια.
- Επίσης πρέπει να περικοπούν όλες οι ζημιογόνες γραμμές.
- Μείωση του λειτουργικού κόστους και αύξηση των εσόδων ανά επιβάτη με αποτελεσματικό μάρκετινγκ.

- Βελτίωση του αεροπορικού στόχου και των δρομολογίων. Καλύτερευση του προσφερόμενου προϊόντος στους επιβάτες, κάτι στο οποίο μπορεί να συμβάλει η εκπαίδευση του προσωπικού και η αλλαγή της νοοτροπίας του απέναντι στον επιβάτη.
- Άνοιγμα νέων κερδοφόρων γραμμών, ιδιαίτερα στα Βαλκάνια, την πρώτη Σοβιετική Ένωση και τη Μέση Ανατολή.

Βάση της έρευνας «Κάντορ» παράθετουμε πίνακες στο παράρτημα, που ασχολούνται με τα προβλήματα της Ο.Α., καθώς και με αριθμητικά στοιχεία για δαπάνες, έσοδα-έξοδα της εταιρίας.

Πιο γενικευμένα και συνοψίζοντας τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι η εξυγίανση και η βελτίωση της Ολυμπιακής Αεροπορίας μπορεί να γίνει με: αγορά νέων αεροσκαφών, ακρίβεια στις πτήσεις, βελτίωση της εξυπηρέτησης των επιβατών, χαμόγελο και ευγένεια από τους υπαλλήλους, φαγητό ακόμη καλύτερο και γενικά ανάπτυξη των υπηρεσιών πρώτης γραμμής που έχουν την ευθύνη να επικοινωνούν με τους επιβάτες. Μια συστηματική προσπάθεια να φανεί η προσωπικότητα της εταιρίας όπως την γνώριζαν οι παλαιότεροι πελάτες της εταιρίας και την προτιμούσαν, ενώ οι ανταγωνιστές της την εμιμούντο.

Είναι φανερό λοιπόν ότι η λύση πρέπει να δοθεί το γρηγορότερο δυνατό. Κάθε καθυστέρηση είναι σε βάρος της Ο.Α. και αυτό γιατί έχοντας για οδηγό πλέον το πρόγραμμα εξυγιάνσεως η διοίκηση της Ο.Α. θα ξέρει ποιοι είναι οι άξονες που πρέπει να ακολουθηθούν, και εν συνεχεία επάνω σ' αυτούς τους άξονες να υλοποιηθούν οι στόχοι της εταιρίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο.Α.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ»

(Σε εκατ. δραχμές)

Έτος	Αποτελέσματα	Συσσωρ. Ζημιές	Καθ. Θέση	Προσωπικό
1979	-506	-506	46	*
1980	-2.831	3.331	-460	8.822
1981	-4.970	9.450	-3.790	9.810
1982	-6.661	15.100	-9.450	9.583
1983	-4.986	20.100	-14.440	9.752
1984	-8.958	29.100	-23.400	10.313
1985	-16.025	45.100	-39.240	12.095
1986	-19.862	65.000	-59.290	11.977
1987	-7.622	72.600	-67.000	12.262
1988	-11.951	84.000	-77.000	12.130
1989	-23.497	107.500	-100.000	12.792
1990	-34.103	141.600	-134.100	*
1991	-28.542	170.000	-162.600	*
1992	-21.502	191.500	-184.000	*
1993	-22.929	214.000	-207.000	*
1994	-30.030	244.000	-237.000	10.780

* Δεν βρέθηκαν στοιχεία.

Πηγή: Οικονομικός Ταχυδρόμος 10 Φεβρουαρίου 1994 [Φ 6 (2.075)]

ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΗΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ		
Προορισμοί	Το 1995 σε σύγκριση με το 1993 %	Το 1995 σε σύγκριση με το 1994 %
Ευρώπη	28,7	2,4
Μ. Ανατολή	39,7	-2,2
Περσικός Κόλπος	31,8	-7
Βόρειος Αφρική	-3,4	0,6
Νότιος Αφρική	62,3	6,2
Βόρειος Αμερική	14,4	20,9
Αυστραλία, Ν. Α. Ασία	34,7	3,6
Σύνολο		
Εξωτερικού	21,0	-0,6
Εσωτερικό	14,1	14,3
Γενικό Σύνολο	18,4	6,8

Πηγή: Περιοδικό «ΑΓΟΡΑ» 8 Ιουνίου 1995

ΠΟΥ ΠΑΣΧΕΙ Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ «ΚΑΝΤΟΡ»
<p>Παρατηρήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσφέρει προϊόν χαμηλής ποιότητας • Δεν διαθέτει συμμάχους • Η αύξηση της επιβατικής της κίνησης δεν συνοδεύεται από αύξηση των εσόδων • Η διοίκησή της δεν είναι αποτελεσματική • Έχει χαμηλή παραγωγικότητα

Πηγή: Περιοδικό «ΑΓΟΡΑ» Φεβρουάριος '96 Τεύχος: 217

Η Ο.Α. ΣΗΜΕΡΑ			
Δρομολόγια	Επιβάτες ετησίως	Αεροσκάφη	Εργαζόμενοι
60 προορισμοί στο εξωτερικό και 14 στο εσωτερικό	4,7 εκατομμύρια	34	9.000

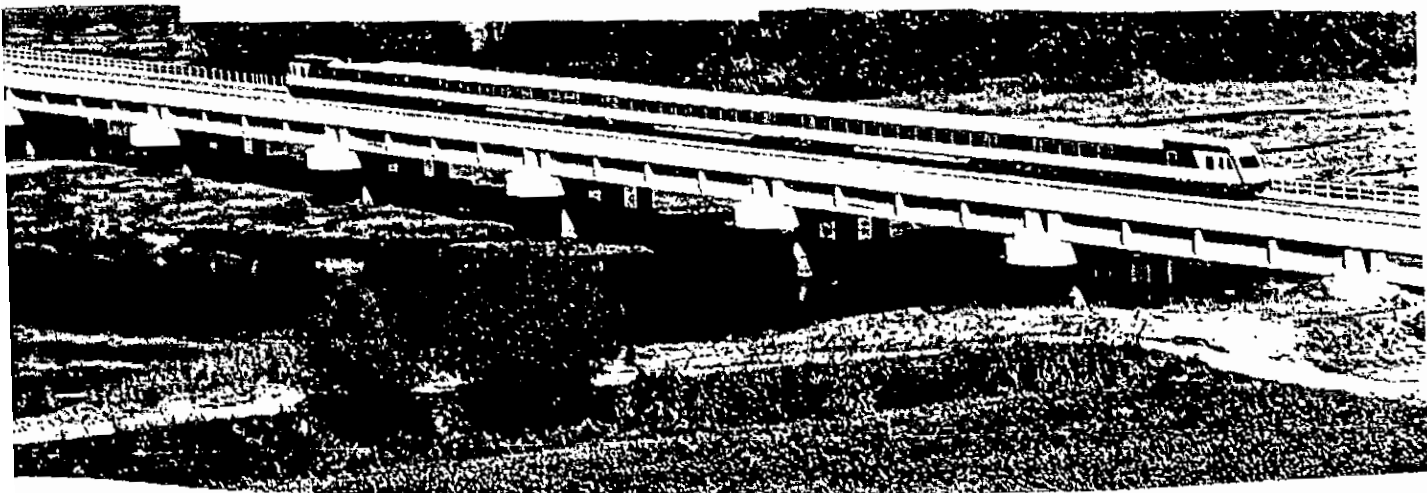
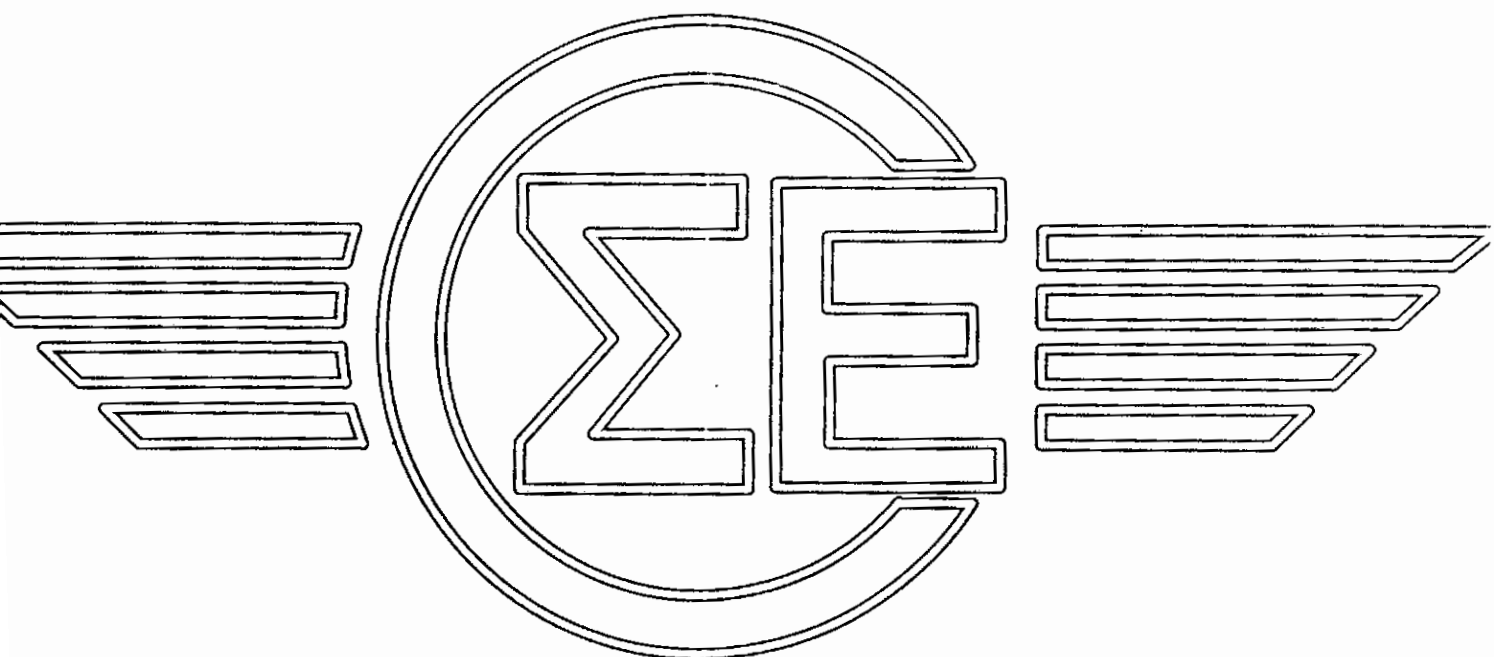
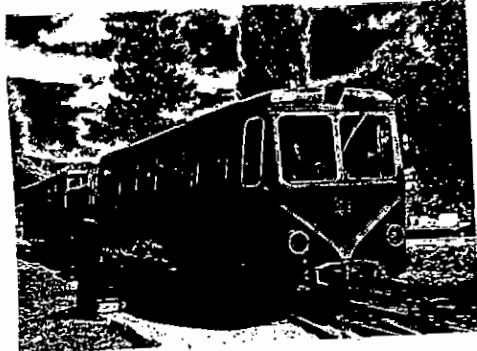
Πηγή: Περιοδικό «ΑΓΟΡΑ» Φεβρουάριος '96 Τεύχος: 217

ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΝΑ ΔΙΚΤΥΟ		
Γραμμές	Έσοδα	Έξοδα
Υπερατλαντικά	22,8%	26,5%
Βόρειος Ευρώπη	36,5%	33,4%
Νότιος Ευρώπη	11,5%	10,4%
Μ. Ανατολή	7,6%	6,8%
Αραβικός Κόλπος	2,0%	1,8%
Εσωτερικές γραμμές	19,7%	21,1%
ΣΥΝΟΛΟ	168,7 δις δραχμές	163,4 δις δραχμές

Πηγή: Περιοδικό «ΑΓΟΡΑ» Φεβρουάριος '96 Τεύχος: 217

ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Η Ο.Α. ΑΠΟ ΤΟ 1995 ΕΩΣ ΤΟ 2005	
Αγορές Αεροσκαφών	320 δις δραχμές
Μεταφορά στα Σπάτα	50 δις δραχμές
Δαπάνες προγράμματος για βελτίωση υπηρεσιών κλπ.	22 δις δραχμές

Πηγή: Περιοδικό «ΑΓΟΡΑ» Φεβρουάριος '96 Τεύχος: 217

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΣΕ)

Οργανισμός που ιδρύθηκε το 1970 με το ΝΔ 674 και δέχτηκε τη δημόσια υπηρεσία των Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους (ΣΕΚ). Αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, απολαμβάνοντας διοικητική και οικονομική αυτονομία. Ο ΟΣΕ ανήκει εξ ολοκλήρου στο ελληνικό δημόσιο, υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Συγκοινωνιών. Διοικείται από δωδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο. Οργανώνει και εκμεταλλεύεται ο ίδιος τις εξής υπηρεσίες συγκοινωνιών και μεταφορών: α) με αποκλειστικό δικαίωμα στις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες που διενεργούνται με σιδηροδρόμους, πάσης φύσεως μορφής (με συρμούς και άμαξες που κινούνται πάνω σε τροχιές, αναρτημένα τελεφερίκ, οδοντωτούς σιδηροδρόμους κτλ.), β) όλες τις σιδηροδρομικές εξυπηρετήσεις κατάκλισης και εστίασης των επιβατών, που μπορεί να τις αναθέτει σε τρίτους με απευθείας σύμβαση.

Το συνολικό μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών, που βρίσκονται υπό εκμετάλλευση, είναι 2.479 χλμ., κατανέμεται ανάλογα με το πλάτος της γραμμής, κανονικού πλάτους 1.565 χλμ. μετρικού πλάτους 892 χλμ. και 0,75 μ. 22 χλμ. Στο σύνολο σχεδόν της έκτασης των σιδηροτροχιών υπάρχει μονή γραμμή. Διπλές γραμμές υπάρχουν μόνο κοντά στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Τα δίκτυα του ΟΣΕ στο εσωτερικό της χώρας είναι: α) Πελοποννήσου (Αθήνα - Καλαμάτα μέσω Πάτρας και μέσω Τρίπολης), β) Θεσσαλονίκης - Αλεξανδρούπολης - Πύθιου - Ορμένιου, Θεσσαλονίκης - Φλώρινας, Θεσσαλονίκης - Ειδομένης, γ) Αθήνας - Θεσσαλονίκης.

Διασυνδέσεις με εξωτερικά δίκτυα (με κατευθείαν συρμούς):

- 1) Βαλκάνια: α) Αθήνα-Σόφια, β) Αθήνα-Βουκουρέστι, γ) Αθήνα-Βελιγράδι, δ) Αθήνα-Κωνσταντινούπολη.
- 2) Δ. Ευρώπη: α) Αθήνα-Μόναχο, β) Αθήνα-Βιέννη, γ) Αθήνα-Βενετία.
- 3) Σοβιετική Ένωση: Αθήνα-Μόσχα, με σοβιετικά οχήματα.

Ο ΟΣΕ διακινεί ετησίως, κατά μέσο όρο :13 περίπου εκατ. χιλιομετρικούς επιβάτες. Αυτό σημαίνει 1 δις 600 εκατ. επιβάτες. Η μέση διάνυση κατά επιβάτη είναι 112 χλμ. Εμπορευματική κίνηση: 3,5 εκατ. τον. χιλιομετρικοί τόνοι 850 εκατ. Για την εξυπηρέτηση του έργου αυτού ο ΟΣΕ διαθέτει :188 ντίζελ άμαξες, 120 αυτοκινητάμαξες, 84 ρυμουλκούμενες αυτοκινητάμαξες, 480 επιβατηγά οχήματα, 161 σκευοφόρους-ταχυδρομεία, 10.560 φορτηγά, 248 υπηρεσιακά και 55 λεωφορεία οχήματα.

Ο ΟΣΕ έχει, επίσης, το προνόμιο να εκμεταλλεύεται ορισμένες λεωφορειακές γραμμές με δικά του ή μισθωμένα λεωφορεία, διακινώντας έτσι 3 εκατ. επιβάτες το χρόνο. Από τα έσοδα του δεν καλύπτει τις ανάγκες του και χρηματοδοτείται από το κράτος.

Το προσωπικό του ΟΣΕ, σύμφωνα με την έκθεση πεπραγμένων του Οργανισμού του 1992, είναι: μόνιμοι υπάλληλοι 11.991 εκ των οποίων 1303 άτομα απασχολούνται στις εσωτερικές υπηρεσίες, 3.364 άτομα στις υπηρεσίες εκμετάλλευσης, στις υπηρεσίες έλξης εργάζονται 3.858 άτομα, στις γραμμές απασχολούνται 3.064 άτομα και στις διάφορες υπηρεσίες εργάζονται 401 άτομα. Οι έκτακτοι υπάλληλοι είναι 467. Το γενικό σύνολο του προσωπικού του ΟΣΕ είναι 12.458 άτομα.

Σύμφωνα με την έκθεση που αναφέραμε τα συνολικά έσοδα του ΟΣΕ από τους επιβάτες το 1991 ήταν 8.983.255 και το 1992 ήταν 9.299.585. Τα έσοδα από τα εμπορεύματα που διακίνησε ο οργανισμός το 1991 ήταν 7.963.267 και το 1992 ήταν 8.037.249. Το σύνολο των εσόδων και από τους επιβάτες αλλά και από τα εμπορεύματα το 1991 ήταν 16.946.522 και το 1992 ήταν 17.336.834.

Πρέπει επίσης να πούμε ότι ο ΟΣΕ διαθέτει υπηρεσία εκπαίδευσης, που κατά το έτος 1992 έγινε ανεξάρτητη, υπαγόμενη απ' ευθείας στη Γενική Διεύθυνση του οργανισμού. Έργο της είναι η διοργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης με στόχο την εκπαίδευση του προσωπικού. Τα προγράμματα αυτά επιδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Σύμφωνα με την έκθεση πεπραγμένων του 1992 η επενδυτική δραστηριότητα του οργανισμού κατά το έτος 1992 επικεντρώθηκε κυρίως στη

συνέχιση του προγράμματος εκσυγχρονισμού που έχει αποφασισθεί. Η κυριότεροι επενδυτικοί στόχοι του προγράμματος αυτού είναι:

α) Η δημιουργία αξόνων υψηλών ταχυτήτων Αθήνας-Θεσσαλονίκης και Αθήνας-Πάτρας.

β) Η βελτίωση των υπολοίπων γραμμών του δικτύου, με σκοπό την άρση των ανεπαρκειών και προβλημάτων που σήμερα παρουσιάζουν.

γ) Η επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου σε ζωτικές περιοχές της χώρας που σήμερα στερούνται σιδηροδρομικής εξυπηρέτησης.

δ) Η ανανέωση και ενίσχυση του τροχαίου υλικού με μονάδες σύγχρονης τεχνολογίας και η δημιουργία σύγχρονων εγκαταστάσεων συντήρησης.

ε) Η δημιουργία σύγχρονων τερματικών εγκαταστάσεων, σταθμών διαλογής, εμπορικών σταθμών και λοιπών εγκαταστάσεων που είναι συνυφασμένες με την σιδηροδρομική λειτουργία.

Στο παράρτημα παρουσιάζονται πίνακες που παρουσιάζουν αριθμητικά στοιχεία που αφορούν διάφορους τομείς του Οργανισμού όπως το επενδυτικό πρόγραμμα, το οργανόγραμμα, πίνακες δαπανών και άλλα.

Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του ΟΣΕ θα πρέπει να τονίσουμε ότι ριζική αλλαγή στην εικόνα του Οργανισμού έγινε από την στιγμή που αγοράστηκαν τα γνωστά σε όλους μας τρένα INTERCITIES των οποίων η απόδοση είναι πολύ μεγαλύτερη από την ήδη υπάρχουσα.

Όμως ο ΟΣΕ αντιμετωπίζει κάποια σοβαρά προβλήματα. Στη χώρα μας που χαρακτηρίζεται από χιλιάδες χιλιόμετρα ασφαλτο και τσιμέντο οι σιδηρόδρομοι είναι υπό εκτιμημένοι, αφού τα τελευταία 50 χρόνια υπήρξε μία μονόπλευρη ενίσχυση των οδικών μεταφορών σε βάρος του τραίνου. Από το σύνολο των επενδύσεων που έγιναν στον τομέα των μεταφορών ένα ποσοστό 90% αφορούσε τις οδικές μεταφορές και μόλις μετά βίας ένα 10% τους σιδηροδρόμους. Επομένως το να αναφέρουμε ότι η κατάσταση των ελληνικών σιδηροδρόμων είναι απογοητευτική έως τραγική θα ήταν αρκετά επιεικές. Χαρακτηριστικό της κατάστασης που επικρατούσε στο χώρο είναι το παράδειγμα που έρχεται από το Πήλιο όταν πριν από επτά χρόνια όταν γίνονταν οι δοκιμές για την επαναλειτουργία του μικρού τραίνου στην

περιοχή, το πρωί ξέθαβαν τις παλιές ράγες και το βράδυ τις έβρισκαν θαμμένες στο τσιμέντο. Κι όμως οι Έλληνες προτιμούν το τραίνο και η χώρα μας βρίσκεται ανάμεσα στις πρώτες στην Ευρώπη σε πληρότητα των επιβατηγών αμαξοστοιχιών και του σιδηροδρομικού δικτύου γενικά, με ποσοστό 55%.

Τα Ελληνικά τραίνα λοιπόν, που χρονολογούνται από την εποχή του Τρικούπη βρίσκονται υπό εκσυγχρονισμό με τις ενέργειες που προωθεί η διοίκηση του ΟΣΕ, αφού κάτι τέτοιο αποτελεί και ευρωπαϊκή αναγκαιότητα. Η Ένωση των Ευρωπαϊκών Σιδηροδρόμων, στην οποία ανήκουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης και της Ελβετίας, έχει προτείνει ήδη από το 1989 τη δημιουργία ενός κοινού δικτύου, το οποίο έως το 2015 θα περιλαμβάνει 30.000 χιλιόμετρα νέων και βελτιωμένων γραμμών κάτι το οποίο έχει ήδη γίνει αποδεκτό από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δημιουργία ενός κοινού σιδηροδρομικού δικτύου για όλη την Ευρώπη με την παράλληλη χρήση των νέων τραίνων υψηλών ταχυτήτων θα μειώσει την κυκλοφοριακή κίνηση στους δρόμους αφού η υφισταμένη κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από τους ρύπους των τροχοφόρων, ενώ πλέον είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι ο σιδηρόδρομος είναι το πιο μοντέρνο μέσο μεταφοράς και συγκοινωνίας, το πιο καθαρό περιβαλλοντικά, το πιο οικονομικό και το πιο ασφαλές. Στις χώρες της Ε.Ε. οι οδικές μεταφορές συμμετέχουν με 79,9% στην έκλυση διοξειδίου του άνθρακα, οι εναέριες μεταφορές με 10,9% και οι σιδηροδρομικές με 3,9%.

Για την δημιουργία των διευρωπαϊκών δικτύων το κυριότερο εμπόδιο που τίθεται είναι τα διαφορετικά ρεύματα που χρησιμοποιούνται για την κίνηση των ηλεκτραμαξών στις ευρωπαϊκές χώρες όπως και η μη συμβατότητα των συστημάτων σηματοδότησης και ασφάλειας. Έτσι, τίθενται ευρωπαϊκά πρότυπα ενώ παρακολουθούμε τις μεγαλύτερες εταιρίες του χώρου να προβαίνουν σε συνεργασίες ή συγχωνεύσεις και για τον λόγο

να υπάρξει καλύτερη τεχνολογική ανταπόκριση στις απαιτήσεις, που θέτουν τα διευρωπαϊκά δίκτυα.

Για να επιτευχθεί ο στόχος των διευρωπαϊκών δικτύων απαιτούνται περίπου 36 τρις δρχ., ενώ τα μποτιλιαρίσματα από τα αυτοκίνητα στους δρόμους της Ευρώπης κοστίζει ετησίως περίπου 30 τρις δρχ. Το πανευρωπαϊκό δίκτυο περιλαμβάνει 23.000 χιλιόμετρα και αν συμπεριληφθούν οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης τότε αυτό ανέρχεται σε 35.000 χιλιόμετρα. Το πρώτο διευρωπαϊκό δίκτυο προβλέπεται να είναι η γραμμή Παρίσι - Βρυξέλες - Κολωνία - Άμστερνταμ - Φρανκφούρτη με πιθανή λειτουργία το 1997.

Η κατάσταση των σιδηροδρόμων στην Ελλάδα σήμερα έχει φθάσει πλέον σε οριακό σημείο. Για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης υπεγράφη στις 13 Ιανουαρίου 1995 σύμβαση μεταξύ του ΟΣΕ και εκπροσώπων κοινοπραξίας αλλοδαπών και ελληνικών μελετητικών οίκων, για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου για την δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης των σιδηροδρομικών μεταφορών και για την εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου του ΟΣΕ. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο ένα τμήμα του δικτύου κρίνεται οικονομικά βιώσιμο ενώ όλες οι περιφερειακές συνδέσεις ουσιαστικά προτείνεται να σταματήσουν να λειτουργούν. Αντικείμενο της σύμβασης, πάντως που υπεγράφη είναι η εκπόνηση του νέου στρατηγικού σχεδίου του ΟΣΕ καθώς και του αντίστοιχου δεκαετούς προγράμματος επενδύσεων η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στις ευρωπαϊκές οδηγίες που αφορούν τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, η αναδιοργάνωση της όλης διοικητικής δομής του οργανισμού και τέλος η εκπόνηση του πενταετούς επιχειρηματικού σχεδίου του ΟΣΕ. Η ολοκλήρωση του έργου προβλέπεται να γίνει τον Ιούλιο του 1996. Η δαπάνη που ανέρχεται στο ποσό των 280 εκατ. δρχ. περίπου θα καλυφθεί, κατά το μεγαλύτερο μέρος της από τις πιστώσεις του κοινοτικού πλαισίου στήριξης (1994-1999).

Ένα μέρος των προβλημάτων του ΟΣΕ, όπως ακούστηκε στο 27^ο Συνέδριο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σιδηροδρομικών, προέρχεται από την οικονομική συμπεριφορά του κράτους απέναντι του. Οι απαιτήσεις του

ΟΣΕ απέναντι στο κράτος ανέρχονται περίπου στα 150 δις, δρχ., σύμφωνα με την οικονομική συμφωνία που έχουν υπογράψει μεταξύ τους. Αποτέλεσμα, η δεινή οικονομική θέση του οργανισμού. Το άλλο μεγάλο πρόβλημα είναι η εσωτερική του οργάνωση με νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει από το 1972. Με βάση λοιπόν την μελλοντική ηλεκτροκίνηση του ΟΣΕ αλλά και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου του, ο οργανισμός θα πρέπει να αποκτήσει και τις κατάλληλες εσωτερικές δομές για να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα, αλλά και στην συντήρηση των νέων τεχνολογικών μηχανημάτων γιατί διαφορετικά η όλη προσπάθεια θα παραμείνει ένα κενό γράμμα.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ) σε συνεννόηση με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Κοινότητας έχει συμφωνήσει στη δημιουργία μιας ανώνυμης εταιρίας διαχείρισης έργων, θυγατρικής του ΟΣΕ που θα αναλάβει την διαχείριση των έργων, με αμοιβή 4,5 δις δρχ. για πέντε χρόνια.

Τα πιο σημαντικά αλλά και τα περισσότερα έργα γίνονται στην γραμμή Αθήνα-Σύνορα και αφορούν στην κατασκευή διπλής γραμμής την ηλεκτροκίνησή της, την κατασκευή ανισόπεδων διαβάσεων. Προβλέπεται επίσης η αγορά νέων συρμών (δαπάνης 1.500.000.000 δρχ.) για την επαναλειτουργία του οδοντωτού της γραμμής Διακοπτό-Καλάβρυτα. Το έργο της ηλεκτροκίνησης υπολογίζεται ότι ξεπερνά τα 50 δις. δρχ.

Η πορεία εξέλιξης των έργων εκσυγχρονισμού του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας μας, έχουν προγραμματισθεί για την περίοδο 1994-2000 με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω των έργων αυτών επιδιώκεται η ανάληψη από τους σιδηροδρόμους μεγαλύτερου μεριδίου των επιβατικών και ιδιαίτερα των εμπορευματικών μεταφορών, η αισθητή ποιοτική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και η αύξηση των εσόδων της επιχείρησης.

Τα έργα εκσυγχρονισμού θα συνδυάζονται από εκτεταμένες εφαρμογές πληροφορικής για την σύγχρονη μηχανοργάνωση των βασικών συνιστωσών της σιδηροδρομικής λειτουργίας.

Οι ωφέλειες που θα προκύψουν από την υλοποίηση του επιχειρηματικού προγράμματος του ΟΣΕ είναι μεγάλες και ποικίλες:

Εξοικονόμηση χρόνου μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων, εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών, αύξηση της ασφάλειας μεταφοράς περιβαλλοντικά οφέλη, αύξηση της απασχόλησης τόσο κατά την κατασκευή των έργων, όσο και κατά την λειτουργία τους.

Κύριοι ωφελούμενοι είναι οι χρήστες των σιδηροδρόμων (επιβατικό κοινό-επιχειρήσεις), ο ΟΣΕ και η Εθνική Οικονομία και έμμεσα το σύνολο της κοινωνίας που περιλαμβάνει και τους μη χρήστες λόγω των προηγούμενων ωφελειών και, ιδιαίτερα, λόγω της συμβολής του σιδηροδρόμου στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, από τον εκσυγχρονισμό της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών-Θεσσαλονίκης που αποτελεί και το σημαντικότερο έργο του ΟΣΕ, αλλά και τον βασικότερο σιδηροδρομικό μεταφορικό άξονα της χώρας - αναμένονται πολλά θετικά αποτελέσματα τα οποία μπορούν να αποδοθούν ποσοτικά με χαρακτηριστικούς δείκτες όπως φαίνεται στον σχετικό πίνακα που υπάρχει στο παράρτημα (Πίνακας: Επιβατική σιδηροδρομική κίνηση κατά τμήματα γραμμής).

Επειδή πάντως καθοριστικός παράγων για τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρόμου, είναι η απορρόφηση των 590 δις. του πακέτου Delors II και της εθνικής χρηματοδότησης, είναι επιβεβλημένη η προγραμματισμένη και μέσα σε τακτά χρονικά πλαίσια υλοποίηση του σχετικού προγράμματος έργων. Η επιτακτική ανάγκη απορρόφησης της πρωτοφανούς - για τα ελληνικά δεδομένα - χρηματοδότησης επιβάλλει δραστική αλλαγή νοοτροπίας και αφύπνιση σε όλα τα επίπεδα της Δημόσιας Επιχείρησης.

Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο καταγράφεται ως παράγων της αδυναμίας του ΟΣΕ να παρουσιάσει μέσα στην πενταετία αποδοτική λειτουργία. Θα γίνει λοιπόν τροποποίηση του ισχύοντος Ιδρυτικού Νόμου του ΟΣΕ προς την κατεύθυνση της δημιουργίας θυγατρικών εταιριών υπό κρατικό έλεγχο, οι οποίες αποτελούν μοντέρνα τακτική επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ο σκοπός της ίδρυσης πάντως θυγατρικής εταιρίας από τον ΟΣΕ είναι σε πρώτη φάση να οργανωθεί στην κατεύθυνση μιας εταιρίας που ασχολείται

με διαχείριση (management) μεγάλων έργων, με στόχο την εντός του χρονοδιαγράμματος αποδοτική υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος του ΟΣΕ. Στόχος θα είναι επίσης η απόκτηση τεχνογνωσίας, ώστε μετά το 1999 να είναι δυνατή η ανάληψη εκτέλεσης παρόμοιου έργου χωρίς την παρουσία ξένου project manager. Πέραν της κατεύθυνσης αυτής, η θυγατρική εταιρία θα οργανωθεί ως εταιρία Συμβούλων με εξειδικευμένες σιδηροδρομικές γνώσεις.

Όμως η δημιουργία θυγατρικής εταιρίας διαχείρισης έργων και η πρόσληψη project manager δεν είναι δυνατόν από μόνες τους να λύσουν το πρόβλημα της αποδοτικής και εντός των καθορισμένων χρονικών ορίων απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων.

Στο μεσοδιάστημα, και μέχρι την νομοθετική ρύθμιση του θέματος, η διοίκηση του οργανισμού προχώρησε στη δημιουργία νέας οργανωτικής δομής με υπηρεσιακές μονάδες καθορισμένων αρμοδιοτήτων, έργο των οποίων θα είναι η πλήρης υλοποίηση του εκσυγχρονισμού προγράμματος μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Ο υπηρεσιακός αυτός τομέας με αντικείμενο τα έργα εκσυγχρονισμού θα δραστηριοποιείται με συμπεριφορά θυγατρικής, θα ανταλλάσσει τεχνογνωσία με μελετημένα γραφεία και ξένα δίκτυα, με απώτερο σκοπό σε μία πενταετία να αποτελέσει τη βάση εξαγωγής Τεχνογνωσίας στο εξωτερικό.

Ταυτόχρονα προωθείται γενικότερη οργανωτική αναδιάρθρωση του ΟΣΕ στην κατεύθυνση δόμησης μίας σύγχρονης, υγιούς ανταγωνιστικής μεταφορικής επιχείρησης που εν' όψει του 21^{ου} αιώνα θα είναι βιώσιμη μέσα στο καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού που καθιερώθηκε με την είσοδο της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το ότι οι ελληνικοί σιδηρόδρομοι οφείλουν να εκσυγχρονιστούν, είναι γεγονός αναντίρρητο. Τούτο έχει γίνει συνείδηση, αλλά απαιτεί σημαντικό χρόνο και μεγάλες δαπάνες. Είδαμε παραπάνω ότι η διοίκηση του ΟΣΕ έχει καταστρώσει ευρύ πρόγραμμα, το οποίο κλιμακώνεται, κατά φάσεις και προτεραιότητες. Εν συντομία μπορούμε να πούμε ότι το πρόγραμμα

περιλαμβάνει βελτίωση της χάραξης και της επιδομής των γραμμών, προμήθεια του κατάλληλου τροχαίου υλικού, βελτίωση των διαφόρων εγκαταστάσεων, βελτίωση των τηλεπικοινωνιών και των σηματοδοτήσεων, κατασκευή ορισμένων γραμμών, εγκατάσταση ηλεκτροκίνησης ορισμένων κύριων γραμμών, δημιουργία τερματικών σταθμών για τις μεταφορές εμπορευματοκιβωτίων. Πρώτος και βασικός στόχος του εκσυγχρονισμού είναι, όπως ήδη αναπτύξαμε, η ανάπτυξη της κύριας γραμμής Αθήνας-Θεσσαλονίκης, από την οποία διακινείται το μισό, σχεδόν από όλο το έργο του δικτύου, σε αρτηρία με διπλή γραμμή, αυτόματη σηματοδότηση και ηλεκτροκίνηση, για να μπορεί να εξασφαλίσει την ταχύτητα των 200km/h.

Για την επιτυχία του προγράμματος εκσυγχρονισμού θα πρέπει ο ίδιος ο οργανισμός να αποκτήσει τις κατάλληλες δομές για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα νέα, αυξημένων απαιτήσεων, δεδομένα. Δεν αρκούν μόνο οι προμήθειες αλλά θα πρέπει να υπάρχει και η δυνατότητα αυτά που θα προμηθεύεται ο οργανισμός να μπορεί να τα συντηρήσει και να βρίσκεται συνεχώς σε μία πορεία εκσυγχρονισμού.

Το τραίνο στη δυτική Ευρώπη και την Ιαπωνία είναι ο βασιλιάς των μαζικών μεταφορών. Θα πρέπει λοιπόν η πολιτεία και ο ίδιος ο οργανισμός να προσπαθήσουν να αναβαθμίσουν την εικόνα των ελληνικών σιδηροδρόμων διότι το τραίνο είναι ένα μεταφορικό μέσον ταχύ, οικολογικό και πάνω απ' όλα ασφαλές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΣΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ						
(Ποσά σε εκατ. δρχ.)						
ΕΣΟΔΑ	1987	1988	1989	1990	1991	1992
(1) Οργανικά έσοδα						
• Επιβατών σιδ/μου	3.975	4.303	4.732	6.601	8.983	9.300
• Εμπορευμάτων	4.181	4.895	5.664	7.498	7.963	8.037
• Λεωφορειών	1.247	1.481	1.728	1.755	126	116
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓ. ΕΣΟΔΩΝ	9.403	10.679	12.124	15.854	17.072	17.453
(2) Ανόργανα έσοδα	838	939	1.421	1.305	2.946	4.933
ΣΥΝΟΛΟ (1)+(2)	10.241	11.618	13.545	17.159	20.018	22.386
(3) Έσοδα από εργασίες επενδύσεων	1.508	1.552	1.656	2.290	5.415	8.563
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (1)+(2)+(3)	11.749	13.170	15.201	19.449	25.433	30.949

Πηγή: Έκθεση πεπραγμένων ΟΣΕ Έκδοση 1994

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ						
(Ποσά σε εκατ. δρχ.)						
ΔΑΠΑΝΕΣ	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Δαπάνες προσωπικού	23.953	27.260	33.335	39.736	46.749	47.001
Δαπάνες υλικών	4.564	4.610	5.143	6.054	9.047	12.209
Δαπάνες διάφορες	5.290	9.624	9.163	9.610	14.119	19.135
Αποσβέσεις	900	1.047	1.527	2.587	3.717	4.953
ΣΥΝΟΛΟ	34.707	42.541	49.168	57.987	73.632	83.298
Μείον συμμετοχή Δημοσίου στις δαπάνες συντήρησης γραμμής και φύλαξης Ι.Δ.	-6.049	-6.388	-7.234	-9.632	-10.937	-11.072
ΣΥΝΟΛΟ	28.658	36.153	41.934	48.355	62.695	72.226
Μείον δαπάνες επενδύσεων	-1.508	-1.552	-1.656	-2.290	-5.415	-8.563
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	27.150	34.601	40.278	46.065	57.280	63.663

Πηγή: Έκθεση πεπραγμένων ΟΣΕ Έκδοση 1994

Επενδυτικό Πρόγραμμα 1992 (Ποσό σε εκατ. δρχ.)	
Απορρόφηση πιστώσεων	
Εργολαβίες υποδομής γραμμής	9.686
Εργολαβίες σηματοδότησης, τηλεπικοινωνιακών, ηλεκτροκίνησης	3.995
Κτίρια σταθμών και εγκαταστάσεων	865
Έργα με αυτεπιστασία	3.000
Προμήθεια τροχαίου υλικού	5.726
Λοιπές προμήθειες υλικών	6.313
Απαλλοτριώσεις	1.309
Τόκοι και ασφάλιστρα συναλλαγματικού κινδύνου επενδυτικών δανείων	1.640
Μελέτες	525
Λοιπά	34
ΣΥΝΟΛΟ	33.093

Πηγή: Έκθεση πεπραγμένων ΟΣΕ Έκδοση 1994

ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ			
ΕΡΓΟ	1991	1992	% μεταβολή
Αριθμός επιβατών (σε χιλιάδες)	12.552	12.233	-0,2
Χιλιόμετρικοί επιβάτες (σε χιλιάδες)	1.994.896	2.045.606	+2,5
Μέση διάνυση επιβάτη (σε χιλιόμετρα)	163	167	+2,5
ΕΣΟΔΑ			
Από επιβάτες (σε χιλιάδες δρχ.)	8.983.255	9.299.585	+3,5
Μέση είσπραξη χιλιόμετρικού επιβάτη (σε δρχ.)	4.503	4.640	+3,0

Πηγή: Έκθεση πεπραγμένων ΟΣΕ Έκδοση 1994

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Σιδηρόδρομοι» στα πλαίσια του Κοινοτικού Πλαισίου στήριξης		
Έτος	Δέσμευση	Απορρόφηση
1994	87.333	39.516
1995	33.267	95.025 (8μηνο)*
ΣΥΝΟΛΟ	120.600	134.541*(1)

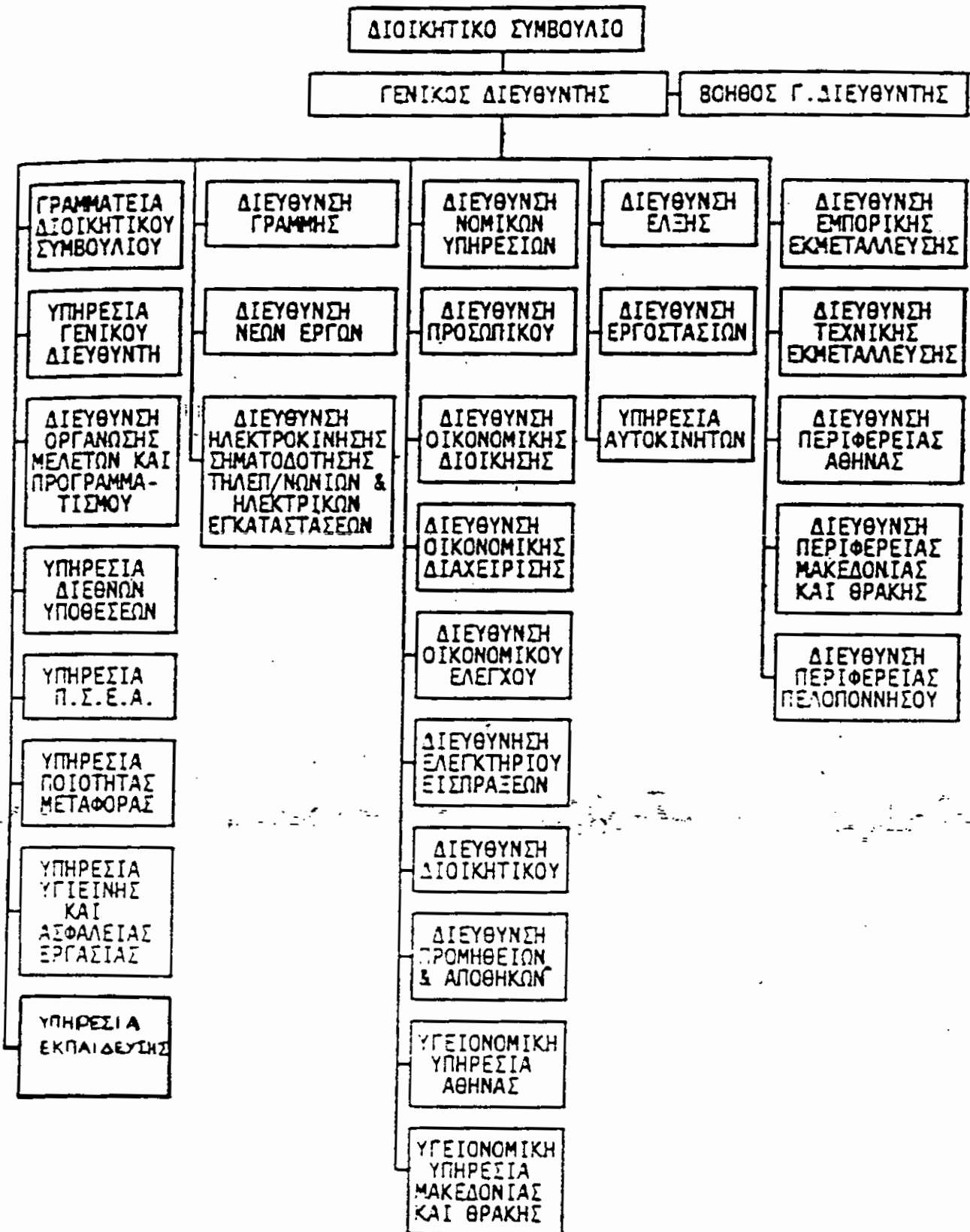
* Για το 1995, ενώ η δέσμευση αφορά το σύνολο του έτους, η απορρόφηση αφορά μόνο το οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου.

(1) Αντιστοιχεί σε 40,4 δις δρχ.

Πηγή: Περιοδικό «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 22 Φεβρουαρίου 1996

[Φ 8 (2181)]

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΣΕ

STATE AGENCY	1992	1991	STATE ACCOUNT	1992	1991
A. STATE OPERATING BUDGET	12,211,882,228	11,628,124,741	GENERAL OPERATING EXPENSES	17,142,128,228	17,127,882,228
Salaries and benefits	2,188,542,228	2,184,571,228	Salaries	2,111,228,228	2,184,571,228
Contractual services	11,023,340,000	11,443,553,513	- Insurance benefits	7,227,882,228	7,228,542,228
B. STATE OPERATING BUDGET	1,188,228,228	1,112,228,228	- Workers' compensation	1,023,882,228	1,588,228,228
Salaries and benefits	1,121,228,228	1,127,882,228	Interest	88,228,228	88,228,228
Contractual services	1,241,228,228	148,228,228	Expenses	2,023,228,228	2,028,228,228
C. STATE BILLS	2,228,228,228	2,248,228,228	- Insurance benefits	2,228,228,228	2,228,228,228
Cash resources	1,121,228,228	1,127,882,228	- Workers' compensation	2,023,228,228	2,028,228,228
Cash obligations	1,107,228,228	1,121,228,228	- Other contracts	227,228,228	227,228,228
Cash interagency transfers	1,107,228,228	1,121,228,228	Grants and reimbursements	7,227,228	7,228,228
D. STATE LIABILITIES	2,228,228,228	2,118,228,228	Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	188,228,228
Accounts payable	2,188,228,228	2,117,882,228	GENERAL INVESTMENT	118,228,228	118,228,228
Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	187,228,228	Grants proceeds	567,228	187,228
Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	187,228,228	- Insurance benefits	113,228,228	123,228,228
Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	187,228,228	- Workers' compensation		
Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	187,228,228	GENERAL AND EXPENDITURE ACCOUNT	221,228,228	221,228,228
Interagency available equipment (IT-100)	188,228,228	187,228,228	EXPENSES - GENERAL	1,128,228,228	1,128,228,228
E. STATE CAPITAL BUDGET (1992-93)	12,211,882,228	11,628,124,741	Police	188,228,228	188,228,228
State building development account	1,121,228,228	1,127,882,228	Salaries and contractual & purchase	2,228,228,228	2,228,228,228
State building public works account	1,107,228,228	1,121,228,228	Rents and interest	1,228,228,228	1,228,228,228
F. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	GENERAL & INVESTMENT FUNDS & FUNDS	2,228,228,228	2,228,228,228
G. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	EXPENSES - SPECIAL		
H. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	GENERAL AND INVESTMENT ACCOUNTS	22,228,228,228	22,228,228,228
I. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	Interest	2,228,228,228	2,228,228,228
J. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	Cash	2,000,228,228	2,000,228,228
K. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	GENERAL INVESTMENT	11,228,228,228	11,228,228,228
L. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	Federal investment contracts and to finance		
M. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741	for the above two categories (S.S. 10/79 & S.S. 10/81/84)		
N. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741		11,228,228,228	11,228,228,228
O. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
P. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
Q. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
R. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
S. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
T. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
U. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
V. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
W. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
X. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
Y. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			
Z. STATE OPERATING BUDGET & STATE BILLS	12,211,882,228	11,628,124,741			

DATE: 11/15/92
 STATE OF CALIFORNIA
 DEPARTMENT OF REVENUE
 DIVISION OF TAX SERVICES

STATE OF CALIFORNIA
 DEPARTMENT OF REVENUE
 DIVISION OF TAX SERVICES

STATE OF CALIFORNIA
 DEPARTMENT OF REVENUE
 DIVISION OF TAX SERVICES

STATE OF CALIFORNIA
 DEPARTMENT OF REVENUE
 DIVISION OF TAX SERVICES

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1992	1991	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1992	1991
ΕΛΤΙΟ	21.92.21.091	18.78.24.087	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	21.92.21.091	18.78.24.087
Ποσό	81.778.988,225	27.777.748,087	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	21.92.21.091	18.78.24.087
Εξοδα	7.942.872,986	2.386.489,284	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	7.942.872,986	2.386.489,284
Εξοδα προϋπολογισμού	11.021.722,673	3.211.271,231	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	11.021.722,673	3.211.271,231
Εξοδα προϋπολογισμού	2.189.281,511	54.224.281,238	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.189.281,511	54.224.281,238
Εξοδα προϋπολογισμού	2.942.549,239	2.942.549,239	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.942.549,239	2.942.549,239
Εξοδα προϋπολογισμού	2.854.923,897	27.529.282,772	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.854.923,897	27.529.282,772
Εξοδα προϋπολογισμού	7.974.721,625	94.285,277	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	7.974.721,625	94.285,277
Εξοδα προϋπολογισμού	612.984,282	518.978,288	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	612.984,282	518.978,288
Εξοδα προϋπολογισμού	518.978,288	4.182.897,229	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	518.978,288	4.182.897,229
Εξοδα προϋπολογισμού	1.728.248,888	1.728.248,888	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.728.248,888	1.728.248,888
Εξοδα προϋπολογισμού	14.277.281,271	2.584.728,239	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	14.277.281,271	2.584.728,239
Εξοδα προϋπολογισμού	2.388.881,942	21.825.788,288	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.388.881,942	21.825.788,288
Εξοδα προϋπολογισμού	2.388,239	2.388,239	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.388,239	2.388,239
Εξοδα προϋπολογισμού	21.825,288	21.825,288	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	21.825,288	21.825,288
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	81.858.882,651	27.888.221,622	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	81.858.882,651	27.888.221,622
Εξοδα προϋπολογισμού	14.288.248,277	12.282.788,271	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	14.288.248,277	12.282.788,271
Εξοδα προϋπολογισμού	385,229	385,229	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	385,229	385,229
Εξοδα προϋπολογισμού	5.128.882,651	5.584.287,688	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	5.128.882,651	5.584.287,688
Εξοδα προϋπολογισμού	22.518.585,285	23.524.828,238	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	22.518.585,285	23.524.828,238
Εξοδα προϋπολογισμού	1.888.888,244	1.288.288,817	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.888.888,244	1.288.288,817
Εξοδα προϋπολογισμού	2.782.228,237	1.888.248,288	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2.782.228,237	1.888.248,288
Εξοδα προϋπολογισμού	278.828,277	381.288,218	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	278.828,277	381.288,218
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	115.818.227,783	62.783.877,718	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	115.818.227,783	62.783.877,718
Εξοδα προϋπολογισμού	62.783.877,718	54.584.285,888	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	62.783.877,718	54.584.285,888
Εξοδα προϋπολογισμού	22.214.658,287	27.288.272,828	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	22.214.658,287	27.288.272,828
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	18.882.229,522	2.884.221,817	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	18.882.229,522	2.884.221,817
Εξοδα προϋπολογισμού	1.271.882,875	8.288,244	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.271.882,875	8.288,244
Εξοδα προϋπολογισμού	4.148.212,228	1.227.227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	4.148.212,228	1.227.227,228
Εξοδα προϋπολογισμού	4.228,228	1.227.227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	4.228,228	1.227.227,228
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	33.582.587,188	272.582.748,822	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	33.582.587,188	272.582.748,822
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	24.288.221,821	22.214.588,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	24.288.221,821	22.214.588,228
Εξοδα προϋπολογισμού	2.288.278,277	2.288,277	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	2.288.278,277	2.288,277
Εξοδα προϋπολογισμού	14.227.281,218	14.227,281,218	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	14.227.281,218	14.227,281,218
Εξοδα προϋπολογισμού	28.227,227,228	28.227,227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228
Εξοδα προϋπολογισμού	28.227,227,228	28.227,227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72	28.227,227,228	28.227,227,228

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ε.Α. 1208/72

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο προς τον ΟΤΕ

Ερώτηση 1^η

Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ασχολούνται στο υποκατάστημα σας;

Απάντηση

Τριάντα επτά άτομα

Ερώτηση 2^η

Μπορείτε να μας δώσετε την εικόνα του οργανογράμματος του οργανισμού;

Απάντηση

Ένας προϊστάμενος, οκτώ διοικητικούς υπαλλήλους, είκοσι έξι τεχνικοί και δύο καθαρίστριες.

Ερώτηση 3^η

Σε ποιόν ασφαλιστικό φορέα υπάγεστε;

Απάντηση

Τ.Α.Π. - Ο.Τ.Ε.

Ερώτηση 4^η

Ποιες είναι οι απολαβές - διευκολύνσεις που παρέχει ο οργανισμός στους εργαζομένους του;

Απάντηση.. –

Δωρεάν παροχή 300 αστικών μονάδων μηνιαίως

Ερώτηση 5^η

Ποια είναι τα απαραίτητα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος εργαζόμενος - υπάλληλος ώστε να γίνει ανώτατο διοικητικό στέλεχος;

Απάντηση

Πτυχία Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι και Α.Τ.Ε

Ερώτηση 6^η

Ποια είναι η διαδικασία συνταξιοδότησεως των εργαζομένων του οργανισμού;

Απάντηση

Τριάντα δύο χρόνια υπηρεσίας ή είκοσι πέντε χρόνια και άνω με συμπληρωμένο το πεντηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του.

Ερώτηση 7^η

Ποια είναι η σχέση προϊσταμένου και υφισταμένων;

Απάντηση

Είναι υπηρεσιακή

Ερώτηση 8^η

Οι αποδοχές των υπαλλήλων υπολογίζονται βάσει ενιαίου μισθολογίου;

Απάντηση

Υπολογίζονται βάσει ειδικού μισθολογίου του ΟΤΕ και είναι ανάλογες των τυπικών προσόντων, των ετών υπηρεσίας, και της οικογενειακής κατάστασης.

Ερώτηση 9^η

Οι αποφάσεις που αφορούν κάποιο συγκεκριμένο θέμα λαμβάνονται ατομικά, συλλογικά ή μετά από καθοδήγηση από τα κεντρικά γραφεία του οργανισμού;

Απάντηση

Οι αποφάσεις λαμβάνονται βάσει αρμοδιοτήτων που εκχωρούνται σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας

Ερώτηση 10^η

Πιστεύετε ότι ο οργανισμός που εργάζεστε έχει υπεράριθμο προσωπικό; και αν ναι τι μπορεί να συμβεί σ' αυτή την περίπτωση;

Απάντηση

Δεν έχει υπεράριθμο προσωπικό το υπάρχον προσωπικό είναι σύμφωνο με το οργανόγραμμα.

Ερώτηση 11^η

Πολλές δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί παρουσιάζουν σήμερα πολλά προβλήματα. Ο οργανισμός που απασχολείστε παρουσιάζει τέτοια προβλήματα; Και αν ναι ποια είναι αυτά;

Απάντηση

Οικονομικά προβλήματα δεν αντιμετωπίζει ο οργανισμός. Κάποια προβλήματα που είχαμε με το κοινό (παράπονα κυρίως για μεγάλους λογαριασμούς) διορθώθηκαν με τη νέα Τεχνολογία (ψηφιακό σύστημα).

Ερώτηση 12^η

Αν συμφωνείτε με την παραπάνω άποψη, ποιες πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλες λύσεις ώστε να καταφέρει ο οργανισμός να επιλύσει τα προβλήματα αυτά;

Απάντηση

Η πιο κατάλληλη λύση είναι η εφαρμογή της νέας Τεχνολογίας;

Ερώτηση 13^η

Πιστεύετε ότι η μετοχοποίηση των οργανισμών είναι μία λύση;

Απάντηση

Είναι μία λύση για καλύτερες προοπτικές

Ερώτηση 14^η

Το κοινό διαμαρτύρεται αρκετές φορές για μη ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών που προσφέρεται. Που πιστεύετε ότι οφείλεται αυτή η άποψη;

Απάντηση

Κυρίως στην έλλειψη τεχνολογίας.

Ερώτηση 15^η

Είναι υποχρεωμένο κάθε υποκατάστημα δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού να εκδίδει έναν ετήσιο αυτόνομο ισολογισμό, ή εκδίδεται ένας ισολογισμός από τις κεντρικές υπηρεσίες της επιχείρησης ο οποίος καλύπτει όλα τα υποκαταστήματα, είναι δηλαδή ενιαίος;

Απάντηση

Εκδίδεται ένας ενιαίος, ετήσιος ισολογισμός από τις κεντρικές υπηρεσίες του Ο.Τ.Ε.

Ερώτηση 16^η

Τα έσοδα του υποκαταστήματος σας στέλνονται στα κεντρικά γραφεία ή μένουν στο υποκατάστημα και καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα;

Απάντηση

Οι κτιριακές ανάγκες καλύπτονται από τα έσοδα τα υπόλοιπα στέλνονται στο λογαριασμό του ΟΤΕ μέσω τραπεζής.

Τα λειτουργικά έξοδα καλύπτονται κατόπιν εγκρίσεως και εντάλματος της κεντρικής υπηρεσίας.

«Οι απαντήσεις δόθηκαν από τους κυρίους :Κανακάρη Σωτήριο ο οποίος είναι προϊστάμενος στο υποκατάστημα του ΟΤΕ στο Ξυλόκαστρο Κορινθίας καθώς και από το διοικητικό στέλεχος κύριο Γαλανόπουλο Σωτήριο τους οποίους και ευχαριστούμε».

Ερωτηματολόγιο προς τη ΔΕΗ

Ερώτηση 1^η

Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων που απασχολούνται στο υποκατάστημα σας;

Απάντηση

Είκοσι πέντε άτομα

Ερώτηση 2^η

Μπορείτε να μας δώσετε την εικόνα του οργανογράμματος του υποκαταστήματος;

Απάντηση

Ένας προϊστάμενος, ο οποίος προϊσταται στους δύο τομείς στους οποίους χωρίζεται το υποκατάστημα: τομέας τεχνικός και τομέας ηλεκτροδοτήσεως και καταναλωτών. Στον πρώτο τομέα απασχολούνται 14 άτομα και στον δεύτερο 10.

Ερώτηση 3^η

Σε ποιόν ασφαλιστικό φορέα υπάγεστε;

Απάντηση

Αντασφάλιση ΔΕΗ

Ερώτηση 4^η

Ποιες είναι οι διευκολύνσεις - απολαβές που παρέχει η επιχείρηση στους εργαζομένους της;

Απάντηση

Υπάρχει το ειδικό τιμολόγιο προσωπικού, που περιλαμβάνει ετησίως 13.500 kWh χαμηλότερα και για παραπάνω kWh πληρώνουν κανονικά. Επίσης υπάρχει το πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού, το πρόγραμμα θερινής εξοχής (κατασκηνώσεις κλπ.).

Ερώτηση 5^η

Ποια είναι τα απαραίτητα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος εργαζόμενος - υπάλληλος ώστε να γίνει ανώτατο διοικητικό στέλεχος;

Απάντηση

Πτυχίο Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.

Ερώτηση 6^η

Ποια είναι η διαδικασία συνταξιοδότησεως των εργαζομένων της επιχειρήσεως;

Απάντηση

Ότι προβλέπεται από τον ασφαλιστικό νόμο και συγκεκριμένα για αυτούς που έχουν προσληφθεί πριν το 1983 υπάρχει ειδικό καθεστώς με βάση 25 χρόνια υπηρεσίας και ο εργαζόμενος να είναι 55 χρονών τουλάχιστον. Για όσους έχουν προσληφθεί μετά το 1983 υπάρχει όριο ηλικίας 60 ετών.

Ερώτηση 7^η

Ποια είναι η σχέση προϊσταμένου και υφισταμένων;

Απάντηση

Η σχέση προϊσταμένου και υφισταμένων είναι αρμονική και κινείται στα πλαίσια της συλλογικότητας και της επίτευξης των στόχων του γραφείου. (υποκαταστήματος).

Ερώτηση 8^η

Οι αποδοχές των υπαλλήλων υπολογίζονται βάσει ενιαίου μισθολογίου;

Απάντηση

Γίνονται βάσει ειδικού μισθολογίου της ΔΕΗ

Ερώτηση 9^η

Οι αποφάσεις που αφορούν κάποιο συγκεκριμένο θέμα λαμβάνονται ατομικά, συλλογικά ή μετά από καθοδήγηση από τα κεντρικά γραφεία της επιχείρησης;

Απάντηση

Εξαρτάται τι αφορούν αυτές οι αποφάσεις και ποιο θέμα θα επιλύσουν, έτσι λαμβάνονται είτε ατομικά, είτε συλλογικά είτε με καθοδήγηση της κεντρικής διοίκησης π.χ. μικροαγορές για την εύρυθμη λειτουργία του γραφείου λαμβάνονται ατομικά. Αποφάσεις που αφορούν την καλύτερη λειτουργία του γραφείου λαμβάνονται συλλογικά. Αποφάσεις που έχουν να κάνουν με την

υποδομή και τις πολιτικές που θα ακολουθήσει η επιχείρηση λαμβάνονται και μετά από καθοδήγηση της κεντρικής διοίκησης.

Ερώτηση 10^η

Πιστεύετε ότι ο οργανισμός που εργάζεσθε έχει υπεράριθμο προσωπικό; και αν ναι, τι μπορεί να συμβεί σ' αυτή την περίπτωση;

Απάντηση

Πιστεύω πως έχει. Τις λύσεις σ' αυτή την περίπτωση θα τις δώσει η κεντρική διοίκηση της επιχείρησης.

Ερώτηση 11^η

Πολλές δημόσιες επιχειρήσεις παρουσιάζουν σήμερα πολλά προβλήματα. Ο οργανισμός που απασχολείσθε παρουσιάζει τέτοια προβλήματα; κι αν ναι, ποια είναι αυτά;

Απάντηση

Η ΔΕΗ είναι κερδοφόρα και δυναμική επιχείρηση, οπότε δεν αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα. Γενικώς η εικόνα της ΔΕΗ προς τα έξω είναι καλή.

Ερώτηση 12^η

Αν συμφωνείτε με την παραπάνω άποψη, ποιες πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλες λύσεις ώστε να καταφέρει η επιχείρηση να επιλύσει τα προβλήματα αυτά;

Απάντηση

Η ερώτηση καλύφθηκε από την προηγούμενη απάντηση

Ερώτηση 13^η

Πιστεύετε ότι η μετοχοποίηση των οργανισμών και των επιχειρήσεων είναι μία λύση;

Απάντηση

Πιστεύω ότι η μετοχοποίηση είναι μία λύση που θα βοηθήσει την επιχείρηση, αρκεί όμως να μην χαθεί το κοινωνικό της πρόσωπο.

Ερώτηση 14^η

Το κοινό διαμαρτύρεται αρκετές φορές για μη ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών που προσφέρεται. Που πιστεύετε ότι οφείλεται αυτή η άποψη;

Απάντηση

Οι διαμαρτυρίες για μη ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών σε ελάχιστες περιπτώσεις οφείλεται κατά την άποψη μου στην έλλειψη πλήρους μηχανογραφικής υποστήριξης.

Ερώτηση 15^η

Είναι υποχρεωμένο κάθε υποκατάστημα δημόσιας επιχείρησης να εκδίδει έναν ετήσιο αυτόνομο ισολογισμό, ή εκδίδεται ένας ισολογισμός από τις κεντρικές υπηρεσίες της επιχείρησης ο οποίος καλύπτει όλα τα υποκαταστήματα, είναι δηλαδή ενιαίος;

Απάντηση

Ο ισολογισμός είναι ενιαίος και ετήσιος. Υπάρχει όμως οικονομική και επιχειρησιακή παρακολούθηση σε τοπικό επίπεδο.

Ερώτηση 16^η

Τα έσοδα του υποκαταστήματος σας στέλνονται στα κεντρικά γραφεία ή μένουν στο υποκατάστημα και καλύπτουν τα λειτουργικά του έξοδα;

Απάντηση

Τα έσοδα στέλνονται στα κεντρικά μέσω τραπέζης. Τα λειτουργικά έξοδα καλύπτονται από τις κατά τόπους διαχειρίσεις χρηματικού.

«Οι απαντήσεις δόθηκαν από τον κύριο Λιάκουρα, προϊστάμενο του υποκαταστήματος της ΔΕΗ στο Ξυλόκαστρο Κορινθίας τον οποίο και ευχαριστούμε».

Ερωτηματολόγιο προς τον ΟΣΕ

Ερώτηση 1^η

Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων που απασχολούνται στο υποκατάστημά σας;

Απάντηση

Έξι άτομα.

Ερώτηση 2^η

Μπορείτε να μας δώσετε την εικόνα του;

Απάντηση

Τρεις σταθμάρχες και τρεις κλειδούχους.

Ερώτηση 3^η

Σε ποιον ασφαλιστικό φορέα υπάγεστε;

Απάντηση

ΤΑΠ - ΟΣΕ

Ερώτηση 4^η

Ποιες είναι οι απολαβές - διευκολύνσεις που παρέχει ο οργανισμός στους εργαζομένους του;

Απάντηση

Πέντε ταξίδια με τρένο Intercity με επιστροφή ετησίως δωρεάν.

Ερώτηση 5^η

Ποια είναι τα απαραίτητα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος εργαζόμενος - υπάλληλος ώστε να γίνει ανώτατο διοικητικό στέλεχος;

Απάντηση

Να έχει τουλάχιστον απολυτήριο λυκείου, πτυχίο Αγγλικών και δίνει ειδικές εξετάσεις.

Ερώτηση 6^η

Ποια είναι η διαδικασία συνταξιοδότησεως των εργαζομένων του οργανισμού;

Απάντηση

Πρέπει να έχει συμπληρώσει 30 χρόνια υπηρεσίας.

Ερώτηση 7^η

Ποια είναι η σχέση προϊσταμένου και υφισταμένων;

Απάντηση

Είναι αρμονικότερες. Υπάρχει άμεση επικοινωνία, χωρίς προβλήματα και με καλό κλίμα επικοινωνίας.

Ερώτηση 8^η

Οι αποδοχές των υπαλλήλων υπολογίζονται βάσει ενιαίου μισθολογίου;

Απάντηση

Υπολογίζονται βάσει ειδικού μισθολογίου του ΟΣΕ.

Ερώτηση 9^η

Οι αποφάσεις που αφορούν κάποιο συγκεκριμένο θέμα λαμβάνονται ατομικά, συλλογικά ή μετά από καθοδήγηση από τα κεντρικά γραφεία του οργανισμού;

Απάντηση

Οι αποφάσεις λαμβάνονται συλλογικά και μετά από έγκριση από τα κεντρικά υλοποιούνται.

Ερώτηση 10^η

Πιστεύετε ότι ο οργανισμός που εργάζεστε έχει υπεράριθμο προσωπικό; Και αν ναι, τι μπορεί να συμβεί σ' αυτήν την περίπτωση;

Απάντηση

Δεν υπάρχει υπεράριθμο προσωπικό αλλά υπάρχει μεγάλη έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού.

Ερώτηση 11^η

Πολλές δημόσιες επιχειρήσεις παρουσιάζουν σήμερα πολλά προβλήματα. Ο οργανισμός που απασχολείστε παρουσιάζει τέτοια προβλήματα; Και εάν ναι, ποια είναι αυτά;

Απάντηση

Ο οργανισμός έχει κυρίως οικονομικά προβλήματα, διότι το κράτος τα τελευταία χρόνια δεν δίνει την οικονομική επιχορήγηση που υποχρεούται μιας και ο ΟΣΕ είναι οργανισμός κοινής ωφελείας.

Ερώτηση 12^η

Αν συμφωνείται με την παραπάνω άποψη, ποιες πιστεύετε ότι είναι οι κατάλληλες λύσεις ώστε να καταφέρει ο οργανισμός να επιλύσει τα προβλήματα αυτά;

Απάντηση

Αξιοκρατία, ειδικότερα στις διευθυντικές θέσεις, πρόγραμμα δεκαετίας, σταθερή διοίκηση ανεξάρτητη από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Ερώτηση 13^η

Πιστεύετε ότι η μετοχοποίηση των οργανισμών είναι μια λύση;

Απάντηση

Όχι, ο ΟΣΕ είναι ανάγκη να διατηρήσει τον κοινωνικό χαρακτήρα που έχει.

Ερώτηση 14^η

Το κοινό διαμαρτύρεται πολλές φορές για μη ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών που προσφέρεται. Που πιστεύετε ότι οφείλεται αυτή η άποψη;

Απάντηση

Οφείλεται στην έλλειψη εκσυγχρονισμού.

Ερώτηση 15^η

Είναι υποχρεωμένο κάθε υποκατάστημα δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού να εκδίδει έναν ετήσιο αυτόνομο ισολογισμό, ή εκδίδεται ένας ισολογισμός από τις κεντρικές υπηρεσίες ο οποίος καλύπτει όλα τα υποκαταστήματα, είναι δηλαδή ενιαίος;

Απάντηση

Τα υποκαταστήματα μηνιαίως και ετησίως αποστέλλουν τόσο λογιστικά όσο και στατιστικά στοιχεία προς τα κεντρικά γραφεία και αυτά στο αρμόδιο Υπουργείο.

Ερώτηση 16^η

Τα έσοδα του υποκαταστήματός σας στέλνονται στα κεντρικά γραφεία ή μένουν στο υποκατάστημα και καλύπτουν τα λειτουργικά του έξοδα;

Απάντηση

Καθ' έκαστη βραδινή τα χρήματα που συγκεντρώνονται αποστέλλονται στον κεντρικό σταθμό του νομού και εμβάζονται δια της τραπεζής στα κεντρικά γραφεία του οργανισμού.

«Οι απαντήσεις δόθηκαν από τον κύριο Γαρούφο Άγγελο, σταθμάρχη στο γραφείο του ΟΣΕ στο Ξυλόκαστρο Κορινθίας, τον οποίο και ευχαριστούμε».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ : ΠΑΠΥΡΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ : ΥΔΡΙΑ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ : 2002

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 29 Σεπτεμβρίου 1994 [Φ39(2108)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 27 Οκτωβρίου 1994 [Φ43(2112)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 16 Σεπτεμβρίου 1994 [Φ37(2054)]

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ : Το «ΒΗΜΑ» 26 Μαρτίου 1996

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 8 Σεπτεμβρίου 1994 [Φ36(2105)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 17 Φεβρουαρίου 1994

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 10 Φεβρουαρίου 1994 [Φ6(2075)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «ΑΓΟΡΑ» 8 Ιουνίου 1995

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «ΑΓΟΡΑ» '96 Τεύχος 217

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 21 Οκτωβρίου 1993

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 19 Μαΐου 1994 [Φ20(2089)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 11 Αυγούστου 1994 [Φ32(2101)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 11 Μαρτίου 1996 [Φ11(2184)]

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 22 Φεβρουαρίου 1996 [Φ8(2181)]

ΕΚΘΕΣΗ : Πεπραγμένων του ΟΣΕ 1992 Έκδοση 1994

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : «ΑΓΟΡΑ» Τεύχος 198 19 Ιανουαρίου 1995

